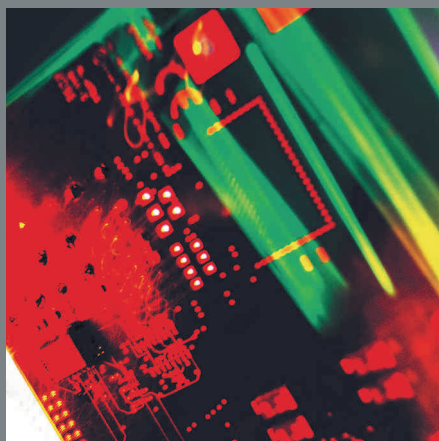

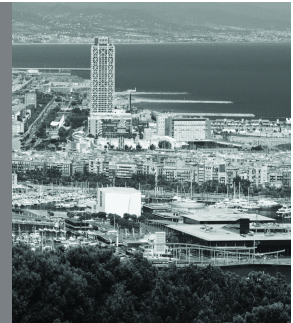
barcelona, metròpoli per viure i treballar

BARCELONA, METRÒPOLI PER VIURE I TREBALLAR

PRESENTACIÓ >>

1. BARCELONA, METRÒPOLI DE LA MEDITERRÀNIA >>

2. BARCELONA, LLARGA TRADICIÓ EMPRESARIAL I COMERCIAL >>

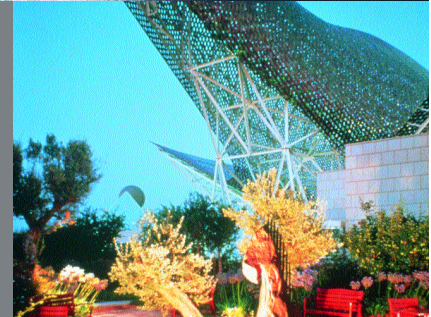
3. BARCELONA, UNA OFERTA COMPLETA D'INFRAESTRUCTURES I DE RECURSOS PER A L'ACTIVITAT ECONÒMICA >>

4. BARCELONA EN MOVIMENT: GRANS PROJECTES PER CONSTRUIR EL FUTUR >>

5. EFICÀCIA I QUALITAT DE VIDA: LA FÓRMULA BARCELONA >>

6. TREBALLEM PER AL PROGRÉS ECONÒMIC DE BARCELONA >>

- » JOAN CLOS, ALCALDE DE BARCELONA
- » JORDI PORTABELLA, SEGON TINENT D'ALCALDE DE BARCELONA I PRESIDENT DE LA COMISSIÓ DE PROMOCIÓ ECONÒMICA, OCUPACIÓ I CONEIXEMENT

- » 1.1. UNA DE LES PRINCIPALS REGIONS METROPOLITANES D'EUROPA
- » 1.2. 2.000 ANYS DE TRADICIÓ I MODERNITAT
- » 1.3. BARCELONA, EN LA XARXA INTERNACIONAL DE CIUTATS

- » 2.1. UNA CIUTAT ATRACTIVA PER ALS NEGOCIS
- » 2.2. UNA ECONOMIA OBERTA A L'EXTERIOR
- » 2.3. CENTRE DE SERVEIS AVANÇATS EN EXPANSIÓ
- » 2.4. LA CINQUENA AGLOMERACIÓ INDUSTRIAL D'EUROPA
- » 2.5. SEU DE CENTRES DE SERVEIS DE VALOR AFEGIT
- » 2.6. SEU DE MÉS DE 2.700 EMPRESES ESTRANGERES
- » 2.7. CIUTAT DEL CONEIXEMENT
- » 2.8. DESTINACIÓ TURÍSTICA URBANA

- » 3.1. HUB DEL SUD D'EUROPA. INFRAESTRUCTURES DE TRANSPORT EN EXPANSIÓ
- » 3.2. TELECOMUNICACIONS. CIUTAT "ON LINE"
- » 3.3. ATRACTIVA OFERTA IMMOBILIÀRIA
- » 3.4. FORMACIÓ DE RECURSOS HUMANS I R+D

- » 4.1. L'APOSTA PER LA LOGÍSTICA I LA INTERNACIONALITZACIÓ. ÀREA DEL LLOBREGAT
- » 4.2. FÒRUM UNIVERSAL DE LES CULTURES 2004. ÀREA DEL BESÒS
- » 4.3. EL DISTRICTE D'ACTIVITATS PRODUCTIVES 22@BCN: UN NOU URBANISME PER A LA NOVA ECONOMIA
- » 4.4. LA SAGRERA - SANT ANDREU: ALTA VELOCITAT PER A BARCELONA
- » 4.5. ALTRES PROJECTES METROPOLITANS

- » 5.1. LA CIUTAT EUROPEA AMB MÉS QUALITAT DE VIDA
- » 5.2. OFERTA RESIDENCIAL VARIADA
- » 5.3. SERVEIS PER A LA SALUT DE PRESTIGI RECONEGUT
- » 5.4. BARCELONA ÉS CULTURA
- » 5.5. L'ESPORT A L'ABAST DE TOT HOM
- » 5.6. COMPRAR A BARCELONA
- » 5.7. 46 MERCATS MUNICIPALS
- » 5.8. OCI I GASTRONOMIA

- » 6.1. LA PROMOCIÓ ECONÒMICA DE BARCELONA
- » 6.2. "BARCELONA", UNA MARCA DE QUALITAT I PRESTIGI
- » 6.3. COMPARTIR ESFORÇOS CAP AL FUTUR
- » 6.4. ELS PLANS ESTRATÈGICS
- » 6.5. LA FIRA INTERNACIONAL DE BARCELONA
- » 6.6. EL CONSORCI DE LA ZONA FRANCA DE BARCELONA
- » 6.7. TURISME DE BARCELONA
- » 6.8. MERCABARNA

JOAN CLOS ALCALDE DE BARCELONA

La innovació, l'esperit emprenedor i una ètica arrelada del comerç i del treball han fet que Barcelona hagi estat, en molts moments de la història, a l'avantguarda del seu temps.

El mateix edifici històric de l'Ajuntament de Barcelona recorda com, durant l'edat mitjana, Barcelona va liderar la navegació i el comerç a la Mediterrània. Uns segles més tard, Barcelona fou pionera a Espanya i al sud d'Europa en el desenvolupament de la Revolució Industrial i de les comunicacions.

El segle XXI s'enceta amb una nova revolució: la de les tecnologies de la informació i la societat del coneixement. Un cop més, Barcelona s'ha orientat ràpidament cap al futur.

Barcelona és una ciutat mediterrània, amb una personalitat pròpia forta, centre d'una regió metropolitana extensa i amb una vocació sòlida de projecció exterior. És una ciutat que integra la complexitat, és a dir, no és una ciutat monotemàtica. Al carrer hi conviuen habitatges i oficines, indústries i comerç, i tot en un entorn agradable i amb una climatologia excel·lent. Aquest context urbà de qualitat és especialment favorable per al desenvolupament de la nova economia relacionada amb les tecnologies de la informació i les telecomunicacions.

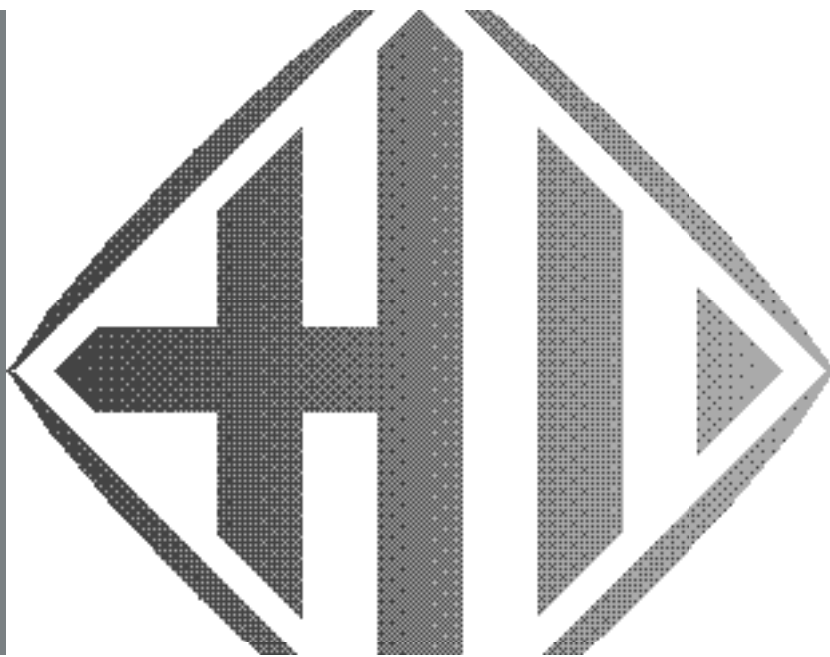
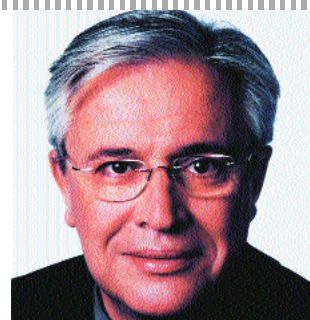
La nostra és una ciutat vibrant i cosmopolita. Una ciutat que sap reinventar-se ella mateixa. Després del procés de transformació intens que es va produir amb motiu dels Jocs Olímpics de 1992, Barcelona ha continuat proposant i desenvolupant projectes ambiciosos de transformació en clau econòmica per optimitzar les nostres possibilitats com a gran metròpoli de la Mediterrània nord-occidental i ser una de les ciutats europees més actives pel que fa a la nova economia i als sectors amb un desenvolupament més gran.

Cada vegada hi ha més empreses amb sentit de futur que trien d'instal·lar-se a Barcelona i ens complau constatar com, un cop entre nosaltres, les seves expectatives es veuen plenament satisfetes. I cada vegada també és més important la percepció internacional del potencial de Barcelona com a ciutat de la nova economia.

Us convido a consultar aquesta publicació, que ofereix informació sobre tots aquests projectes des d'una perspectiva econòmica i empresarial, útil per a tots aquells interessats a invertir-hi o, simplement, a conèixer els atractius que ofereix Barcelona en aquest aspecte.

M'agradaria animar el lector que encara no coneix la ciutat personalment perquè ens visiti. Viure la ciutat val més que totes les paraules d'aquest llibre.

PRESENTACIÓ

JORDI PORTABELLA

SEGON TINENT D'ALCALDE DE BARCELONA I PRESIDENT DE LA COMISSIÓ DE PROMOCIÓ ECONÒMICA, OCUPACIÓ I CONEIXEMENT

Barcelona és una ciutat mediterrània, plena de llum, un espai urbà amb personalitat i singularitat. Una ciutat oberta, cosmopolita, però amb una identitat marcada. Són precisament aquestes característiques que, en el context de globalització mundial en què ens trobem immersos, aporten valor a la ciutat i marquen els fets diferencials respecte de la resta.

Davant la creixent competència internacional, Barcelona s'ha consolidat com una de les principals capitals d'Europa per fer-hi negocis. La seva projecció internacional important, la situació geogràfica privilegiada, el dens teixit empresarial de la seva àrea i l'accessibilitat la converteixen en una ubicació molt atractiva per als negocis.

Barcelona també ha obtingut un ampli reconeixement internacional per la promoció que la ciutat fa d'ella mateixa amb vista a captar inversió i noves oportunitats de negoci a l'exterior, i per la transformació urbana espectacular que la ciutat afronta en l'actualitat. Una sèrie de projectes en marxa, com el districte tecnològic 22@bcn, el Fòrum Universal de les Cultures 2004, l'ampliació del port i de l'aeroport o l'arribada del tren d'alta velocitat, oferiran noves possibilitats per a la inversió i la instal·lació d'empreses, a banda de convertir la capital catalana en marc de referència per al desenvolupament econòmic i urbanístic d'altres ciutats.

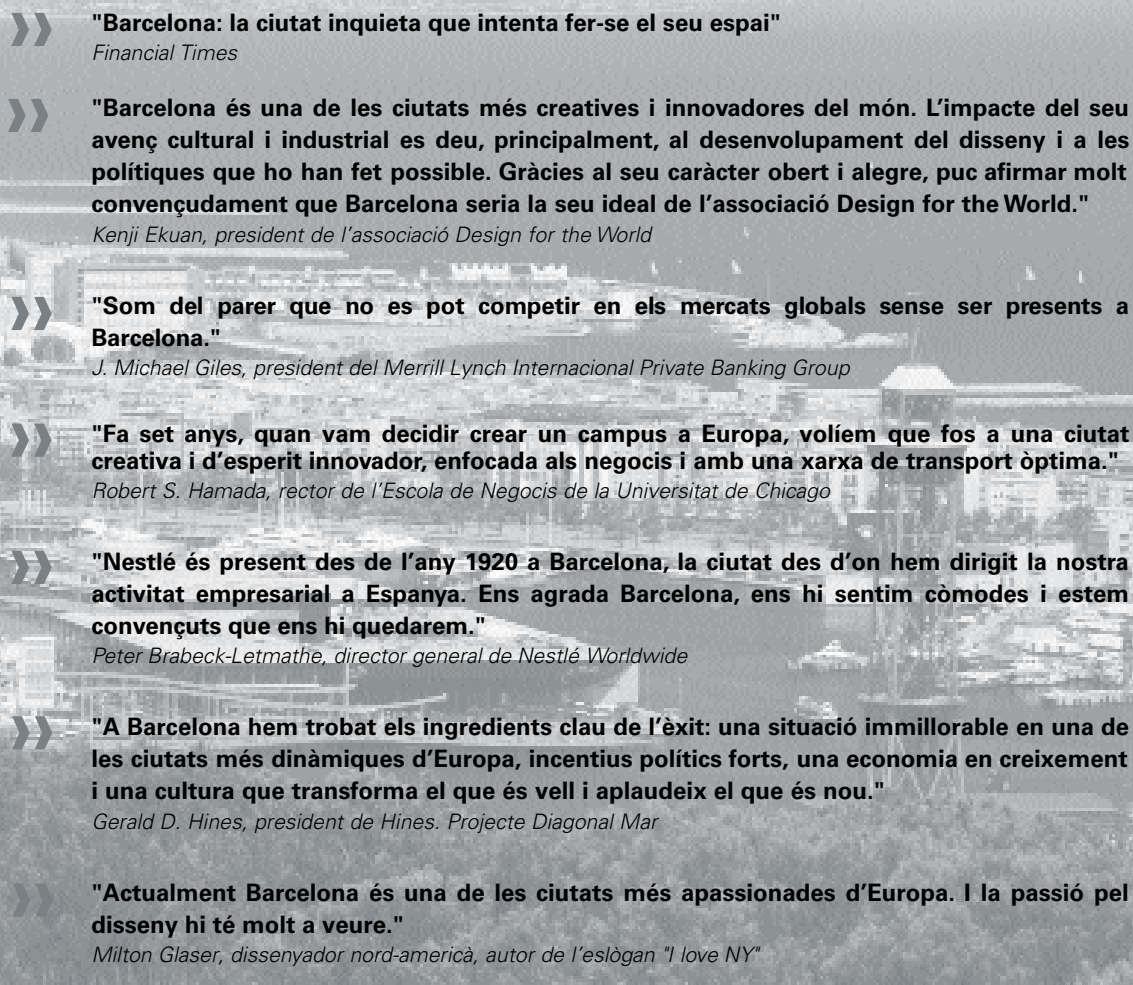
Barcelona és una ciutat tolerant, amb una economia molt diversificada, un laboratori en què es conceben idees, una ciutat que concentra una comunitat creativa important que atreu talents que generen creixement tecnològic. L'ambient que transmet la ciutat fomenta la creació i la innovació, i converteix Barcelona en una de les ciutats d'Europa amb més potencial de desenvolupament de les activitats de nova generació.

A tot això cal sumar-hi l'esforç de col·laboració entre els sectors públic i privat que fa Barcelona des de la celebració dels Jocs Olímpics i que permet replanificar el futur de la ciutat mitjançant l'elaboració dels plans estratègics, al mateix temps que es promocionen els sectors considerats estratègics.

Però Barcelona no és només una ciutat per treballar-hi, sinó que és una ciutat per viure-hi. Amb un clima estable, oberta al mar, una oferta cultural i lúdica esplèndida, una àmplia xarxa d'institucions educatives de tots els nivells, serveis sanitaris de prestigi i accessibles a tothom, i amb una aposta decidida per la sostenibilitat, Barcelona és la ciutat que gaudeix de la millor qualitat de vida d'Europa.

Des de l'Ajuntament de Barcelona, us convido que conegueu Barcelona i us deixeu seduir per tot el que la nostra ciutat ofereix.

-
- » **"Barcelona: la ciutat inquieta que intenta fer-se el seu espai"**
Financial Times
- » **"Barcelona és una de les ciutats més creatives i innovadores del món. L'impacte del seu avenç cultural i industrial es deu, principalment, al desenvolupament del disseny i a les polítiques que ho han fet possible. Gràcies al seu caràcter obert i alegre, puc afirmar molt convençudament que Barcelona seria la seu ideal de l'associació Design for the World."**
Kenji Ekuan, president de l'associació Design for the World
- » **"Som del parer que no es pot competir en els mercats globals sense ser presents a Barcelona."**
J. Michael Giles, president del Merrill Lynch Internacional Private Banking Group
- » **"Fa set anys, quan vam decidir crear un campus a Europa, volíem que fos a una ciutat creativa i d'esperit innovador, enfocada als negocis i amb una xarxa de transport òptima."**
Robert S. Hamada, rector de l'Escola de Negocis de la Universitat de Chicago
- » **"Nestlé és present des de l'any 1920 a Barcelona, la ciutat des d'on hem dirigit la nostra activitat empresarial a Espanya. Ens agrada Barcelona, ens hi sentim còmodes i estem convençuts que ens hi quedarem."**
Peter Brabeck-Letmathe, director general de Nestlé Worldwide
- » **"A Barcelona hem trobat els ingredients clau de l'èxit: una situació immillorable en una de les ciutats més dinàmiques d'Europa, incentius polítics forts, una economia en creixement i una cultura que transforma el que és vell i aplaudeix el que és nou."**
Gerald D. Hines, president de Hines. Projecte Diagonal Mar
- » **"Actualment Barcelona és una de les ciutats més apassionades d'Europa. I la passió pel disseny hi té molt a veure."**
Milton Glaser, dissenyador nord-americà, autor de l'eslògan "I love NY"
- » **"Barcelona és una ciutat gairebé perfecta."**
Richard Rogers, arquitecte
- » **"De Barcelona m'agrada l'atmosfera, és molt viva, ja és important i més que ho serà. També és molt moderna."**
Giorgio Armani, dissenyador
- » **"Barcelona és un exemple important per a París!"**
Anne Hidalgo, tinent d'alcalde de París
- » **"Per mi, Europa era Londres i París... Vaig venir a Barcelona per una promoció i, llavors... Uau! Vaig descobrir una ciutat culturalment a l'altura de Nova York o París..."**
Woody Allen, director de cinema
- » **"Barcelona, millor destinació urbana del món."**
Daily Telegraph
- » **"Barcelona demostra què es pot arribar a fer amb visió i continuïtat".**
The Guardian

1.1. UNA DE LES PRINCIPALS REGIONS METROPOLITANES D'EUROPA >>

1.2. 2.000 ANYS DE TRADICIÓ I MODERNITAT >>

1.3. BARCELONA, EN LA XARXA INTERNACIONAL DE CIUTATS >>

BARCELONA, METRÒPOLI DE LA MEDITERRÀNIA

»» **1**

1.1. UNA DE LES PRINCIPALS REGIONS METROPOLITANES D'EUROPA

Barcelona és la capital cultural, econòmica, política i administrativa de Catalunya, regió caracteritzada per un alt grau d'industrialització, dinamisme i obertura a l'exterior, com també per tenir una cultura i idiosincràsia pròpies.

Amb més d'un milió i mig d'habitants, Barcelona és el centre d'una extensa regió metropolitana (RMB) que ocupa 3.236 km² i on resideixen gairebé 4,5 milions d'habitants.

POBLACIÓ I SUPERFÍCIE

2003	POBLACIÓ	SUPERFÍCIE(km ²)
Barcelona	1.527.190	101
Regió metropolitana	4.482.623	3.236
Catalunya	6.506.440	31.895
Espanya	41.837.894	505.988

Font: Institut Nacional d'Estadística (INE)

La regió metropolitana de Barcelona se situa entre les deu àrees metropolitanes més grans de la Unió Europea. En termes administratius, la regió metropolitana de Barcelona és la sisena aglomeració metropolitana europea després de Londres, París, Ransstad, Rhur i pràcticament es pot equiparar amb Madrid.¹

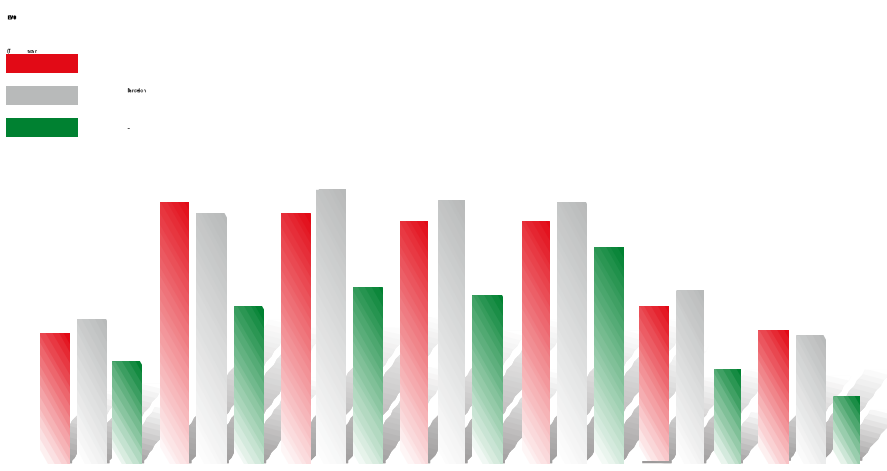
» 1.1.1. CENTRE D'UNA EUROREGIÓ DE MÉS DE 16 MILIONS D'HABITANTS

Barcelona està situada a l'extrem nord-est de la Península Ibèrica, a 150 quilòmetres de la frontera francesa. Tradicionalment, la seva situació geogràfica li ha permès jugar un rol de connexió entre la Península i la Mediterrània en general i el centre i el nord d'Europa.

A més a més, Barcelona desenvolupa una funció de centre direccional d'un ampli *hinterland* que s'estén més enllà de la frontera francesa. Aquest *hinterland*, definit per aquelles ciutats a les quals és possible accedir en menys de tres hores, comprèn València, Saragossa, Palma de Mallorca, Toulouse i Montpel·lier, i té una població de 16,2 milions d'habitants. El desenvolupament dels projectes ferroviaris d'alta velocitat facilitarà encara més la integració econòmica d'aquesta zona que, a més a més, es considera una de les zones amb més potencial de creixement d'Europa.

» 1.1.2. UNA ECONOMIA SÒLIDA I EN EXPANSIÓ

La regió metropolitana de Barcelona, amb aproximadament el 10 % de la població espanyola, aporta el 22 % de les exportacions del país. Quant al PIB per càpita, Catalunya se situa en la mitjana europea gràcies al creixement experimentat en els darrers anys.

¹ Segons el criteri de població en superfície equivalent, la RMB se situa en novena posició després de les zones esmentades, l'àrea de Milà, l'aglomeració Manchester-Liverpool i l'àrea de Nàpols.

» 1.2.1. ORÍGENS

Els orígens de Barcelona es remunten a finals del segle I a. C., en temps de la colonització romana. La ciutat ha anat prenent forma al llarg de vint segles, gràcies a una combinació favorable d'espai i circumstàncies propícies. La seva ubicació incomparable a la costa mediterrània, en la confluència dels rius Llobregat i Besòs, és molt encertada, ja que disposa de vies naturals de comunicació amb l'interior del país.

Abans que es fundés la ciutat com a tal, cap a la fi del paleolític, ja hi havia un seguit de poblats en aquesta zona del litoral mediterrani. Els habitants havien estat atrets pels recursos naturals de la regió i la proximitat del mar, font de comerç i contactes culturals amb altres pobles de la Mediterrània.

Entre els segles VI i II a. C., el poble ibèric conegut amb el nom de laietà es va instal·lar a diverses poblacions emmurallades disperses per la plana litoral i als vessants de la muntanya de Montjuïc. Les ruïnes que es conserven avui en dia mostren que els laietans treballaven la terra i comerciaven amb altres pobles de la Mediterrània, com ara els grecs i els cartaginesos. Diverses grans sitges subterrànies, recentment excavades al barri del port, van constituir probablement el primer dipòsit d'emmagatzematge del port, on es guardava el gra destinat al comerç exterior.

» 1.2.2. LA CIUTAT ROMANA

Els romans, conscients de la importància i el potencial d'aquest centre de comerç, van fundar l'any 15 a. C. la colònia Julia Augusta Faventia Paterna Barcino sobre un turó que dominava el port. Aquest emplaçament, conegut a l'edat mitjana com a Mons Taber i situat ara al bell mig del districte de Ciutat Vella, es va convertir en la capital econòmica, administrativa i religiosa de l'àrea litoral colonitzada pels laietans. Encara ara romanen en peu restes de la muralla, del temple, dels carrers i d'edificis diversos.

El segle V d. C., el govern de la ciutat va fer encunyar les pròpies monedes, es van reforçar les muralles amb un nou emmurallat proveït de nombroses torres i es va procedir a la construcció de la basílica i del baptisteri paleocristians. Més tard, la colònia va ser habitada pels visigots i es va convertir en la capital del seu regne durant uns anys, com també ho va ser per als àrabs i els carolingis. A mesura que va anar creixent, la ciutat va estendre el seu poder fins arribar a dominar totalment el comerç mediterrani.

1.2. 2.000 ANYS DE TRADICIÓ I MODERNITAT

» 1.2.3. LIDERATGE MEDITERRANI A L'EDAT MITJANA

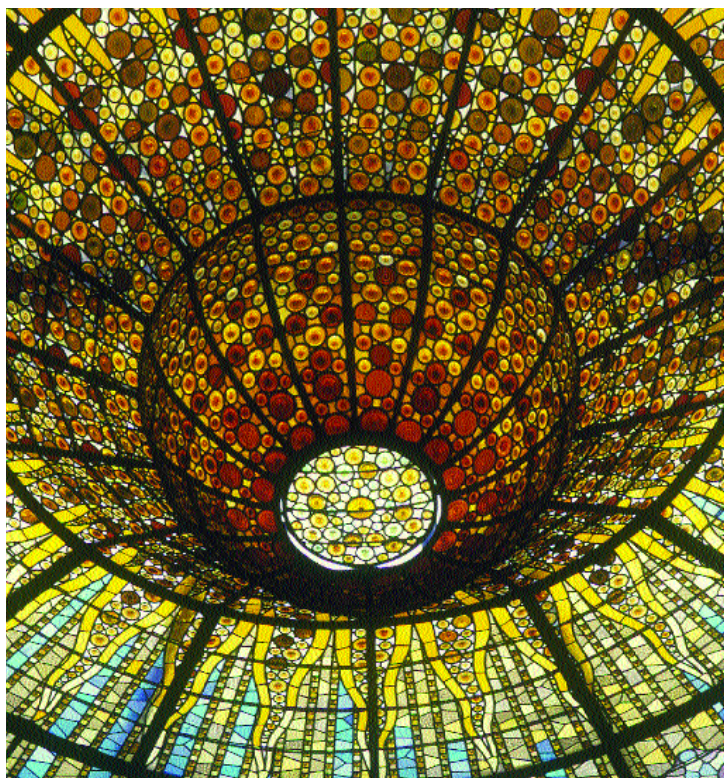
A principis de l'edat mitjana, Barcelona va esdevenir la capital del comtat homònim. Durant aquesta època, la població va créixer considerablement, l'artesania i el comerç van florir, els navegants van aprofundir els seus coneixements marítims i la ciutat va començar a créixer i a establir institucions pròpies. En aquest període, Barcelona va arribar a convertir-se en el centre d'un ampli imperi polític i comercial, que es va estendre a totes dues ribes de la Mediterrània, fins a Grècia i l'Orient Mitjà.

L'interès del consell municipal per impulsar el desenvolupament de la ciutat va portar a la construcció d'un conjunt de bells edificis gòtics. Les àrees habitades i els pobles situats fora de les muralles romanes van forçar l'alçament de nous murs al voltant del districte actual de Ciutat Vella, els quals van marcar els límits de la ciutat fins al segle XIX. El Palau Reial Major, el Saló de Cent, la Catedral, diverses esglésies, les Drassanes (medievals) i un nombre considerable de mansions palatines encara existeixen avui en dia a diversos punts de Ciutat Vella com a record de l'antiga esplendor medieval de la ciutat. Aquesta esplendor es va veure enterbolida el segle XV per una recessió econòmica important, durant la qual es va interrompre el comerç amb nombroses ciutats mediterrànies a causa de les incursions de pirates i el domini de l'armada turca. En aquest període, a més, l'Atlàntic va substituir la Mediterrània com a via de comerç amb Amèrica, i fins al segle XVIII no es va permetre que Barcelona participés en aquest intercanvi comercial.

» 1.2.4. DECADÈNCIA I RECUPERACIÓ

Els segles XVI i XVII van ser un període de decadència motivat, entre altres motius, pel fet que Barcelona fos apartada de la vida de la cort i de les vies de comerç amb Amèrica, a més de ser contínuament assetjada per guerres i conteses.

Durant la Guerra de Successió a la Corona Espanyola, Catalunya va fer costat a la dinastia dels Habsburg, amb un ampli suport de potències europees. La Guerra, però, va donar la victòria al partit de la dinastia dels Borbó, cosa que va comportar que Barcelona patís un càstig militar i polític dur per haver estat el principal centre de suport del bàndol perdedor. Així, l'entrada de les tropes triomfants a Barcelona el 1714 va representar l'abolició de les institucions de Catalunya, així com altres represàlies polítiques i militars. Això no obstant, aquells esdeveniments no van impedir que Barcelona comencés a florir de nou a mitjan segle XVIII. La seva decadència en el camp polític i militar es va veure minvada per un ressorgiment econòmic que va provocar un creixement notable de la indústria privada i un augment considerable de la població, a més d'activar el comerç amb Amèrica.

» 1.2.5. BARCELONA, PIONERA DE LA REVOLUCIÓ INDUSTRIAL

El segle XIX Barcelona va iniciar un procés intens d'industrialització que va convertir la ciutat en pionera de la Revolució Industrial a Espanya. Així, la primera fàbrica que va fer servir el vapor per moure les seves màquines es va instal·lar a Barcelona. El primer ferrocarril es va posar en marxa el 1848 entre Barcelona i Mataró. La ciutat també va ser una de les pioneres en la construcció d'un primer ferrocarril metropolità a Europa. El Diari de Barcelona es va convertir en el degà dels periòdics europeus, i la ciutat també va ser pionera en l'aplicació de l'energia elèctrica. El segle XIX va ser un període d'intensa activitat econòmica, social i cultural, i això va fer de la ciutat una de les més cosmopolites d'Europa.

A finals del segle XIX i principis del segle XX, la classe mitjana liberal barcelonina va conèixer un nou apogeu comercial i industrial que va atreure encara més habitants a la ciutat. L'Exposició Universal de 1888 va representar una nova oportunitat de desenvolupament per a Barcelona i va ser necessari guanyar espai per facilitar el creixement de l'urbs. Es van enderrocar les muralles i es va ampliar la perifèria de la ciutat mitjançant un pla urbanístic de disseny racionalista, obra de l'enginyer Ildefons Cerdà, avui reconegut mundialment per la seva concepció innovadora que ha conformat la tipologia urbana característica de la ciutat. Els pobles agrupats al voltant de les zones industrials que havien sorgit a partir de petites poblacions a finals de l'edat mitjana, van passar a formar el nucli central de la gran

Barcelona. Durant aquesta època va sorgir el Modernisme en arquitectura i el seu representant més reconegut, Antoni Gaudí, va dissenyar les seves obres més famoses. Amb motiu de l'Exposició Universal de 1929 es va endegar una nova fase de renovació urbana.

» 1.2.6. DICTADURA I RECUPERACIÓ DEMOCRÀTICA

El primer terç del segle XX va suposar una continuació del dinamisme econòmic i cultural de la ciutat, tot i que no van manca les tensions socials i polítiques, que van arribar al seu punt culminant amb la Guerra Civil de 1936-1939. La postguerra immediata va ser un període d'estancament sota el règim dictatorial del general Franco. A partir de finals dels anys 50 i 60, l'economia de Barcelona va anar recobrant la seva vitalitat a mesura que el règim permetia més liberalització econòmica i un obertura més gran dels mercats. Una vegada més, Barcelona va demostrar la seva capacitat de recuperació i lideratge i va encapçalar aquest nou període de desenvolupament i modernització de l'economia espanyola, la qual cosa li va permetre consolidar-se com la regió més industrialitzada del país.

El desenvolupament econòmic va afavorir l'afluència d'immigració des d'altres regions i un creixement urbà molt ràpid, amb déficits notables d'infraestructures i serveis en algunes de les zones menys afavorides. No ha estat fins als anys 70, 80 i 90 que moltes d'aquestes deficiències s'han anat corregint progressivament gràcies a l'esforç de les noves autoritats públiques sorgides a partir de la restauració de la democràcia el 1977.

A més, la democràcia va significar la recuperació de les institucions polítiques de Catalunya i un nou reconeixement de la seva pluralitat política i cultural.

» 1.2.7. L'IMPULS OLÍMPIC

Amb l'elecció de Barcelona com a organitzadora i seu dels Jocs Olímpics de 1992 va començar una de les etapes més dinàmiques de la història recent de la ciutat. Aquest enorme esforç col·lectiu va tenir com a resultat la intensa transformació de la capital catalana.

Organitzar els Jocs Olímpics d'una manera eficaç i brillant va ser una iniciativa de l'administració local, amb el suport dels governs central i autonòmic, i es va convertir en un instrument per promocionar Barcelona a escala mundial. Aquest repte va ser el catalitzador necessari que va permetre mobilitzar totes les energies de la ciutat i assolir aquells objectius, gràcies a la col·laboració dels sectors públics i privats i la participació, activa i entusiasta, dels ciutadans en general.

Amb motiu dels Jocs Olímpics de 1992, Barcelona va viure uns anys de creixement continu i de transformacions físiques intenses. En aquest context, es van portar a terme tot un seguit d'infraestructures, com ara la construcció de les rondes o dels cinturons viaris perifèrics, l'edificació de les viles olímpiques, que van allotjar els atletes participants i els mitjans de comunicació, la construcció de complexos esportius únics i l'erecció de dues torres de telecomunicacions, entre d'altres. Cal destacar també uns altres projectes d'enorme pes i valor estratègic després de 1992, com l'ampliació i la remodelació de l'aeroport, l'obertura de la ciutat al mar, l'increment del nombre d'hotels de qualitat i l'adaptació de les xarxes de telecomunicacions i de serveis. Un dels elements que també cal ressaltar és l'acurada selecció de la qualitat arquitectònica d'aquests projectes, en els quals han participat alguns dels arquitectes més prestigiosos del món. Aquesta qualitat arquitectònica ha fet Barcelona mereixedora de diversos reconeixements internacionals.

1.3. BARCELONA EN LA XARXA INTERNACIONAL DE CIUTATS

Com hem vist, les darreres dècades del segle XX s'han caracteritzat per un procés intens de transformació i modernització de la ciutat. La transformació urbana ha anat acompanyada, alhora, d'una gran vitalitat en els camps cultural, científic, artístic, social i econòmic, que han situat Barcelona entre les ciutats més dinàmiques, atractives i cosmopolites d'Europa.

1.3. BARCELONA EN LA XARXA INTERNACIONAL DE CIUTATS

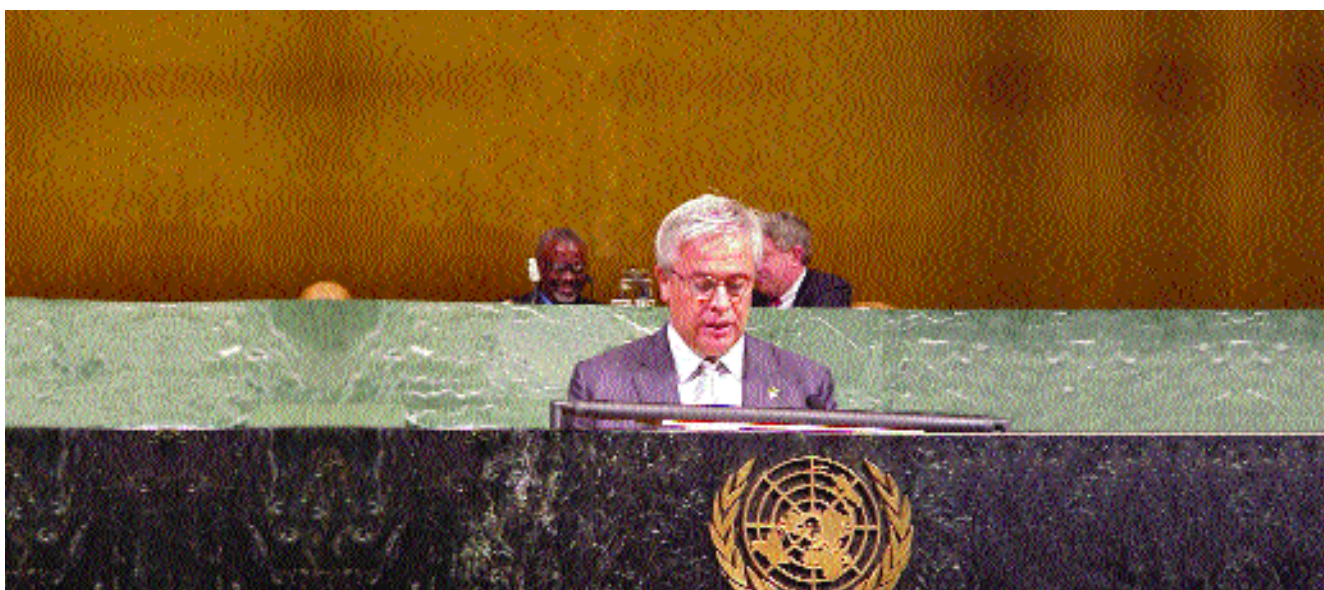
Barcelona és una ciutat oberta al món. Per la seva història, cultura i situació geogràfica, ha protagonitzat al llarg dels segles una activitat internacional singular que en els darrers anys ha experimentat un fort impuls. La nostra ciutat és avui una capital mediterrània, europea i mundial de referència obligada.

La participació de Barcelona en l'esfera internacional gira al voltant d'uns eixos consolidats en les darreres dècades: l'impuls i el seguiment de relacions bilaterals amb ciutats d'arreu del món, principalment europees, mediterrànies i d'Amèrica Llatina; la col·laboració i el lideratge actiu de diferents xarxes i organitzacions sectorials i mundials i, finalment, la promoció i la participació en programes de cooperació.

» 1.3.1. PROTAGONISTA EN LES ORGANITZACIONS MUNDIALS DE CIUTATS

Barcelona ha estat escollida seu de **Ciutats i Guberns Locals Units**, una nova institució fruit de la fusió de les dues organitzacions que fins ara agrupen les ciutats i les autoritats locals de tot el món: la **Unió Internacional d'Autoritats Locals (IULA)** i la **Federació Mundial de Ciutats Unides (FMCU)**. La seu d'aquest nou organisme té un caràcter permanent i funciona des de principis de 2004. Els seus objectius persegueixen assignar noves competències a les ciutats per afrontar els reptes que es plantegen en els nuclis urbans, on augmenta la concentració de la població i, alhora, aquest organisme es converteix en l'interlocutor més important de les ciutats davant les Nacions Unides i les seves agències especialitzades.

La xarxa **Metrópolis**, presidida des del mes d'abril de 1998 per l'alcalde de Barcelona, el senyor Joan Clos, està formada per 60 grans ciutats de tot el món. Des de gener de 2000, l'alcalde de Barcelona, com a president de **Metrópolis**, presideix la **Coordinació d'Associacions Mundials de Ciutats i Autoritats Locals, (CAMCAL / WACLAC)**, que aplega les associacions mundials principals de poders locals. Aquesta organització, creada el 1996, té com a objectiu treballar per al reconeixement del diàleg entre les ciutats i les Nacions Unides.

» 1.3.2. IMPULSORA DEL PAPER DE LES CIUTATS A EUROPA

La ciutat de Barcelona va tenir un paper fonamental en la fase constitutiva del **Comitè de les Regions de la Unió Europea**. Aquest comitè, creat mitjançant el Tractat de Maastricht, és una organització consultiva de la Unió i ha significat un gran avenç en la participació dels poders locals i regionals en la construcció europea.

També té un paper clau en el **Consell de Municipis i Regions d'Espanya (CMRE)**, organització que promou la defensa de l'autonomia local i la representació d'entitats locals en el marc d'organitzacions internacionals europees, a més de dirigir i administrar diversos programes de la Unió Europea.

A més a més, Barcelona va formar part del grup fundador de la xarxa **Eurocities**, integrada avui per 95 ciutats, l'objectiu de la qual és col·laborar entre totes i afavorir els interessos mutus de les ciutats com a centres de desenvolupament econòmic, tècnic, social i cultural, i influir en les decisions i polítiques adoptades per institucions de la Unió Europea.

» 1.3.3. PROJECCIÓ A LA MEDITERRÀNIA, AMÈRICA LLATINA I ÀSIA

Barcelona s'obre pas en el camp de les relacions internacionals i es col·loca al capdavant d'allò que alguns defineixen com la diplomàcia de les ciutats.

El caràcter internacional de Barcelona també destaca per la participació activa en organitzacions com la **Conferència de Ciutats del Mediterrani**, que fomenta projectes específics de cooperació entre ciutats de l'àrea mediterrània, i en la xarxa **Medcités**, que promou l'intercanvi d'experiències en l'àmbit mediambiental.

També s'ha creat a Barcelona l'**Institut Europeu de la Mediterrània (IEMED)**, un centre d'estudis i de relacions internacionals important que pot convertir la ciutat en un referent clau indiscutible en la Mediterrània.

A més a més, Barcelona ha esdevingut una de les ciutats europees amb més projecció a Amèrica Llatina. Aquesta projecció es concreta en projectes de col·laboració i en la presència activa en xarxes i organismes de ciutats llatinoamericanes.

El 1993, Barcelona va impulsar la creació del **Centre Iberoamericà de Desenvolupament Estratègic Urbà**

(CIDEU), amb seu a la nostra ciutat. L'objectiu d'aquesta xarxa és desenvolupar la planificació estratègica de les ciutats iberoamericanes per facilitar-ne el desenvolupament econòmic i social.

Barcelona participa també en la **Unió de Ciutats Capitals Iberoamericanes (UCCI)**, on s'estableixen intercanvis d'experiències destinats a resoldre problemes municipals.

La constitució de la seu de la **Casa Àsia** a Barcelona obre una interessant via de projecció i cooperació econòmica, cultural i social de la ciutat i de Catalunya en l'àrea Àsia-Pacífic.

Cal esmentar, per acabar, l'existència a Barcelona des de 1973 del **Centre d'Informació i Documentació Internacionals a Barcelona (CIDOB)**, una fundació degana en la projecció exterior de la ciutat, que ha aconseguit el reconeixement unànime dels experts en relacions internacionals durant tots aquests anys.

» 1.3.4. SOLIDARITAT AMB EL MÓN

Barcelona, mitjançant el programa de cooperació internacional i ajuda humanitària "Barcelona Solidària", porta a terme accions destinades a promoure el desenvolupament dels països més desfavorits. Aquest programa es materialitza amb iniciatives gestionades directament per l'Ajuntament i també mitjançant el cofinançament de diversos projectes impulsats per ONG de Barcelona. A més dels projectes de cooperació, l'Ajuntament ha establert agermanaments i convenis de cooperació amb diverses ciutats del món, amb l'objectiu de transferir la pròpia experiència de gestió municipal i els recursos necessaris.

En definitiva, davant la globalització dels problemes que afecten la nostra societat, Barcelona defèn la màxima implicació dels poders locals en la recerca de solucions i cultiva els intercanvis més enllà del seu entorn immediat. En aquest context, Barcelona es mou amb una energia particular i treballa per la competitivitat, la complementarietat i la cooperació, intentant preservar en tots els fronts els principis d'autonomia local i de subsidiarietat.²

² Per a més informació sobre la presència internacional de Barcelona, consulteu: www.bcn.es/barcelonaenelmón

2.1. UNA CIUTAT ATRACTIVA PER ALS NEGOCIS >>

2.2. UNA ECONOMIA OBERTA A L'EXTERIOR >>

2.3. CENTRE DE SERVEIS AVANÇATS EN EXPANSIÓ >>

2.4. LA CINQUENA AGLOMERACIÓ INDUSTRIAL D'EUROPA >>

2.5. SEU DE CENTRES DE SERVEIS DE VALOR AFEGIT >>

2.6. SEU DE MÉS DE 2.700 EMPRESES ESTRANGERES >>

2.7. CIUTAT DEL CONEIXEMENT >>

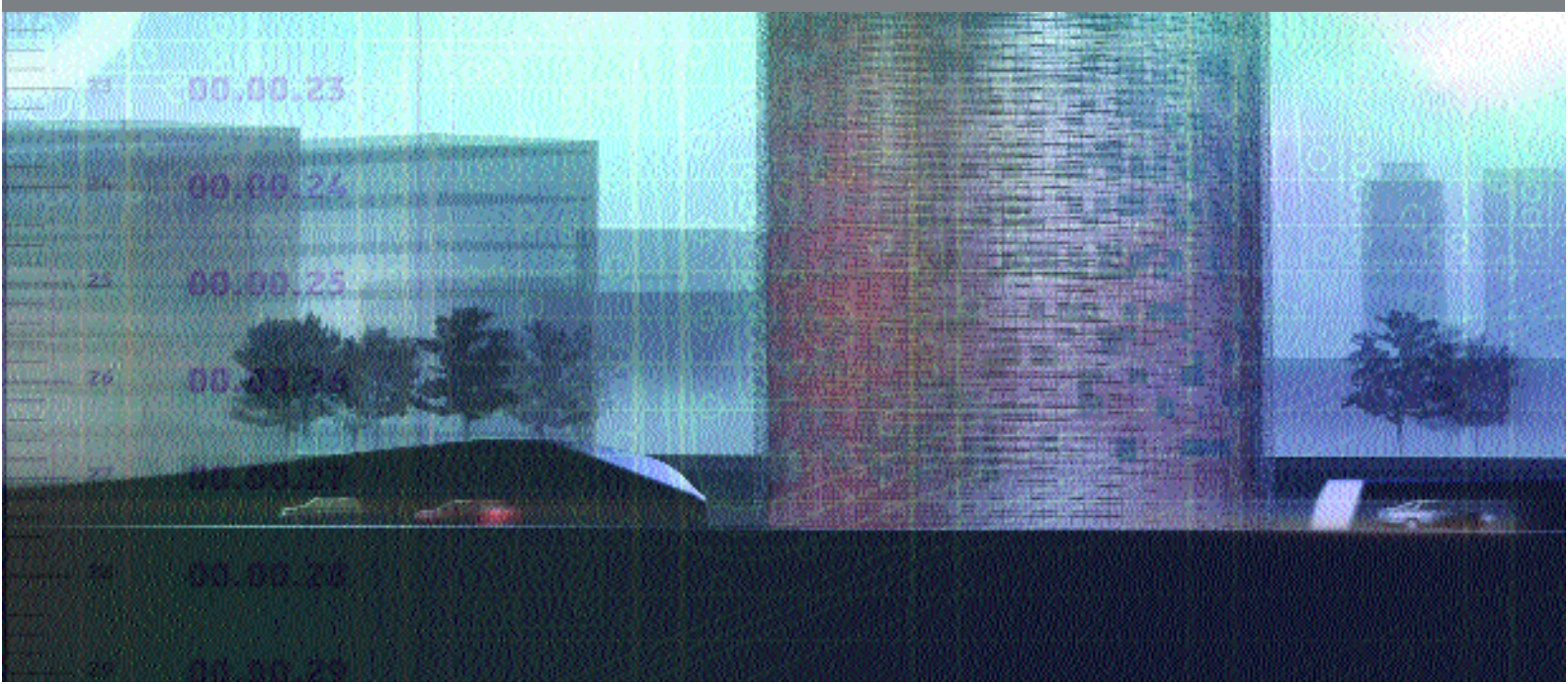
2.8. DESTINACIÓ TURÍSTICA URBANA >>

BARCELONA, LLARGA TRADICIÓ
EMPRESARIAL I COMERCIAL

» 2

2.1. BARCELONA, LLARGA TRADICIÓ EMPRESARIAL I COMERCIAL

Barcelona ha estat sempre una ciutat oberta i integradora. La seva ubicació estratègica i tradició històrica la converteixen en punt de trobada i d'intercanvis, com també en focus d'atracció i acollida de persones, idees i empreses.

Barcelona va néixer fa 2.000 anys, en època romana, com a centre comercial que aprofitava els avantatges del seu port. Des de llavors fins al nostre segle, el comerç i la manufactura han estat els eixos del desenvolupament i de la riquesa de la ciutat.

El caràcter barceloní ha rebut la influència d'aquesta tradició cultural empresarial, cosa que fa que hi hagi una cultura emprenedora pròpia molt arrelada, com també una profunda ètica del treball, de la responsabilitat, de seriositat en les relacions mercantils i un caràcter obert al món, creatiu i innovador. La cultura de consens, de participació i de diàleg de la ciutat constitueix un altre dels seus trets característics, els exemples del qual poden observar-se en les relacions industrials o en la cultura cívica i institucional.

D'altra banda, Barcelona i, per extensió, Catalunya, sempre han fomentat l'establiment de relacions amb altres territoris. Atesa l'escassetat de matèries primeres, els mecanismes que han impulsat des de sempre el creixement econòmic de la ciutat, i el segueixen impulsant avui en dia, són el comerç i la producció associada amb la innovació. En aquest sentit, és interessant observar la profunda vocació d'integració europea de Barcelona i la manera de fer front als reptes de la globalització de la economia mundial amb més entusiasme i decisió que altres regions.

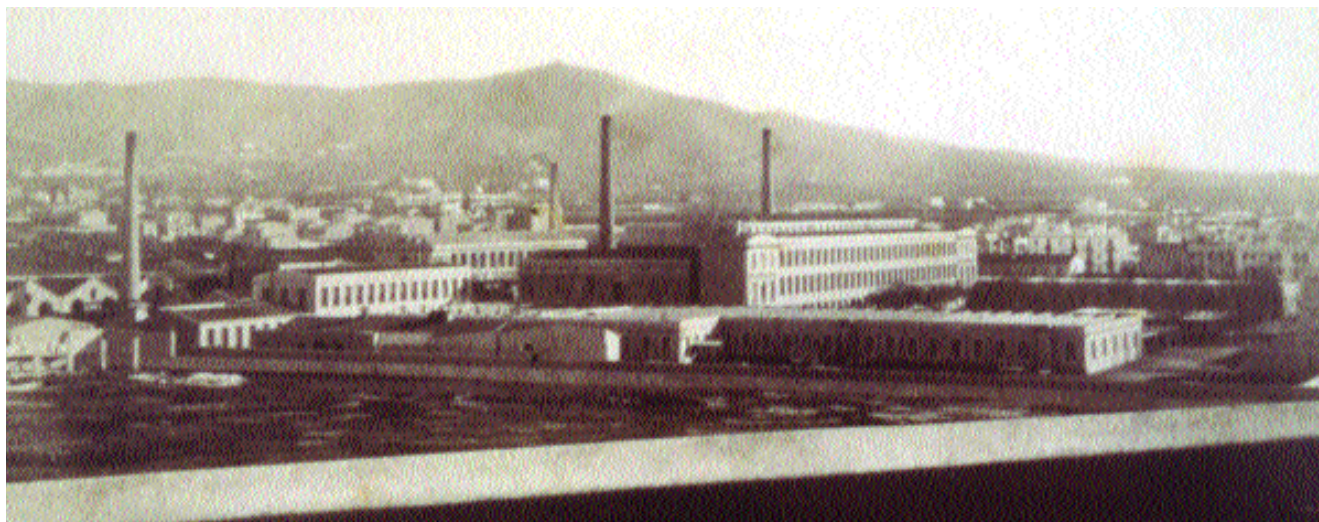
L'estructura econòmica de Barcelona es caracteritza per una preeminència del sector dels serveis, amb més del 80 % de la població assalariada i el manteniment d'una base industrial important en el conjunt de la regió metropolitana.

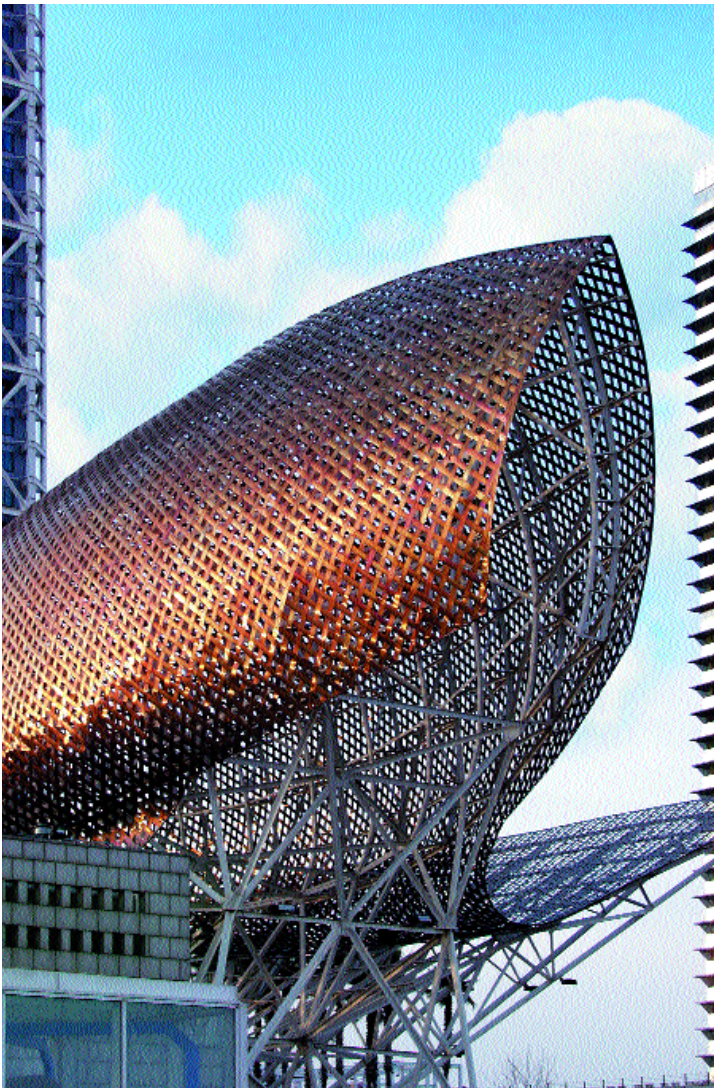
DISTRIBUCIÓ SECTORIAL DE L'ACTIVITAT ECONÒMICA DE BARCELONA

(Percentatge segons treball assalariat 2002)

SERVEIS	% BARCELONA
Serveis empresarials	20,1
Comerç	16,2
Educació, sanitat i assistència social	12,3
Administració pública	7,8
Transport i comunicacions	6,1
Serveis financers i assegurances	5,2
Hotels i restaurants	5,3
Altres serveis	7,2
Total serveis	80,2
INDÚSTRIA	
Metal·lúrgia i electrònica	2,5
Química i energia	2,7
Altres indústries	8,8
Total indústries	14,0
Construcció	5,6
TOTAL	100

Font: Seguretat Social

» **BARCELONA ÉS UNA DE LES MILLORS CIUTATS EUROPEES PER ALS NEGOCIS**

En els darrers anys, Barcelona ha escalat posicions fins a convertir-se en una de les destinacions de negocis més atractiva d'Europa. Segons el darrer informe anual "European Cities Monitor 2003", elaborat per **Cushman & Wakefield Healey & Baker**, sobre les principals àrees de creixement i els factors determinants per escollir una ciutat europea a l'hora d'instal·lar una filial o representació comercial, Barcelona ha passat d'ocupar la tretzena posició el 1992 a ocupar-ne la sisena el 1995, posició que manté el 2003. L'informe destaca que la ciutat està especialment ben situada en els aspectes següents: com a millor ciutat europea a l'hora d'atreure inversions, costos i disponibilitat de mà d'obra, disponibilitat i relació qualitat-preu de l'espai d'oficines, accessibilitat a mercats i clients, clima empresarial, transport urbà i interurbà i qualitat de vida. A més a més, Barcelona és la ciutat que més ha progressat en els darrers anys.

RÀNKING DE LES MILLORS CIUTATS PER DESENVOLUPAR-HI ACTIVITATS EMPRESARIALS I COMERCIALS

CIUTATS	RÀNKING
Londres	1
París	2
Frankfurt	3
Brussel·les	4
Amsterdam	5
Barcelona	6

Font: Cushman & Wakefield Healey & Baker 2003

Així mateix, segons l'estudi "Perspectives Regionals d'Europa", elaborat per l'**ERECO**, que avalua la capacitat de creixement econòmic de 39 ciutats europees durant el període comprès entre els anys 1997 i 2005, Barcelona destaca com la ciutat espanyola i una de les cinc ciutats europees amb més potencial d'expansió.

També el darrer informe sobre inversions europees publicat per l'auditora **Ernst&Young**, situa Barcelona i Catalunya com la tercera regió de la Unió Europea, després de Londres i Il·le de France/París, a l'hora d'atreure més projectes d'inversió de les companyies multinacionals.

2.1. UNA CIUTAT ATRACTIVA PER ALS NEGOCIS

Altres mitjans de comunicació internacionals han subratllat l'atractiu de Barcelona, com ara "Fortune," que l'ha qualificada com una de les tres ciutats que més ha millorat en termes globals en els darrers anys; "Financial Times" destaca Barcelona com la destinació europea més interessant per a la inversió estrangera, juntament amb Dublín; segons "Business Week," la ciutat és una de les 18 zones amb un dels desenvolupaments més importants de la nova economia basada en les tecnologies de la informació i les telecomunicacions a Europa, i l'única situada al sud del continent.

2.2. UNA ECONOMIA OBERTA AL L'EXTERIOR

L'àrea econòmica de Barcelona es capdavantera en capacitat competitiva en el conjunt de l'Estat espanyol i és, a més a més, la zona amb el comerç més internacionalitzat. Així, gairebé la quarta part de les exportacions espanyoles procedeix de l'àrea de Barcelona, el pes de la qual sobre el conjunt d'exportacions espanyoles ha augmentat en els darrers anys.

El pes de les exportacions de l'àrea de Barcelona duplica el pes de la segona zona exportadora del país i la taxa de cobertura (relació entre exportacions i importacions) de Barcelona se situa al voltant del 67%.

COMERÇ EXTERIOR DE L'ÀREA DE BARCELONA EN EL CONTEXT ESPANYOL

EXPORTACIONS (M EUROS)	1995	1999	2001	2002	1r SEMESTRE 2003*
Barcelona	14.452,6	23.119,3	30.195	29.942,2	15.174,0
Catalunya	17.973,9	27.973,9	36.009,1	35.830,9	18.786,7
Espanya	67.901,8	102.963,2	128.671,9	130.814,1	70.091,8
% SOBRE EXPORTACIONS D'ESPANYA	1995	1999	2001	2002	1r SEMESTRE 2003
Barcelona	21,3	22,4	23	23	21,6
Catalunya	26	27	28	27	26,8
TAXA DE COBERTURA	1995	1999	2001	2002	1r SEMESTRE 2003
Barcelona	65,5%	66,1%	71%	68%	67%
Catalunya	70%	69%	72%	70%	70%
Espanya	80,4%	76,1%	75%	76%	77%

Font: Secretaria d'Estat de Comerç i Turisme, amb dades de Duanes, 2003.

Aquestes dades reflecteixen la vocació de projecció en els mercats internacionals que caracteritza el teixit empresarial de l'àrea de Barcelona. És interessant subratllar l'augment progressiu de les exportacions de béns industrials d'intensitat tecnològica alta, que constitueixen més del 60 % del total i que en l'àrea de Barcelona creixen a un ritme superior al d'altres regions espanyoles.

Barcelona ha experimentat una “terciarització” ràpida de la seva activitat econòmica. Es pot observar com la proporció de població empleada en la indústria s’ha reduït a menys de la meitat en els darrers quinze anys, mentre que la proporció dels serveis ha augmentat fins a situar-se a més del 80 % de l’ocupació a la ciutat.

DISTRIBUCIÓ SECTORIAL DELS ASSALARIATS A BARCELONA

SECTOR	2002
Indústria	14,0 %
Construcció	5,6 %
Serveis	80,2 %

Font: INSS. Ajuntament de Barcelona

Aquesta ràpida expansió del sector de serveis en els darrers anys es tradueix en un augment important de la superfície d’espais dedicats a activitats terciàries. Així, entre 1993 i 2002 la superfície dedicada als serveis a Barcelona va augmentar de 3,2 milions de metres quadrats a un total de 12,7 milions.

Barcelona actua com a centre servidor de la regió metropolitana mitjançant la concentració de les activitats amb més valor afegit i més implicades en les noves tecnologies de la informació i les telecomunicacions.

La ciutat genera més de 961.000 llocs de treball³, els quals suposen el 50 % del total de llocs a la regió metropolitana. Aquesta proporció del 50 % s’amplia substancialment quan s’analitzen alguns sectors estratègics.

ESPECIALITZACIÓ DE BARCELONA EN SECTORS D’ALT VALOR AFEGIT

(Proporció Barcelona/regió metropolitana en alguns sectors estratègics)

	2002
Mitjana de tots els sectors	49 %
Edicions i arts gràfiques	52%
Salut	57%
Indústries culturals, lleure i espectacles	60%
Educació	59%
Investigació i Desenvolupament	52%
Serveis a les empreses	68%
Finances	74%
Activitats informàtiques	71%
Assegurances	90%
Comunicacions i telecomunicacions	83%

Font: Seguretat Social

³ Segons dades corresponents al 1r trimestre de 2003, el nombre de treballadors per compte propi o aliè afiliats a la Seguretat Social era de 961.167.

2.4. LA CINQUENA AGLOMERACIÓ INDUSTRIAL D'EUROPA

La indústria constitueix un sector molt rellevant en l'economia de Barcelona. L'extensió i l'amplitud de la base industrial fan de l'àrea de Barcelona la cinquena aglomeració industrial d'Europa. El seu teixit industrial es distingeix per la seva diversificació i complementarietat entre alguns grans grups industrials i un teixit ampli de petites i mitjanes empreses. Altres factors que cal destacar en el teixit empresarial de Barcelona són l'obertura a nous mercats exteriors, l'esperit innovador i la incorporació dels avenços tecnològics i dels nous mètodes de gestió.

Els sectors de l'estructura industrial de l'àrea econòmica de Barcelona són la indústria metal·lúrgica (amb aproximadament el 40 % de l'ocupació laboral industrial), que inclou l'automoció i la fabricació de peces de recanvi, la indústria química i farmacèutica (amb aproximadament el 20 % de l'ocupació laboral industrial) i altres indústries manufactureres (amb el 40 % restant), que inclouen l'electrònica, la indústria tèxtil i de la confecció, els electrodomèstics de consum, les publicacions i les arts gràfiques i l'alimentació.

La ciutat de Barcelona i la seva rodalia posseeixen la més alta concentració d'indústria d'automoció i components d'Espanya i una de les més grans d'Europa. A més, Barcelona s'ha consolidat com a centre europeu de disseny d'automòbils, amb la instal·lació dels centres de disseny de **Volvo**, **Renault** i el grup **Volkswagen**. Aquesta àrea també és un centre d'empreses especialitzades en producció i investigació farmacèutiques i el principal centre editorial en llengua espanyola.

L'àrea de Barcelona es caracteritza per l'especialització tradicional de l'activitat industrial en algunes de les ciutats de l'entorn metropolità, la qual cosa representa unes economies d'aglomeració importants i una xarxa molt desenvolupada i eficient de proveïdors i clients de productes intermedis i de serveis especialitzats.

En els darrers 40 anys, Barcelona ha passat de ser una ciutat eminentment industrial a convertir-se en una ciutat de serveis avançats on les empreses centren la producció en aquelles activitats que afegeixen valor al producte. D'aquesta manera, Barcelona s'ha convertit en un centre neuràlgic d'una xarxa de ciutats metropolitanes amb sectors industrials molt i molt especialitzats, competitius, innovadors i amb gran èxit exportador.

Barcelona s'ha especialitzat en l'atracció de centres de valor afegit, bàsicament centres de serveis compartits o CSC, uns centres de serveis capaços de convertir-se en referent d'un grup de filials quant a la prestació unificada de tasques susceptibles d'ésser estandaritzades, entre les quals es troba la funció financera.

En un entorn global cada vegada més competitiu, trobar els avantatges diferencials que permeten posicionar-se respecte de la resta s'ha convertit en un aspecte fonamental. En aquest sentit, Barcelona té tot un seguit de potencialitats i diferencials competitius que la converteixen en la ciutat idònia per a la instal·lació de CSC: un entorn econòmic atractiu, un emplaçament idoni per a aquest tipus d'activitats, recursos humans qualificats, disponibilitat d'espais d'oficines i, finalment, la qualitat de vida que ofereix la ciutat.

Alguns exemples d'empreses que ja han instal·lat els seus centres CSC i altres centres de competència internacional a Barcelona són: **Bayer**, que el 2001 va establir-hi Euroservices Bayer, el centre de serveis de comptabilitat per a les divisions del grup a gran part d'Europa; **General Electric**, que des de 2002 concentra

a Barcelona vuit de les seves divisions per a Espanya i Europa en el districte d'activitats 22@bcn, i des de finals de l'any 2003, també ha establert el seu centre mundial de R+D de la divisió **Power Control**; **Hewlett Packard**, que ha instal·lat a Barcelona el seu centre de serveis compartits per a Europa, Àfrica i l'Orient Mitjà i un centre d'excel·lència d'àmbit mundial, i, finalment, el cas d'**IBM**, que recentment ha ubicat a Barcelona un nou centre de serveis per a banca per a Europa, l'Orient Mitjà i Àfrica, i un centre d'estudis avançats d'informàtica d'àmbit mundial.

» **BARCELONA S'HA ESPECIALITZAT A ATREURE CENTRES INTERNACIONALS DE VALOR AFEGIT**

2.6. SEU DE MÉS DE 2.700 EMPRESES ESTRANGERES

Durant aquests darrers anys, el desenvolupament de l'economia de Barcelona ha estat acompanyat d'una expansió notable de la inversió estrangera. La ciutat està posicionada en un lloc destacat en el rànquing de les ciutats més modernes i competitives del continent europeu. Són molts els indicadors econòmics i internacionals que ho fan palès, però cal destacar, sobretot, la tendència a escollir aquesta metròpoli mediterrània com a base per realitzar-hi noves inversions o ampliar-ne les existents per part d'empreses estrangeres en diferents negocis, especialment els que gaudeixen d'una major projecció de futur.

Tradicionalment, Barcelona ha estat sempre una de les ubicacions preferides per les empreses estrangeres a l'hora de triar la localització a Espanya, tendència que s'ha consolidat en els darrers anys. A l'àrea de Barcelona es comptabilitzen actualment més de 2.700 empreses amb majoria de capital estranger. Durant els darrers anys, l'àrea de Barcelona ha concentrat al voltant del 20 % del total de la inversió estrangera d'Espanya. Si només es considera la inversió industrial, aquest percentatge supera el 26 %.

Els inversors principals són empreses situades a països europeus, que representen actualment més del 60 % de la inversió. Destaquen pel seu volum França i Alemanya.

NOMBRE D'EMPRESES ESTRANGERES PER ÀREES GEOGRÀFIQUES 2002

Àrea	NOMBRE D'EMPRESES
Ciutat de Barcelona	1.500
Regió metropolitana	2.700
Catalunya	3.000

Font: La inversió estrangera a l'àrea de Barcelona. 2002

PROCEDÈNCIA PER PAÏSOS DE LES EMPRESES ESTRANGERES

Països	% RESPECTE DEL TOTAL
França	25,3
Alemanya	17,9
Estats Units	14,8
Regne Unit	6,4
Japó	5,6
Holanda	5,1
Bèlgica	3,2
Altres	21,5

Font: La inversió estrangera a l'àrea de Barcelona. Ajuntament de Barcelona. 2002

>> 2.6.1. UN NIVELL DE SATISFACCIÓ EXCEL·LENT

L'estudi "La inversió estrangera a l'àrea de Barcelona 2002", elaborat conjuntament per l'Ajuntament de Barcelona i el Centre d'Innovació i Desenvolupament Empresarial (CIDEM), revela algunes dades que corroboren l'alt nivell de satisfacció i les bones perspectives de les inversions estrangeres a l'àrea de Barcelona. Les seves conclusions principals són:

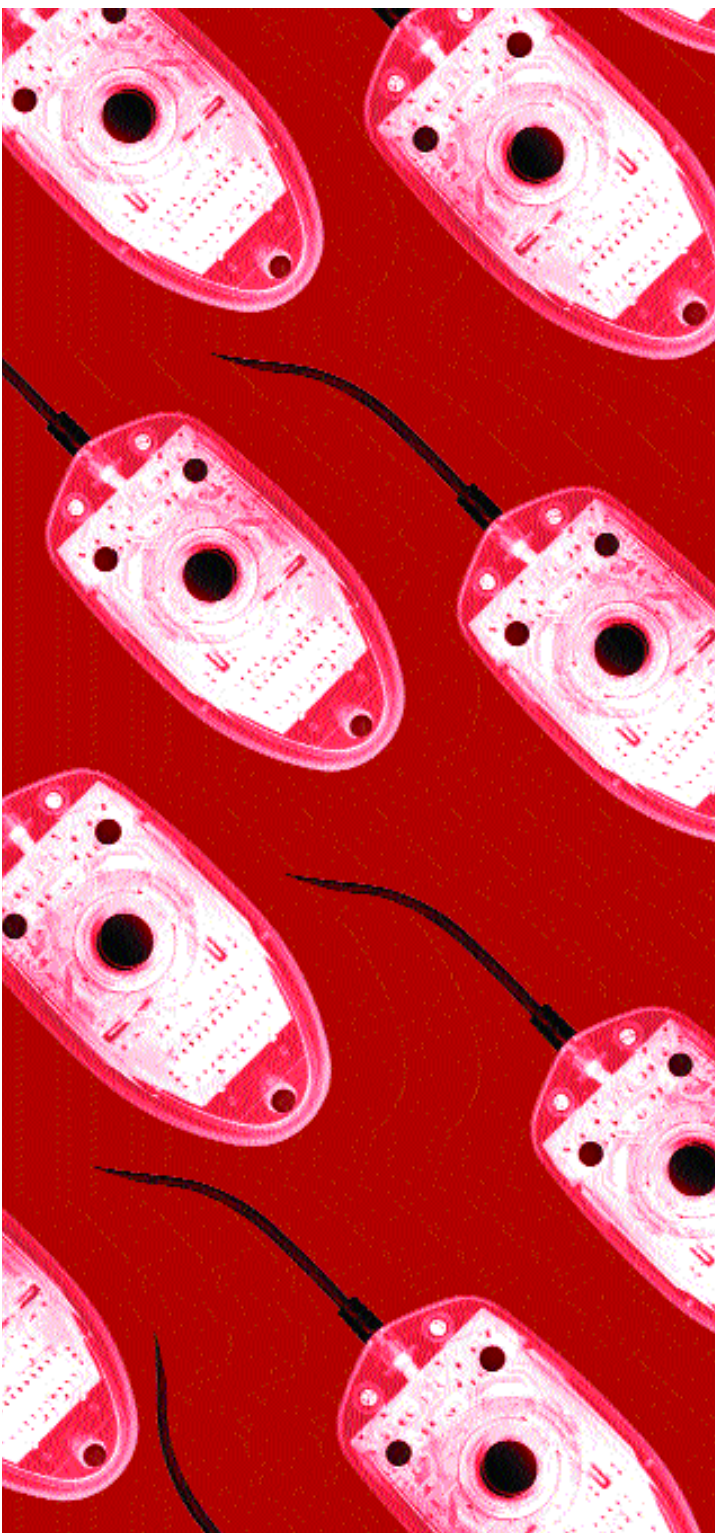
- » El 94 % de les empreses està molt satisfet amb la decisió d'haver-se implantat a l'àrea de Barcelona.
- » Més d'un 80 % de les empreses estrangeres pronostica un increment de la facturació.
- » Un 90 % de les empreses estrangeres prepara noves inversions a Barcelona en els propers tres anys.

Les empreses destaquen la situació geogràfica, l'accessibilitat de la ciutat i la productivitat dels seus recursos humans com els aspectes més valorats a l'hora d'invertir a l'àrea de Barcelona.

Barcelona ha consolidat la seva projecció com a centre de negocis i turisme i, també, com a plataforma logística del sud d'Europa. A més a més, és considerada com una ciutat amb una qualitat de vida excel·lent, oberta al mar, dinàmica i cosmopolita.

El caràcter treballador, el clima laboral i la preparació tècnica i universitària dels recursos humans disponibles, com també l'oferta lúdica àmplia i variada i la bona acollida per part dels barcelonins, són també factors rellevants que fan que Barcelona estigui ben posicionada per al desenvolupament de noves activitats econòmiques vinculades a la societat del coneixement.

» 2.7.1. L'ECONOMIA DEL CONEIXEMENT, UN SECTOR EN EXPANSIÓ A BARCELONA

En aquests moments s'està produint un autèntic canvi en l'economia de Barcelona. Nous sectors emergeixen amb molta empenta i això modifica l'estructura productiva i urbana de la ciutat. Nous serveis avançats, impulsats amb força per la irrupció de noves tecnologies i l'acceleració del procés d'internacionalització de la economia productiva, desplacen la indústria i els serveis més tradicionals com els nous motors de l'economia.

Barcelona té una base molt sòlida per afermar-se en aquesta nova societat organitzada al voltant d'activitats del coneixement que aporten valor. Però això no és tot: hi ha una clara voluntat perquè Barcelona adopti un rol proactiu, que la situï en un lloc destacat en els nous escenaris d'aquesta nova economia informacional i globalitzada.

RÀNKING D'ACTIVITATS ECONÒMIQUES AMB MÉS CREIXEMENT A BARCELONA (1993-2002)

Comunicacions	1.622%
Serveis mediambientals	1.050%
Transport aeri	500%
Ràdio i televisió	353%
Equipaments d'àudio, vídeo i informàtica	322%
Serveis culturals	290%
Serveis electrònics	199%
Ensenyament superior	167%
Serveis immobiliaris	174%
Serveis a les persones	146%
Promoció econòmica i firal	136%
Sanitat	107%

Font: Ajuntament de Barcelona.

» 2.7.2. BARCELONA, CIUTAT DEL CONEIXEMENT

La Ciutat del Coneixement és l'estratègia impulsada per l'Ajuntament de Barcelona i tots els sectors econòmics, socials, institucionals i universitaris per aconseguir que la ciutat capitalitzi al màxim el seu principal actiu: el capital humà en les seves capacitats intel·lectuals i tècniques, és a dir, en el coneixement. La ciutat compta amb excel·lents condicions de partida per portar a terme aquesta gran aposta.

NOUS PROFESSIONALS ESPECIALITZATS

	2000-01	2001-02	2002-03	2003-04
Enginyeries superiors i llicenciatures	1.190	1.277	1.413	1.501
Enginyeries tècniques i diplomatures	1.751	1.795	1.966	2.126
Postgraus	360	720	1.080	1.440
Total	3.301	3.792	4.459	5.067

Font: Departament d'Universitats, Recerca i Societat de la Informació (DURSI)

Actualment, Barcelona ha aconseguit popularitzar l'ús de les noves tecnologies entre els joves gràcies a un seguit d'accions que han tingut una acceptació molt bona, com ara l'augment dels punts públics de connexió a Internet per facilitar l'accés a la xarxa a tothom, facilitar correu electrònic gratuït a tots els ciutadans i ciutadanes i oferir programes específics per fomentar l'aplicació i l'ús de les noves tecnologies en espais destinats a la divulgació.

Les universitats i les autoritats locals de Barcelona han endegat nombrosos instruments innovadors per afavorir el desenvolupament de negocis relacionats amb les noves tecnologies, entre els quals cal destacar els centres "Nexus" de la Universitat Politècnica de Catalunya, el Centre de Empreses "Fòrum Nord" i la xarxa virtual d'empreses "barcelonanetactiva", impulsats per l'Agència de Desenvolupament Local de l'Ajuntament, Barcelona Activa. A més a més, s'han desenvolupat empreses de capital-risc destinades a afavorir el desenvolupament de sectors intensius en coneixement, com Barcelona Emprèn SA o la divisió de noves tecnologies de Catalana d'Iniciatives SA, entre d'altres.

Mitjançant el projecte 22@bcn, Barcelona està transformant l'àrea del Poblenou, bressol de la Revolució Industrial barcelonina, en un nou espai per al desenvolupament de noves activitats productives intensives en coneixement i d'alt valor. Les reformes urbanístiques i d'infraestructures, amb un plantejament estratègic clar, permetran que aquest gran espai pugui

acollir en els propers anys empreses de nova generació, no contaminants i vinculades a les noves tecnologies, la recerca i el desenvolupament i a la producció cultural, en un entorn urbà de gran qualitat, proveït d'infraestructures del més alt nivell i situat geogràficament a deu minuts del centre de Barcelona i a cinc minuts de la platja. Per a més informació sobre el projecte Poblenou 22@bcn, vegeu el capítol 4.3.

» 2.7.3. UNA ALTA PENETRACIÓ DE LES NOVES TECNOLOGIES

La penetració de les noves tecnologies a Barcelona es molt àmplia. El percentatge de llars connectades a Internet a Barcelona era del 44,5 % el 2002, percentatge similar al de les regions del nord i del centre d'Europa.

QUADRE RESUM 2002

INDICADORS (EN PERCENTATGE)	CONNEXIÓ A INTERNET AL DOMICILI
Barcelona	44,5 %
Catalunya	26,7 %
Espanya	22,7 %
UE	38 %

Font: Ajuntament de Barcelona 2003, IDESCAT, Eurobarometer

Catalunya és, a més, la regió que, amb diferència, té el percentatge més elevat d'usuaris habituals d'Internet i una major penetració del comerç electrònic. Un de cada quatre proveïdors d'Internet de l'Estat espanyol estan situats a Barcelona.

El ràpid ritme d'incorporació de les noves tecnologies i el clima molt favorable promogut des de tots els àmbits socials, educatius i econòmics situen l'àrea de Barcelona entre les regions capdavanteres a Europa en aquest sentit.

El desenvolupament d'empreses relacionades amb les noves tecnologies es troba en un moment molt dinàmic a Barcelona, fet que ha estat reconegut durant els dos darrers anys pels mitjans de comunicació internacionals com "Business Week", "Fortune" i "Newsweek". Aquests mitjans destaquen que el nombre d'empreses relacionades amb la informàtica i les tecnologies de la informació ha crescut a una mitjana superior al 25 % anual entre 1993 i 2002. El nombre d'empreses que fan servir les noves tecnologies en la seva activitat principal tampoc no deixa de créixer.

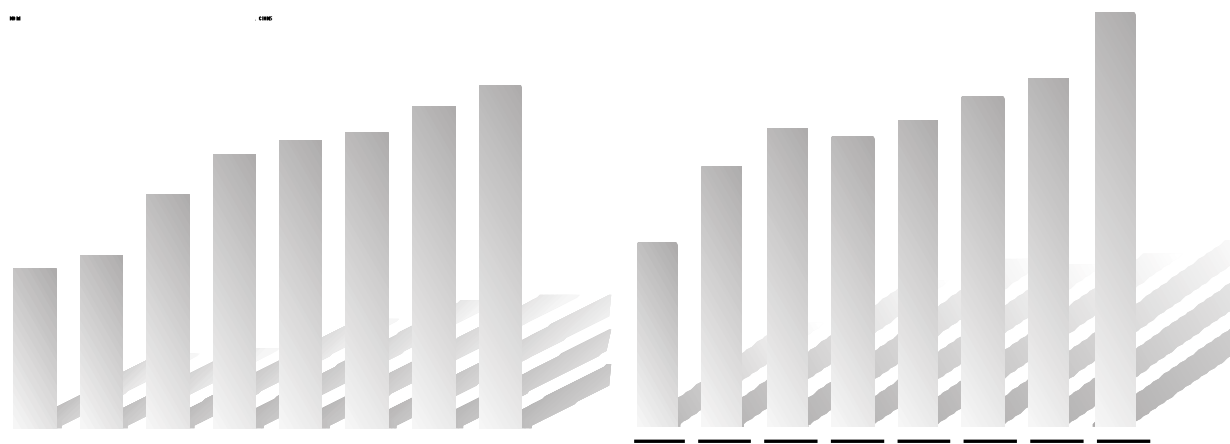
2.8. DESTINACIÓ TURÍSTICA URBANA

El turisme a Barcelona és un dels sectors d'activitat econòmica que ha experimentat un increment més espectacular en el transcurs dels darrers anys. Després dels Jocs Olímpics de 1992, Barcelona s'ha convertit en la setena destinació turística d'Europa i la primera ciutat europea en nombre de visitants que no és capital d'estat. Segons l'enquesta anual de "The Daily Telegraph" i de "The Sunday Telegraph", Barcelona ha estat designada millor destinació urbana del món en l'edició de 2003. La ciutat disposa d'una oferta turística d'alta qualitat amb una de les millors relacions qualitat-preu del món

pel que fa a l'oferta hotelera, factors que han contribuït a reforçar-ne l'atractiu turístic.

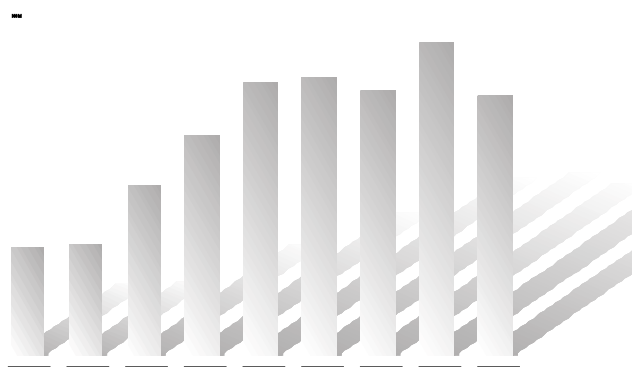
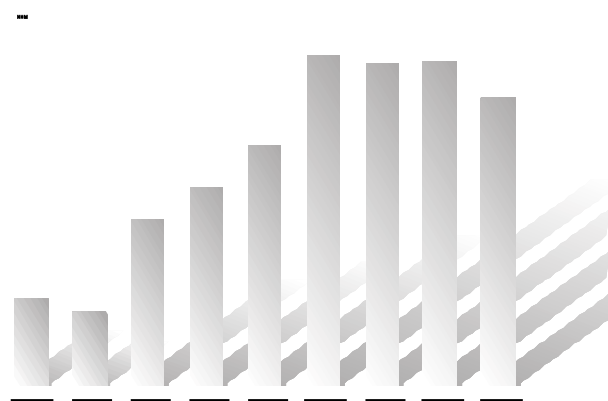
El nombre de turistes s'ha situat al voltant dels 4,2 milions de persones i l'increment de les pernoctacions ha estat constant fins assolir gairebé els 9,2 milions el 2003, xifra que converteix Barcelona en la ciutat europea amb l'augment més ràpid del nombre de pernoctacions.

Quant al motiu del viatge, vacances i negocis (reunions, fires i congressos) es reparteixen de manera equilibrada.

2.8. DESTINACIÓ TURÍSTICA URBANA

En aquests darrers anys, Barcelona ha esdevingut una de les ciutats del món preferides per acollir grans congressos, convencions i reunions d'empresa. L'increment del nombre de reunions i de participants ha estat constant, fins assolir l'any 2003 la xifra de 1.200 congressos i convencions, amb la participació d'uns 250.000 delegats.

› BARCELONA HA ESTAT SELECCIONADA COM LA MILLOR DESTINACIÓ URBANA DEL MÓN

La ciutat disposa de nombrosos espais disponibles per a la celebració d'aquest tipus d'actes en els moderns hotels de quatre i cinc estrelles. Per tal de satisfer la demanda creixent en aquest segment, s'ha construït un dels centres de convencions més grans d'Europa, un gran espai polivalent emmarcat dins del Fòrum Universal de les Cultures 2004, amb capacitat per a 16.000 persones assegurades. A més, hi ha el "Palau de Congressos", situat al recinte de la "Fira de Barcelona" -que va ser restaurat i va ampliar-ne la capacitat fins a 2.800 persones- i el nou Palau de Congressos de Catalunya, ubicat a la part alta de la ciutat.

A aquests grans espais cal afegir una àmplia oferta de sales de reunions, conferències i congressos a nombrosos hotels, instal·lacions culturals i centres de negocis de la ciutat que permetin acollir, amb les millors condicions, qualsevol tipus d'esdeveniment, des del més gran fins al més petit.

L'èxit del desenvolupament del sector turístic a Barcelona ha implicat un intens procés d'ampliació de l'oferta hotelera que fa que avui Barcelona sigui una de les ciutats europees amb una oferta hotelera amb millor relació qualitat-preu. Si el 1990 hi havia 18.500 places, el 2003 el nombre d'hotels se situa en 243 amb 41.898 places. Els alts nivells d'ocupació i la demanda creixent han comportat que actualment hi hagi nombrosos projectes per ampliar l'oferta hotelera de l'àrea de Barcelona fins arribar als 280 hotels i als 52.500 llits el 2005.

Amb relació a la promoció de Barcelona com a centre d'atracció d'un segment turístic de qualitat, resulta significatiu l'avenç espectacular que la ciutat ha experimentat com a destinació de creuers marítims, situant-se en el primer lloc del rànquing de destinacions d'aquesta tipologia de turistes, d'Europa i de la Mediterrània, amb 950.000 passatgers el 2003.

3.1. HUB DEL SUD D'EUROPA. INFRAESTRUCTURES DE TRANSPORT EN EXPANSIÓ >>

3.2. TELECOMUNICACIONS. CIUTAT "ON LINE" >>

3.3. ATRACTIVA OFERTA IMMOBILIÀRIA >>

3.4. FORMACIÓ DE RECURSOS HUMANS I R+D >>

**BARCELONA, UNA OFERTA COMPLETA D'INFRAESTRUCTURES
I DE RECURSOS PER A L'ACTIVITAT ECONÒMICA**

» 3

3.1. HUB DEL SUD D'EUROPA. INFRAESTRUCTURES DE TRANSPORT EN EXPANSIÓ

La posició geogràfica, la massa crítica de l'àrea metropolitana i la *hinterland*, com també la tradicional orientació cap al comerç exterior, fan que Barcelona tingui una vocació autèntica i excel·lents possibilitats per esdevenir el *hub* d'intercanvis de mercaderies i persones del sud d'Europa.

Barcelona és un lloc privilegiat per a la logística euromediterrània perquè gaudeix d'unes condicions úniques per convertir-se en el centre de tràfic de mercaderies. Cap altra ciutat d'Europa concentra en un radi de només set quilòmetres un total de 2.100 hectàrees dedicades a la logística, que integra un port i un aeroport de primer nivell, terminals ferroviàries de càrrega, una excel·lent oferta d'empreses proveïdores de serveis, telecomunicacions capdavanteres i un ampli saber fer logístic.

» 3.1.1. L'AEROPORT DE BARCELONA

Barcelona té un dels millors aeroports d'Europa tant pel que fa a la qualitat i al disseny de les instal·lacions, a l'operativa del camp de vol i a les condicions climàtiques. Diverses publicacions especialitzades com ara Condé Nast Traveller i Business Travel World han palesat que el de Barcelona és un dels aeroports d'Europa millor valorats pel seu atractiu global.

L'Aeroport de Barcelona ha experimentat un creixement espectacular en els últims anys que l'han situat en diverses ocasions com el més important del continent. En l'última dècada, el trànsit en l'aeroport s'ha més que doblat, i ha passat de 9,1 milions de passatgers el 1991 a prop de 22,64 milions el 2003. En l'actualitat, a l'Aeroport de Barcelona operen un total de 48 companyies aèries i, d'aquesta manera, s'ha consolidat com el principal *hub* de la Mediterrània nord-occidental.

Les projeccions de trànsit preveuen que el nombre de passatgers de l'aeroport se situarà al voltant dels 40 milions cap a l'any 2020.

Per aquest motiu, s'ha endegat un pla d'ampliació ambiciós de l'Aeroport de Barcelona que implica la construcció d'una tercera pista, una terminal nova, accessos viaris i ferroviaris nous, inclosa una estació del ferrocarril d'alta velocitat, i noves zones d'activitats i serveis relacionats amb el transport aeri. Aquesta ampliació permetrà duplicar la capacitat operativa de l'aeroport. El conjunt d'aquestes operacions representarà una inversió de 2.700 milions d'euros.

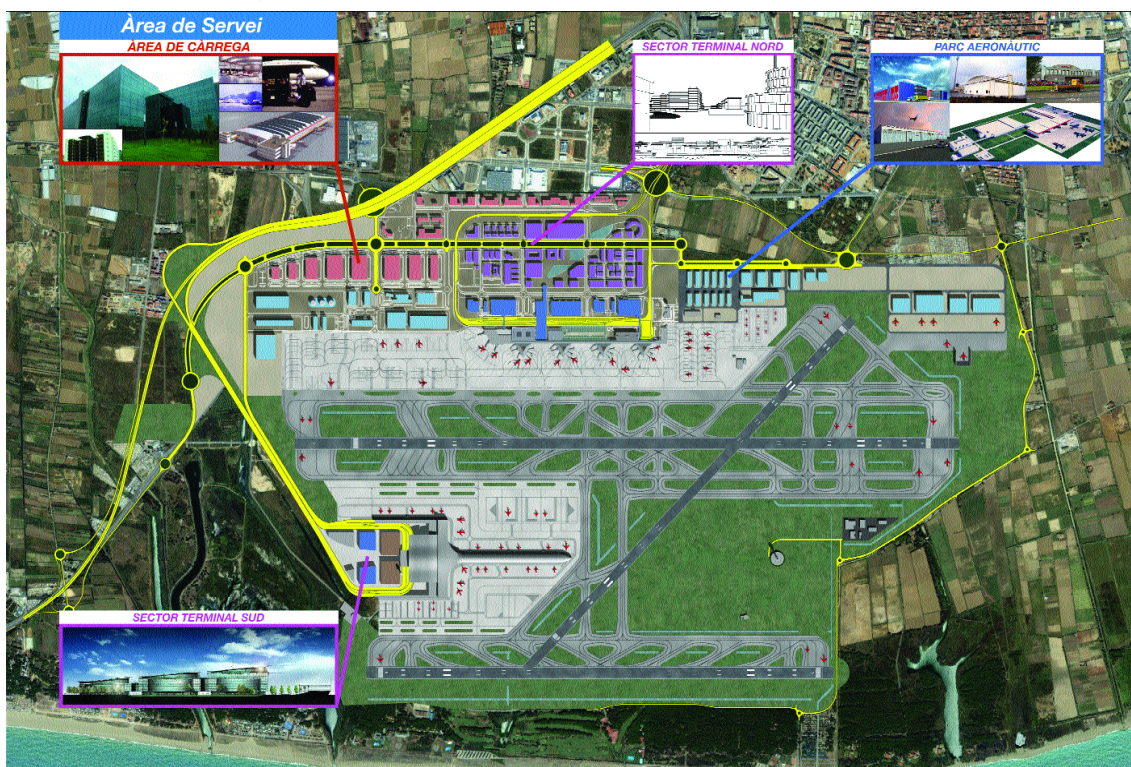
Cal destacar, també, que l'Aeroport de Barcelona ofereix possibilitats excel·lents per al desenvolupament de la càrrega aèria. La proximitat de l'aeroport a la costa permet que les aproximacions i els enlairaments d'aeronaus es produeixin sobre el mar, sense causar molèsties en zones habitades, la qual cosa suposa poder operar durant tota la nit. Així mateix, l'aeroport i el port són pràcticament contigus, cosa que afavoreix els intercanvis intermodals. El projecte d'ampliació de l'aeroport desenvoluparà la zona de càrrega per poder gestionar còmodament un volum de capacitat superior a les 500.000 tones de càrrega.⁴

EVOLUCIÓ DEL TRÀNSIT A L'AEROPORT DE BARCELONA

ANY	PASSATGERS	AERONAUS	CÀRREGA (t)
1993	9.998.506	137.069	57.480
1995	11.727.814	155.803	68.285
1997	15.065.724	210.960	80.946
1999	17.421.716	233.598	86.173
2001	20.747.562	273.114	76.975
2002	21.348.211	271.023	75.905
2003*	22.644.500	283.500	69.139

*Xifres estimades de tancament de l'any 2003
Font: Aeroport de Barcelona 2003

⁴ Per a més informació sobre l'aeroport de Barcelona, consulteu: www.aena.es

» 3.1.2. EL PORT I LA ZONA D'ACTIVITATS LOGÍSTIQUES

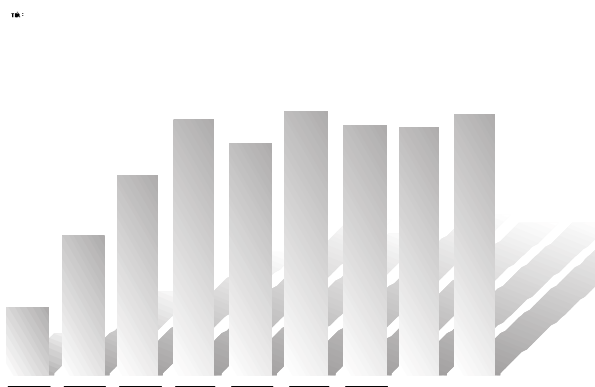
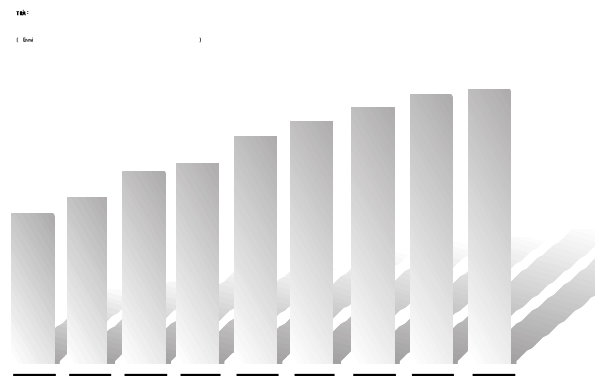
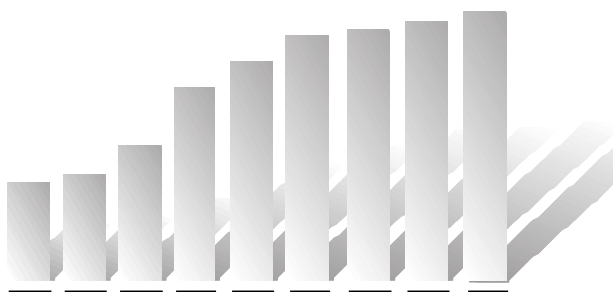
Barcelona ofereix unes possibilitats excel·lents com a plataforma logística. A l'àrea del delta del riu Llobregat hi ha, en un àmbit geogràfic molt compacte, un gran port, un gran aeroport, zones d'activitats logístiques i connexions viàries i ferroviàries excel·lents, parcs industrials avançats, zones terciàries i les instal·lacions de la Fira Internacional. Tot això en una situació molt propera al centre de la ciutat.

Es tracta d'un autèntic pol d'activitats logístiques per al comerç exterior i la internacionalització, que en aquests moments es troba en ple redimensionament i duplica (com en els casos del port, l'aeroport i la Fira de Mostres) i, fins i tot, triplica (com en el cas de la Zona d'Activitats Logístiques) la seva capacitat.

El Port de Barcelona està en plena expansió. Ja és el primer port de la Mediterrània i el segon d'Europa en exportació d'automòbils, i vol convertir-se en la principal porta d'accés a Europa pel sud. En els últims anys, ha reafirmat la seva posició com a centre especialitzat en trànsit de contenidors, amb unes xifres d'1.502.811 TEU i un trànsit de 634.015 automòbils el 2003. En termes de tonatge, el port manipula actualment més de 33,6 milions de tones l'any. El Port de Barcelona està unit a 401 ports de tot el món mitjançant més de 316 línies regulars.

A més a més, el trànsit de passatgers de creuers turístics ha crescut espectacularment i s'ha multiplicat per quatre des de 1992, fins assolir els 950.000 passatgers el 2003.

100
000

L'ampliació de la Zona d'Activitats Logístiques (ZAL), que assolirà les 265 hectàrees totals, constitueix un projecte clau per consolidar i promoure el Port com a centre de distribució intermodal de mercaderies al sud d'Europa, especialitzat en el tractament logístic del tràfic marítim.

La ZAL ofereix una àmplia gamma de serveis integrats a empreses instal·lades al seu recinte, com serveis de seguretat, transport públic gratuït, restaurant, xarxa de fibra òptica i altres serveis complementaris.

A la ZAL cal afegir-hi el Parc Logístic de Barcelona, amb una extensió de 40 hectàrees, amb més de 100.000 m² de naus i 80.000 m² d'oficines d'alta qualitat per acollir seus corporatives d'empreses. A la ZAL i al Parc Logístic es poden realitzar, aprofitant la ruptura de càrrega, operacions de valor afegit, com ara empaquetat, picking, acoblament de peces, etc., tot això amb una fàcil connexió a les infraestructures viàries i ferroviàries.⁵

⁵ Per a més informació sobre la logística a Barcelona, consulteu: www.bcnel.es.
Per a més informació sobre el Port de Barcelona, consulteu: www.apb.es

3.1. HUB DEL SUD D'EUROPA. INFRAESTRUCTURES DE TRANSPORT EN EXPANSIÓ

» 3.1.3. LA XARXA DE CARRETERES

Una xarxa de carreteres i autopistes moderna i extensa comunica Barcelona amb les principals ciutats espanyoles i europees. En els últims anys s'han realitzat inversions importants en la millora i l'ampliació de la xarxa viària de l'àrea metropolitana i del conjunt de Catalunya.

Avui, les ciutats de Lleida i Tarragona es troben a menys d'una hora de Barcelona; Saragossa i València, a menys de tres hores; Montpel·lier, a menys de quatre i Madrid a menys de sis. Las zones turístiques de la Costa Brava i la Costa Daurada es troben a poc més d'una hora de la ciutat i les millors pistes d'esquí dels Pirineus, a menys de dues hores.

La posada en funcionament de les rondes el 1992, una anella de circumval·lació de 40 km que envolta Barcelona, va millorar considerablement els accessos a la ciutat i la distribució del trànsit interior. La construcció dels túnels de Vallvidrera i de les autopistes del Maresme i del Garraf van augmentar enormement l'accessibilitat i la connectivitat a l'àrea metropolitana. L'obertura de l'autovia del Baix Llobregat i l'acabament de la Pota Sud -connexió viària que enllaça les rondes amb l'autopista del Garraf i els accessos a l'aeroport- han millorat notablement les comunicacions a la zona sud de l'àrea metropolitana i han facilitat els enllaços amb Lleida i Tarragona.

» 3.1.4. LA XARXA FERROVIÀRIA

Barcelona té diverses estacions ferroviàries al centre urbà per a serveis de llarga distància i rodalies. L'estació principal, Barcelona-Sants, ofereix serveis de llarg recorregut a la majoria de grans ciutats, com també connexions amb la xarxa europea. Actualment Barcelona disposa de serveis d'alta velocitat amb València i les ciutats del litoral mediterrani, que han

reduït notablement els temps de desplaçament. A més, s'està construint una nova línia per al ferrocarril d'alta velocitat que enllaçarà Madrid i Barcelona (600 km) en dues hores i mitja i, des d'aquí, continuarà fins a la frontera francesa.

Quant al transport de càrrega, Barcelona té la gran estació de Can Tunis, molt propera al port i a l'aeroport, que serveix a les zones d'activitats logístiques.

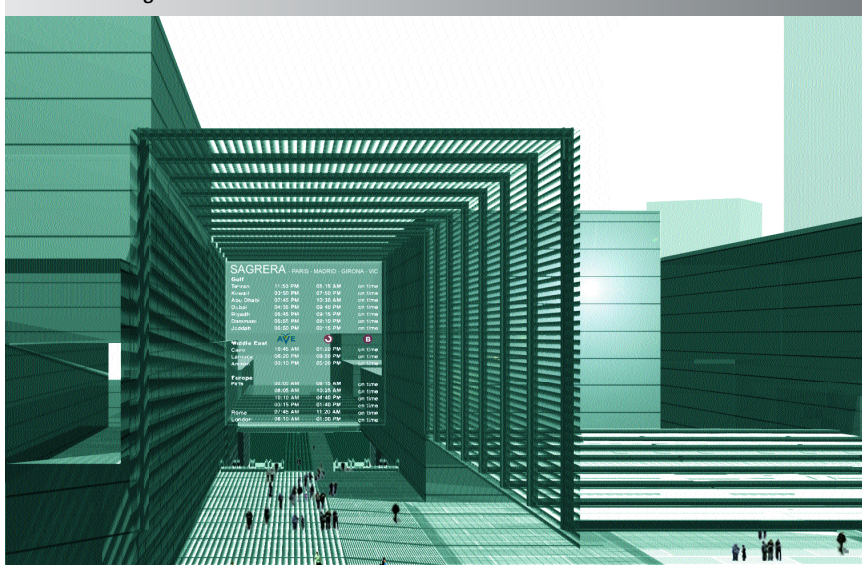
La construcció de la línia d'alta velocitat Madrid-Barcelona-França comportarà una transformació ambiciosa de les connexions ferroviàries de Barcelona, les quals en veuran multiplicada la capacitat i l'eficiència. Aquesta transformació suposarà l'arribada de la línia d'alta velocitat al port i a l'aeroport, com també la construcció d'una nova estació al nord de la ciutat, a la Sagrera (vegeu apartat 4.4).

» 3.1.5. ELS TRANSPORTS PÚBLICS URBANS I METROPOLITANS

Barcelona disposa d'una àmplia xarxa de transport públic -metro, ferrocarril i autobús- que connecta la ciutat i l'entorn metropolità amb una xarxa total de més de 6.000 quilòmetres. Més de 870 milions de passatgers van fer servir el sistema metropolità de transport públic el 2003.

El transport públic metropolità rebrà un impuls important mitjançant el nou Pla Director d'Infraestructures recentment aprovat, que preveu unes inversions en el període 2001-2010 de 3.000 milions d'euros. Aquesta inversió permetrà ampliar la xarxa amb uns 80 nous quilòmetres de metro o tramvia i més d'un centenar de noves estacions. Això suposarà portar el metro a l'aeroport, a les àrees logístiques de la Zona Franca i al nou recinte firal en un futur molt pròxim. Aquest pla permetrà duplicar en deu anys el nombre d'usuaris del transport públic.

Estació La Sagrera

» 3.2.1. BARCELONA, PIONERA DE LA REVOLUCIÓ DE LES TELECOMUNICACIONS

Les millores portades a cap en les infraestructures de telecomunicacions de Barcelona i l'àrea metropolitana n'han consolidat la posició com a ciutat pionera en l'ús de noves tecnologies de la informació i les telecomunicacions.

» BARCELONA, PIONERA EN LA REVOLUCIÓ DE LES TELECOMUNICACIONS

Els elements de telecomunicacions més visibles a la ciutat són les torres de telecomunicacions de Collserola i Montjuïc, que van començar a funcionar el 1992, a més del complex de telecomunicacions via satèl·lit de la Granada del Penedès i el Centre Internacional de Teleports de Barcelona, situat a Castellbisbal, que disposa de la tecnologia i de l'equip de transmissió i ràdio necessaris per connectar amb la xarxa de terra i antenes parabòliques via satèl·lit.

Les xarxes de fibra òptica són molt menys visibles, però constitueixen probablement l'actiu de telecomunicacions de la ciutat amb major potencial. Aquesta xarxa, la construcció de la qual es va iniciar el 1985, es va potenciar fermament a causa de la celebració dels Jocs Olímpics de Barcelona el 1992. Posteriorment, en liberalitzar-se les infraestructures de telecomunicacions, des de l'administració local es van endegar diversos instruments per afavorir el desplegament de xarxes de fibra òptica a la ciutat, el conjunt de la qual abasta en aquests moments tots els punts de la ciutat amb infraestructures de sis operadors diferents.

A més a més, Barcelona actua de node internacional d'una xarxa de fibra òptica que uneix Europa amb Àsia i Àfrica a través de la Mediterrània.

La cobertura d'aquesta xarxa de fibra permet que el 95% de la població catalana, incloent-hi tot Barcelona i l'àrea metropolitana, ja pot connectar-se a la banda ampla de Telefónica, amb la qual cosa es converteix en la comunitat autònoma més avançada en aquesta tecnologia. Al mateix temps, les empreses poden aconseguir, amb facilitat i alta velocitat, accés per fibra a la xarxa de banda ampla a qualsevol punt de la ciutat. A l'expansió de la telefonia fixa cal afegir el desenvolupament excepcional de la penetració de la telefonia mòbil. A Catalunya, amb una població de més de 6,5 milions d'habitants, hi havia el 2002 un total de 4,02 milions de telèfons mòbils. Això significa que prop del 62 % de les llars catalanes tenen accés al telèfon mòbil.

Amb la liberalització del mercat de les telecomunicacions, Barcelona ha esdevingut un indret interessant per a operadors i proveïdors de continguts per a la telefonia mòbil i les xarxes de banda ampla.

Diferents empreses de tecnologies de la informació han instal·lat centres de R+D a Barcelona. Per exemple, Telefónica R+D ha inaugurat en un antic edifici de Renfe un centre que s'especialitzarà, entre d'altres, en tecnologies de la parla. O Telefónica Móviles, que juntament amb Ericsson España i Hewlett Packard (HP), han posat en marxa un centre per al desenvolupament i la comercialització de nous productes i serveis de telefonia mòbil de tercera generació.

3.3. ATRACTIVA OFERTA IMMOBILIÀRIA

» 3.3.1. ZONES INDUSTRIALS

La ciutat de Barcelona disposa de quatre grans zones industrials amb un nivell d'ocupació alt i una oferta de sòl total de 1.154 hectàrees, que representen aproximadament el 9 % de la superfície del municipi. L'àrea industrial de la Zona Franca, amb una superfície de 600 hectàrees, és la zona industrial urbana més gran d'Europa; està situada al costat del port i de l'aeroport i té accés directe a les xarxes vials i ferroviàries de la capital (vegeu capítol 6.6).

La reestructuració de l'activitat econòmica, l'augment dels usos terciaris i l'aparició de noves activitats econòmiques, com la logística o les activitats d'alta tecnologia, han obligat a adequar l'oferta de sòl i naus industrials a les noves demandes. L'oferta a mig termini per a noves activitats econòmiques (indústria/logística) és de més de dos milions de metres quadrats de sostre a la ciutat de Barcelona i rodalia immediata. A més a més, la Regió Metropolitana de Barcelona té una oferta total de sòl industrial de 13.000 hectàrees situades a una distància màxima de 40 quilòmetres de la capital, que inclou les àrees ja ocupades i de nova creació.

» 3.3.2. OFICINES

Barcelona està experimentant una expansió molt ràpida del sector serveis. Així, entre 1993 i 2002 la superfície dedicada als serveis a Barcelona va augmentar de 3.200.000 m² a un total de 12.700.000 m². Això significa que la demanda d'espais per a serveis a Barcelona ha superat els 350.000 m² de mitjana anual en aquest període.

Mitjans especialitzats en el sector immobiliari preveuen que la demanda anual d'espais terciaris en els propers anys es mantindrà molt dinàmica.

Diversos projectes urbanístics que es descriuran en el capítol 4 i, molt especialment, el projecte 22@bcn, permetran donar una resposta adequada a aquesta demanda. El conjunt d'operacions urbanístiques projectades fins avui permetran ampliar l'oferta d'espais per a oficines i activitats productives de nova generació en **més de tres milions de m²** de sostre. A més a més, el projecte 22@bcn permet desenvolupar una àmplia oferta d'espais d'oficines en una ubicació absolutament central dins la ciutat i la regió metropolitana, una situació excepcional amb relació als mercats immobiliaris d'altres grans ciutats. Tot això indica que Barcelona ofereix en aquests moments un mercat immobiliari molt interessant.

Barcelona destaca per l'excel·lent relació qualitat-preu en la seva oferta d'oficines, com ha fet palès l'últim estudi de l'empresa de consultora immobiliària **Cushman&Wakefield Healey&Baker** (2003), que situa Barcelona com la quarta ciutat europea amb millor relació qualitat-preu en els seus 4,6 milions de m² d'oferta. Tot això fa del mercat d'oficines de Barcelona un dels més atractius i competitiu d'Europa.

MARGES DE PREUS DE LLOGUER D'OFICINES

(€ / m² / any) 2003

Zona Prime	216-281
Centre ciutat	144-216
Noves àrees	137-209
Perifèria	108-137
Elaboració pròpia basada en informació de diversos operadors immobiliaris. Preus juny 2003	

» 3.4.1. UNA DE LES COMUNITATS UNIVERSITÀRIES MÉS GRANS D'EUROPA

A les universitats de la ciutat estudien al voltant de 196.604 persones i hi treballen unes 19.492, entre professorat i personal administratiu. Barcelona té el 13,1 % de la població universitària espanyola i el 12 % de la plantilla total de professors. Actualment Barcelona acull prop de 8.500 estudiants estrangers i se situa com una de les ciutats europees amb major nombre d'estudiants del programa ERASMUS. Tot això implica que Barcelona té una de les comunitats universitàries més grans d'Europa i una profunda vocació internacional.

L'àrea de Barcelona disposa de cinc universitats públiques: Universitat de Barcelona, Universitat Autònoma de Barcelona, Universitat Politècnica de Catalunya, Universitat Pompeu Fabra i Universitat Oberta de Catalunya (no presencial) i tres universitats privades: Universitat Ramon Llull, Universitat Internacional de Catalunya i Universitat Abat Oliba CEU. Tots aquests centres ofereixen, en el curs 2002-2003, un total de 318 titulacions universitàries.

També té algunes de les escoles de negocis més prestigioses del món, com ara l'IESE, ESADE i la Universitat de Chicago, l'única seu europea de la qual es troba en aquesta ciutat.

Barcelona ha estat pionera en molts àmbits del món universitari amb la creació d'una de les primeres universitats d'Europa a l'edat mitjana, fundada l'any 1450. A Barcelona també es va crear el primer MBA d'Europa i una de les primeres universitats virtuals (no presencials) que opera a través d'Internet.

La preparació dels recursos humans de Barcelona avança de manera important. Entre 1992 i 2002, el nombre de titulats universitaris a la ciutat ha augmentat de manera gradual, com també el nombre d'universitats oficials amb oferta docent presencial - públiques i privades - presents a la ciutat, i ha passat de les quatre existents el 1992 a les set que hi ha actualment. Del total de graduats en el curs 2000-2001, el 31 % correspon a àrees de ciència i tecnologia, percentatge superior al 32 % del conjunt d'Espanya en el mateix any.

3.4. FORMACIÓ DE RECURSOS HUMANS I R+D

ALUMNES A BARCELONA

	POSTGRAU	ESTRANGERS
1997-1998	32.667	4.500
1998-1999	45.596	6.500
1999-2000	45.549	7.000
2000-2001	49.329	7.500
2001-2002	49.394	8.500

>> R+D I TRANSFERÈNCIA TECNOLÒGICA

Barcelona disposa d'un ampli capital per consolidar-se com a centre europeu de recerca, desenvolupament tecnològic i investigació. Les universitats de l'àrea de Barcelona concentren més del 50 % de la recerca que es realitza a Catalunya. Té, a més, tota una sèrie de centres dependents del Consell Superior d'Investigacions Científiques (CSIC), entre els quals destaquen els relacionats amb l'àmbit de la biomedicina i la biotecnologia. Cal destacar, també, els centres de transferència tecnològica entre universitat i empresa, com també entre parcs científics i tecnològics - molts dels quals estan vinculats a les universitats-, agrupats en la Xarxa de Parcs Científics i Tecnològics de Catalunya (XPCAT) amb l'objectiu de potenciar la recerca, la innovació i la transferència de tecnologia.

Alguns dels centres de Barcelona en matèria d'investigacions biotecnològiques, ciències de la salut, arquitectura i enginyeria civil, química, nanotecnologies,

tecnologies de la informació i la computació, economia aplicada, direcció i administració d'empreses, disseny i comunicació, entre altres especialitats, gaudeixen d'un enorme prestigi i reconeixement internacional.

Un exemple d'aquesta realitat és el *pool* científic i tècnic format per la Universitat de Barcelona i la Universitat Politècnica de Catalunya a la zona de Pedralbes. Es tracta del nucli de producció de coneixement més important tant en qualitat com en producció científica de rellevància. Altres *clusters* del coneixement són aquells formats a Ciutat Vella amb la Universitat de Barcelona i la Universitat Pompeu Fabra, i a l'àrea del Poblenou dins del projecte 22@bcn, d'impuls de les noves tecnologies de la informació i la comunicació i les seves aplicacions. Així mateix, el Parc de Recerca Biomèdica vinculat a la Universitat Pompeu Fabra i a l'IMIM (Institut Municipal d'Investigacions Mèdiques), situat a la Vila Olímpica, constituirà un dels referents europeus en aquesta especialitat i incorpora un ambiciós centre de genòmica.

Cal ressaltar que l'important increment de relacions i contactes entre el món universitari i el món empresarial s'ha produït també mitjançant la potenciació de centres d'innovació tecnològica, centres de transferència de tecnologia entre universitat i empresa i centres de suport a la creació d'empreses de base tecnològica (*spin off*). L'objectiu de tot això ha consistit a vincular el món universitari i el de la ciència amb el de l'empresa, a fi de transferir els avenços científics i tecnològics a la societat i afavorir la plena integració laboral dels titulats universitaris.

En aquest context, cal destacar la Fundació Bosch i Gimpera i el Parc Científic de Barcelona —on s'ubica la primera bioincubadora d'Espanya—, tots dos vinculats a la Universitat de Barcelona; el Centre de Transferència Tecnològica i el centre Nexus, que actua com a viver d'empreses, vinculats tots dos a la Universitat Politècnica de Catalunya; l'Oficina d'Investigació i Transferència Tecnològica i la Fundació Empresa i Ciència vinculades a la Universitat Autònoma de Barcelona, i el Parc d'Innovació Tecnològica i Empresarial La Salle (Universitat Ramon Llull).

L'Ajuntament de Barcelona, la Generalitat de Catalunya i les universitats de Barcelona s'apleguen en l'associació Barcelona Centre Universitari (BCU), destinada a projectar a l'exterior la dimensió universitària de la ciutat i a captar estudiants estrangers. A més a més, la BCU facilita l'allotjament d'aquests estudiants a Barcelona, a través d'una central de reserves, i la plena integració en la dinàmica de la ciutat mitjançant la creació, conjuntament amb diverses associacions internacionals d'estudiants, del Programa d'integració cultural i ciutadana per a estudiants estrangers, la finalitat del qual és impulsar la comprensió multicultural i la cooperació internacional⁶.

» 3.4.3. ESTUDIAR A BARCELONA ÉS FÀCIL PER ALS ESTRANGERS

En l'àmbit de l'educació no superior, és interessant ressaltar les facilitats que l'àrea de Barcelona ofereix a les comunitats d'expatriats, que consisteixen en una àmplia oferta d'escoles estrangeres de prestigi reconegut com l'Institut d'Estudis Nord-americans, l'Institut Britànic, l'Institut Goethe o Institut Alemany de Barcelona, el Liceu Francès, l'escola japonesa, la italiana o la suïssa.

» BARCELONA: PRIMERA DESTINACIÓ PER ALS ESTUDIANTS ESTRANGERS

⁶ Per a més informació sobre Barcelona Centre Universitari o sobre les universitats de Barcelona, consulteu: www.bcu.cesca.es

4.1. L'APOSTA PER LA LOGÍSTICA I LA INTERNACIONALITZACIÓ. ÀREA DEL LLOBREGAT >>

4.2. FÒRUM UNIVERSAL DE LES CULTURES 2004. ÀREA DEL BESÒS >>

**4.3. EL DISTRICTE D'ACTIVITATS PRODUCTIVES 22@BCN: >>
UN NOU URBANISME PER A LA NOVA ECONOMIA**

4.4. LA SAGRERA - SANT ANDREU: ALTA VELOCITAT PER A BARCELONA >>

4.5. ALTRES PROJECTES METROPOLITANS >>

**BARCELONA EN MOVIMENT:
GRANS PROJECTES PER CONSTRUIR EL FUTUR**

4

4. BARCELONA EN MOVIMENT: GRANS PROJECTES PER CONSTRUIR EL FUTUR

Fa dues dècades que Barcelona realitza un ampli procés de transformació urbanística i d'infraestructures: un procés que ha estat reconegut internacionalment per la seva ambició, qualitat arquitectònica i els resultats socials i econòmics aconseguits. A més a més, ha estat un procés exemplar per la capacitat de cooperació entre l'administració municipal i la iniciativa privada a l'hora de portar-ho a terme.

Aquest procés ha implicat la construcció, l'ampliació i/o la modernització de tot tipus d'infraestructures vials, de transport públic, telecomunicacions, energia, canalització d'aigües, com també d'instal·lacions esportives i centres culturals o turístics a la ciutat. Paral·lelament, el mercat immobiliari de Barcelona també ha experimentat un intens desenvolupament, tant pel que fa als aspectes residencials com als espais comercials, industrials i d'oficines.

La magnitud d'aquesta transformació es fa palesa en els gairebé 6 milions de metres quadrats de sostre en obra nova que s'han construït o iniciat entre 1999 i 2002. Dues tercers parts d'aquest sostre corresponen

a habitatges i aparcaments, i la tercera part restant correspon a operacions vinculades amb activitats econòmiques.

Aquest intens procés de transformació s'ha desenvolupat amb la participació decisiva d'inversions privades centrades en l'expansió de complexos terciaris, comercials, logístics, industrials i de lleure de la ciutat i l'àrea metropolitana. Alguns dels projectes més significatius han estat les noves instal·lacions del Port Vell, el World Trade Center, El Triangle de plaça de Catalunya, Diagonal-Poblenou, Glòries, La Maquinista, el Parc Logístic, Renfe-Meridiana, el Front Marítim i Diagonal Mar.

D'altra banda, s'estan concretant per als pròxims anys nous projectes que impulsaran l'activitat econòmica de la ciutat, com la construcció dels equipaments i espais públics del Fòrum 2004, la instal·lació d'empreses de noves tecnologies en el sector del Poblenou, 22@bcn, la concreció de la nova línia del Tren d'Alta Velocitat a Sants i la Sagrera, o la creació d'una gran àrea logística en el delta del riu Llobregat, entre d'altres.

INFRAESTRUCTURES DE COMUNICACIÓ

- 1 Ampliació Port
- 2 Ampliació Aeroport
- 3 Trambaix, TramBesós
- 4 Papiol-Mollet (RENFE)
- 5 Línia 9 Metro
- 6 Línia 12 Metro
- 7 Tren alta velocitat
- 8 Variant carretera N-340

PROJECTES DE MEDI AMBIENT

- 1 Depuradora Llobregat
- 2 Depuradora Besòs
- 3 Parc Fluvial del Besòs
- 4 Parc Fluvial del Llobregat
- 5 Parc Agrari
- 6 Desviació Llobregat
- 7 Ecoparc
- 8 Passeig Marítim Metropolità
- 9 Parc Natural del Litoral, Viladecans-el Prat
- 10 Parc Natural de la Serralada de Marina

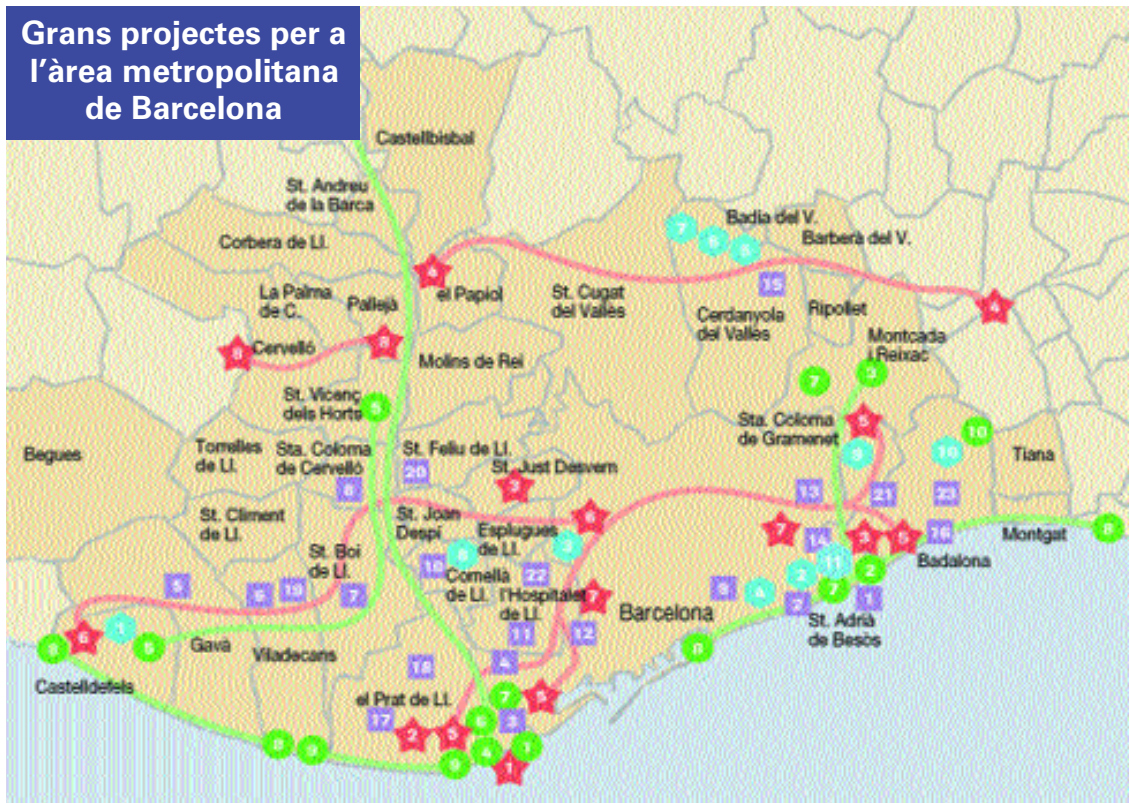
URBANISME, HABITATGE I PROMOCIÓ ECONÒMICA

- 1 Port Esportiu de Sant Adrià de Besòs
- 2 Fòrum 2004
- 3 ZAL
- 4 Centre Logístic Zona Franca
- 5 Pla de Ponent de Gavà
- 6 Parc de Negocis de Viladecans
- 7 Prologis de Sant Boi de Llobregat
- 8 Colònia Güell
- 9 22@
- 10 WTC de Cornellà de Llobregat
- 11 Districte Econòmic Granvia-l'Hospitalet
- 12 Fira 2000
- 13 Sagrera
- 14 Pla integral de la Mina
- 15 Centre Direccional de Cerdanyola
- 16 Front Marítim de Badalona
- 17 Ciutat Aeroportuària
- 18 Eixample Prat-Nord
- 19 Ecobarri Oliveretes de Viladecans
- 20 Can Bertran i soterrament ferrocarril, Sant Feliu de Llobregat
- 21 Sector Sud, Santa Coloma de Gramenet i Sector d'en Mena, Badalona
- 22 Pla integral Collblanc-Torrassa, l'Hospitalet
- 23 Polígon Industrial les Guixeres, Badalona

PROJECTES DE RECERCA I TECNOLOGIA

- 1 Campus Mediterrani de Castelldefels, Aeronautica metropolitana
- 2 Campus de Llevant
- 3 Parc Científic UB
- 4 Parc Biomèdic
- 5 Ampliació Parc Tecnològic del Vallès
- 6 Biocampus
- 7 Sincrotró
- 8 Can Suris CityLab de Cornellà
- 9 Parc alimentari de Torribera, Santa Coloma de Gramenet
- 10 Parc de Salut Can Ruti, Badalona
- 11 Museu d'història de la immigració a Catalunya

Grans projectes per a l'àrea metropolitana de Barcelona

» 4.1.1. GRANS PROJECTES EN MARXA

Barcelona no atura el seu procés de transformació iniciat ara fa més de dues dècades i avança amb fermesa, amb la vocació de consolidar-se com el principal nucli urbà d'activitats econòmiques i de serveis de la Mediterrània nord-occidental, una de les zones amb un potencial de creixement més gran d'Europa. En aquest sentit, s'estableixen les bases per aconseguir que Barcelona pugui encapçalar el desenvolupament de noves activitats econòmiques basades en els

paràmetres de la societat de la informació. Barcelona continua en moviment i es proposa nous grans projectes per construir el futur.

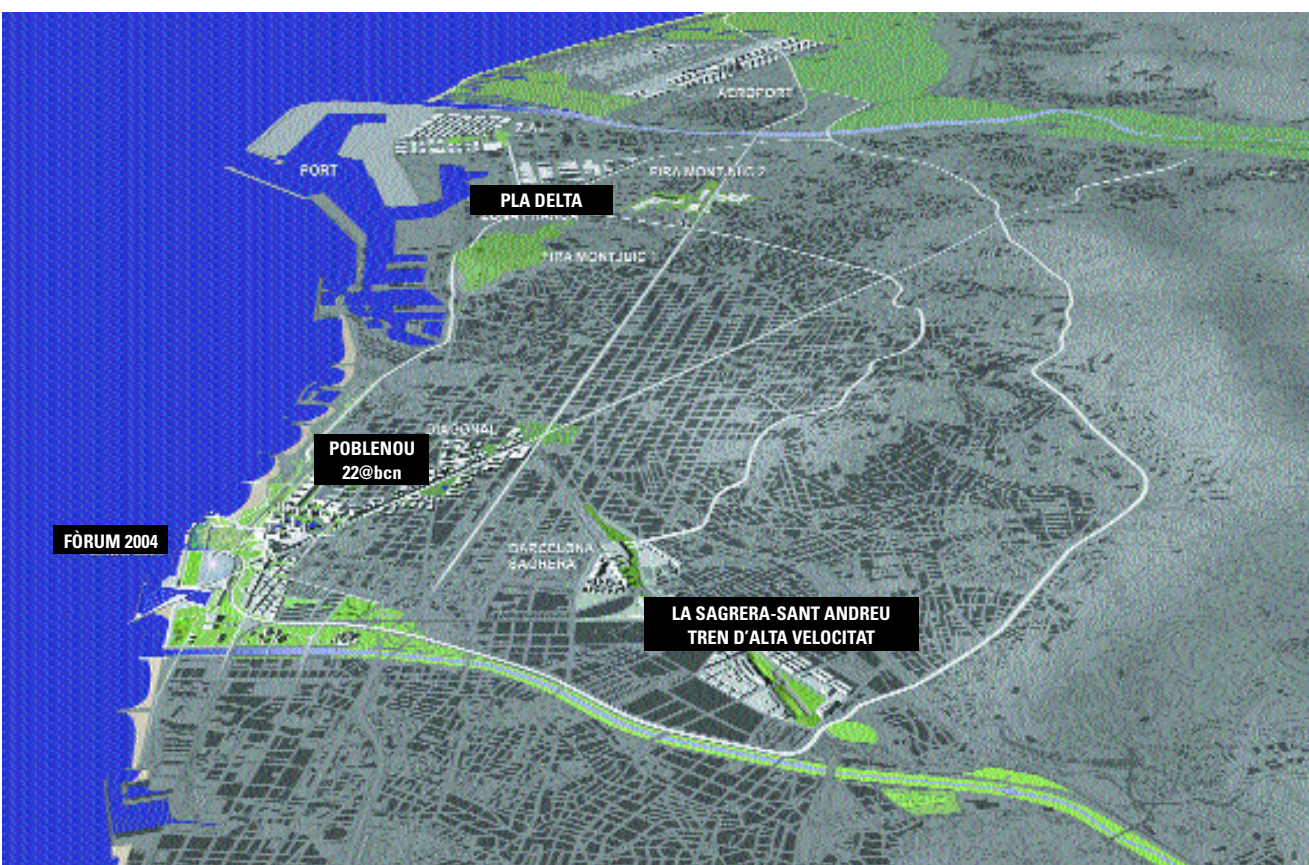
Des d'aquest punt de vista, Barcelona ha dissenyat diverses operacions urbanístiques que suposen una aportació immobiliària potencial de més de vuit milions de metres quadrats a la ciutat i a l'àrea d'influència directa.

Els quatre projectes urbanístics més significatius són:

- » Fòrum Universal de les Cultures Barcelona 2004
- » 22@bcn
- » Pla Delta
- » La Sagrera - Sant Andreu

PROJECTE	INVERSIÓ (milions €)	SUPERFÍCIE (Hectàrees)
FORUM 2004	2.058	214
22@bcn (Pla Especial d'Infraestructures)	162	200
PLAN DELTA	4.400	1.000
LA SAGRERA - SANT ANDREU (310 estació)	600	230
Total	7.220	1.644

» 8 MILIONS DE METRES QUADRATS DE POTENCIAL IMMOBILIARI PER A LES ACTIVITATS AMB MÉS PROJECCIÓ DE FUTUR

El Pla Delta del Llobregat constitueix un conjunt d'actuacions i d'inversions coordinades en infraestructures de transport, logística i medi ambient per consolidar la vocació de Barcelona com el principal centre logístic del sud d'Europa i de la Mediterrània i com a pont amb l'Amèrica Llatina i Àsia. El Pla preveu una inversió de 4.400 milions d'euros en els propers 10 anys.

Els principals aspectes d'aquest projecte són:

- › L'ampliació del port, que passarà d'una superfície de 618 hectàrees a 1.310 hectàrees el 2010, la qual cosa suposa més que duplicar la seva capacitat actual i convertir-lo en un dels ports amb més potencial de la Mediterrània.
- › El desviament del curs del riu Llobregat tres quilòmetres cap al sud, per permetre així l'ampliació de la Zona d'Activitats Logístiques (ZAL), que passarà d'ocupar una superfície de 65 hectàrees a un total de 265.
- › L'ampliació de l'aeroport, duplicant-ne la capacitat fins a 40 milions de passatgers l'any. Inclou la construcció d'una tercera pista, una terminal nova de passatgers, l'ampliació de la zona de mercaderies, noves àrees de recepció i manteniment d'aeronaus, millores en les connexions internes i en els accessos -hi haurà una estació del Trend'Alta Velocitat al costat de l'aeroport- i l'increment dels serveis i les activitats complementàries per crear una autèntica ciutat aeroportuària.
- › Millores en les infraestructures viàries, com l'autovia del Llobregat i la Pota Sud de l'autopista que enllaça directament les rondes amb l'A-16 i l'aeroport, actualment en funcionament.
- › La construcció d'una via fèrria del Llobregat que permetrà l'accés directe a la terminal de contenidors del port, la dotació d'una línia ferroviària d'amplada internacional i l'accés del Trend'Alta Velocitat Madrid-Barcelona-França a través de l'aeroport.
- › Importants inversions mediambientals de tractament de residus i aigües, regeneració de platges i conservació i millora dels espais de valor ecològic del Delta.

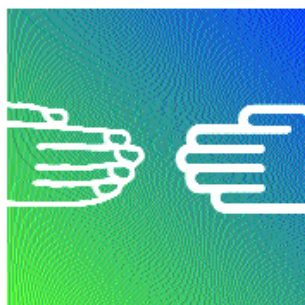
» 4.2.1. EL FÒRUM UNIVERSAL DE LES CULTURES 2004. BARCELONA, UNA VEGADA MÉS, PUNT DE REFERÈNCIA MUNDIAL

Barcelona esdevé de nou un punt de referència internacional amb la celebració del **Fòrum Universal de les Cultures Barcelona 2004**. El Fòrum ha estat concebut com una convocatòria universal que tindrà tres eixos fonamentals: la diversitat cultural, les condicions de la pau i la ciutat sostenible. Es tracta d'un nou tipus d'esdeveniment mundial que compta amb el suport i l'alt patrocini de la UNESCO, i amb la participació, a més de l'Ajuntament, de l'Estat i de la Generalitat de Catalunya i un ampli espectre de patrocinadors privats. **Les característiques del Fòrum el converteixen en un projecte tan ampli com uns Jocs Olímpics o una Exposició Universal.**

El Fòrum Universal de les Cultures té lloc en una àmplia àrea a cavall entre els municipis de Barcelona i de Sant Adrià del Besòs, on es porten a terme debats i festivals representatius de tota la rica diversitat de cultures del món. El Fòrum és una expressió de la creativitat de tots els pobles i una trobada de dimensions mundials amb mitjans de participació nous i imaginatius, amb la voluntat d'oferir des de Barcelona un espai de diàleg entre cultures, que és absolutament essencial per resoldre alguns dels principals reptes de la humanitat.

Durant el desenvolupament del Fòrum, al voltant de 5 milions de visitants tenen una ocasió única per gaudir de les cultures del món i interrelacionar-s'hi a través de estimulants trobades i debats, exposicions i representacions de les arts escèniques, musicals i visuals. Les possibilitats d'interacció i entreteniment es veuen reforçades per la combinació d'innovadores tècniques de presentació en viu i multimèdia, que permeten la participació simultània dels visitants al Fòrum a Barcelona i dels molts milions que ho fan a través d'Internet des de tot el món⁷.

**Forum
BARCELONA
2004**

» 4.2.2. EL FÒRUM EN XIFRES

- › 141 dies de duració
- › 5 milions de visitants estimats
- › 500 milions de persones d'audiència mediàtica
- › 20.000 voluntaris
- › 50.000 congressistes
- › 100.000 participants
- › 10.000 artistes, creadors i professionals de l'espectacle
- › 400 institucions internacionals i de Barcelona, Catalunya i Espanya
- › 28 congressos internacionals
- › 4 grans exposicions pròpies
- › 20 exposicions en col·laboració
- › més de 800 activitats artístiques de petit i gran format
- › més de 300 experiències gastronòmiques diferents
- › més de 300 pel·lícules i documentals

La programació s'ha dividit en 8 àrees temàtiques: debats, diversitat, exposicions, festival de les arts, fòrum virtual, intercanvi d'experiències, educació i cooperació.

Destaquen les activitats següents:

- › Conferència Mundial de Creadors
- › Trobades de Premis Nobel de la Pau
- › Festival de les Arts
- › Festes dels Valors (10 en total)
- › Conferència internacional sobre les televisions públiques
- › Trobades dels Right Livelihood Awards, els premis Nobel alternatius
- › Conferència mundial sobre religions
- › Tres grans exposicions sobre el desenvolupament sostenible, la comunicació i els mites fundacionals de les civilitzacions
- › Festival Mundial de la Joventut
- › Congrés de la UNESCO sobre cultura i educació
- › Assemblea de ciutats educadores

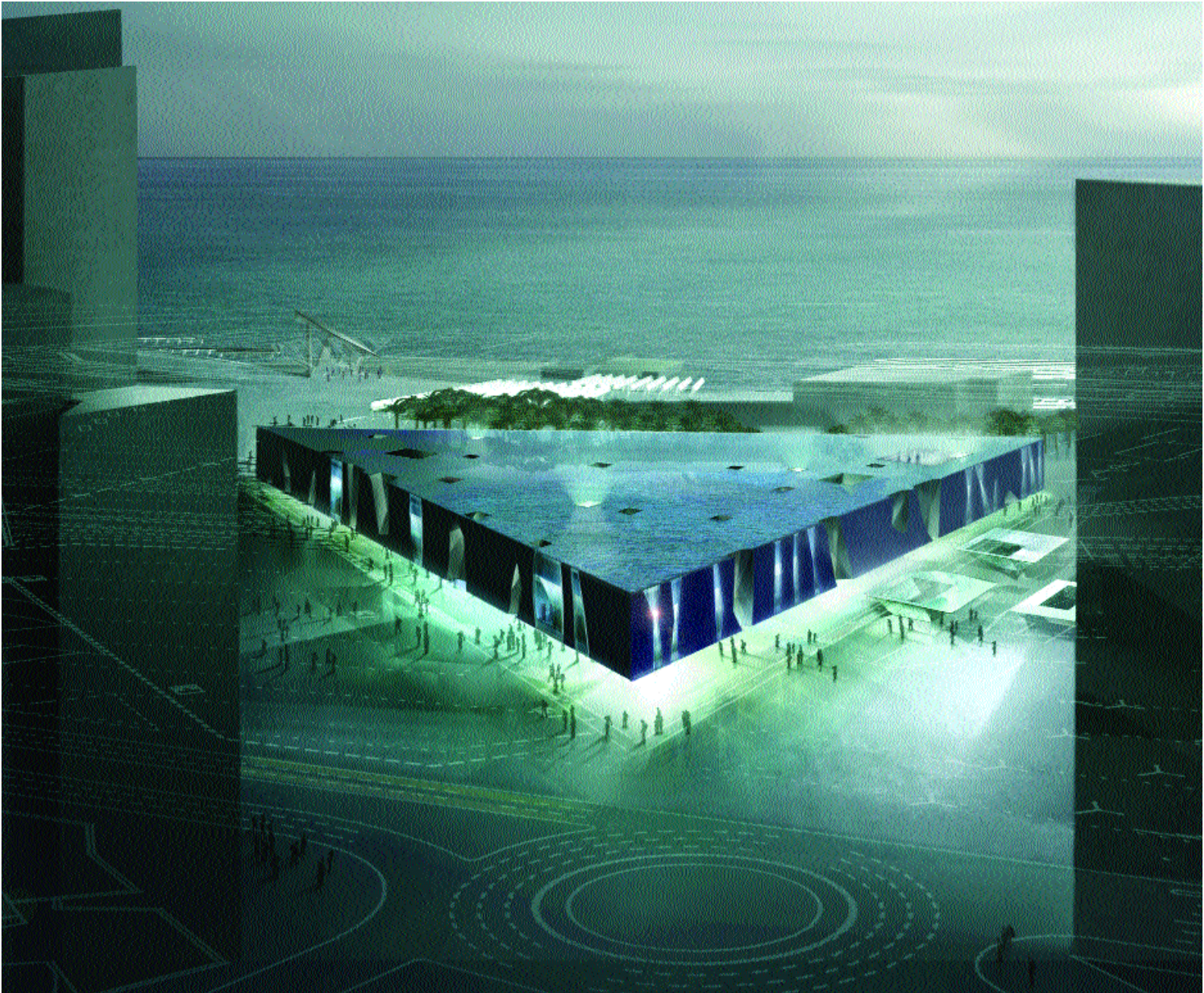
» 4.2.3. ACTUACIONS URBANÍSTIQUES VINCULADES AL FÒRUM 2004

Les principals activitats del Fòrum Universal de les Cultures tenen lloc a l'extrem nord-est de la ciutat, a la vora del mar i del riu Besòs, en unes instal·lacions de nova construcció fruit de la reordenació d'aquesta zona, en una superfície d'aproximadament 214 hectàrees, que fins ara presentava una baixa qualitat urbana.

Algunes xifres de l'actuació urbanística són:

- › 500.000 m² de sostre total
- › 326.000 m² de espai públic urbà nou
- › 140.000 m² de espais verds nous
- › 2.400 m de litoral nou i zona de banys

⁷ Per a més informació sobre el Fòrum Universal de les Cultures Barcelona 2004, consulteu: www.barcelona2004.org

Els objectius generals d'aquest nou projecte són incorporar a l'ús ciutadà un conjunt ampli d'espais caracteritzats per una forta presència d'instal·lacions tècniques i per patir baixos nivells de qualitat urbana i ambiental. L'elecció d'aquest sector de la ciutat per a la celebració del Fòrum Universal de les Cultures 2004 implica un impuls definitiu a un conjunt d'operacions urbanístiques necessàries per a la transformació d'aquesta zona en un dels pols més atractius de la Barcelona del segle XXI.

El Fòrum 2004 es basa molt especialment en l'aposta per un desenvolupament urbà sostenible, per la qual cosa es pretén que les grans operacions que l'acompanyen (Centre de Convencions, Edifici Fòrum, parcs, zona d'activitats aquàtiques, etc.) puguin prestar un servei a tota la ciutat un cop destinades al seu ús definitiu després de l'esdeveniment. Conseqüentment, l'operació del Fòrum 2004 implica desenvolupar totes aquestes accions encaminades a la regeneració mediambiental del sector, posant un èmfasi especial en la recuperació del litoral i del curs del riu Besòs.

» 4.2.4. ELEMENTS MÉS DESTACATS

- » **Centre de Convencions Internacional de Barcelona**, amb capacitat per a més de 15.000 persones; és un dels més grans d'Europa.
- » **Edifici Fòrum**, una de les imatges més significatives de la Barcelona del nou mil·lenni. Aquest edifici emblemàtic ha estat dissenyat pels arquitectes Herzog i De Meuron.
- » **Port esportiu del Besòs**, amb capacitat per a 1.000 amarradors.
- » **L'Esplanada**, una gran àrea de vianants de 15 hectàrees que permet prolongar l'avinguda Diagonal fins al mar. És un dels epicentres del Fòrum 2004.
- » **Zoo marí**, una plataforma de 18 hectàrees guanyades al mar.

4.3. EL DISTRICTE D'ACTIVITATS PRODUCTIVES 22@BCN: UN NOU URBANISME PER A LA NOVA ECONOMIA

- › **Campus de Llevant**, nova zona universitària amb vocació de posar en contacte la universitat amb el món empresarial.
- › **Planta de Valorització Energètica, Central Tèrmica i Depuradora**, la gran aposta mediambiental metropolitana. La regeneració del riu Besòs i la recuperació del biòtop marí completen les millors mediambientals.
- › **Recuperació del litoral**, que permet a la ciutat guanyar terreny al mar per gaudir de nous espais lúdics. El nou zoo marí (18 ha), el **Parc dels Auditoris** (7 ha), el **Parc del Litoral Nord-Est** (11 ha), 700 metres de noves **platges** i la **zona de banys** constitueixen els elements clau d'aquesta renovació.
- › **Equipaments socials i habitatges**, amb la construcció d'un centre geriàtric i 800 habitatges (40 % protegits) i la rehabilitació dels barris de la Mina i de la Catalana.
- › **Hotels i oficines**, la nova oferta com a resposta a una demanda creixent: 2 hotels de 4 estrelles i 45.000 m² de noves oficines.

La inversió vinculada al desenvolupament d'infraestructures i espais del Fòrum és de 2.190 milions d'euros. Per la seva banda, el pressupost del programa organitzatiu suma 327 milions d'euros.

Al mateix temps, s'estima que el Fòrum aportarà 4.328 milions d'euros al PIB de Catalunya i crearà 56.000 llocs de treball.

4.3. EL DISTRICTE D'ACTIVITATS PRODUCTIVES 22@BCN: UN NOU URBANISME PER A LA NOVA ECONOMIA

El projecte 22@bcn suposa la transformació radical del districte industrial del Poblenou per convertir-lo en una zona especialment atractiva per a la implantació d'activitats econòmiques de nova generació relacionades amb els serveis avançats i les noves tecnologies.

Aquest és el projecte de transformació urbanística més important plantejat a la ciutat en els últims anys i un dels més ambiciosos d'Europa d'aquestes característiques.

» 4.3.1. 3,2 MILIONS DE METRES QUADRATS DE NOUS ESPAIS D'ACTIVITAT ECONÒMICA EN PLE CENTRE URBÀ.

El districte de Poblenou va ser el bressol de la indústria barcelonina el segle XIX i avui vol ser el referent del desenvolupament de l'economia del coneixement a la ciutat. El projecte es vertebrava al

voltant de l'avinguda Diagonal, recentment oberta al mar, i comunica el centre de la ciutat amb els espais on se celebra el Fòrum Universal de les Cultures Barcelona 2004. Aquest nou pol d'activitats constituirà un dels espais de centralitat més potents de la Barcelona metropolitana, tant per la seva activitat productiva com pel seu caràcter innovador.

LES PRINCIPALS MAGNITUDS DEL PLA 22@BCN SÓN:

Àmbit del Pla	198,3 ha
Superfície de sòl industrial en transformació	1.159.626 m ²
Potencial total de sostre	4.000.000 m ²
Sostre d'activitats econòmiques	3.200.000 m ²
Nous habitatges de protecció	4.000
Augment de zones verdes	75.000 m ²
Nous equipaments	235.000 m ² de sòl
Augment de llocs de treball	100.000 / 130.000

El projecte implica la transformació d'espais industrials clàssics (la qualificació urbanística anterior dels quals era 22a) en espais susceptibles d'acollir noves activitats econòmiques emergents (a les quals s'atorga la nova qualificació urbanística de 22@bcn), en un context urbà mixt on conviuran empreses, habitatges, serveis, etc. Tot això estarà situat en una posició central en el teixit metropolità, a prop de la nova estació de ferrocarril d'alta velocitat de la Sagrera, amb connexions viàries immillorables, a deu minuts del centre de la ciutat, en transport públic, o de la platja, a peu.

L'àrea del Poblenou es conforma com un àmbit privilegiat per a l'establiment d'activitats productives de nova generació, que en el Pla es denominen "activitats @" i es defineixen com aquelles activitats econòmiques d'alt valor afegit vinculades a les noves tecnologies de la informació, com també aquelles que, amb independència del sector econòmic al qual pertanyin, estiguin relacionades amb la recerca, el disseny, l'edició, la cultura, les activitats multimèdia o la gestió de coneixement.

El pla parteix de la premissa que el desenvolupament de les activitats econòmiques de nova generació es veu afavorit per un entorn urbà de qualitat i amb una gran centralitat. En aquest sentit el Pla fomenta una complexitat d'usos en les noves zones anomenades 22@, en les quals poden desenvolupar-se d'activitats industrials (excepte activitats contaminants o incompatibles amb l'entorn urbà), oficines, locals comercials (excepte grans superfícies), hotels, apartaments i habitatge protegit (fins a un percentatge del 15 %).

4.3. EL DISTRICTE D'ACTIVITATS PRODUCTIVES 22@BCN: UN NOU URBANISME PER A LA NOVA ECONOMIA

El Pla preveu donar suport a la implantació d'activitats @ atorgant fins a un 25 % d'edificabilitat addicional a l'existent fins aquests moments i permet, a més a més, la flexibilitat morfològica en l'ordenació de volums en les parcel·les.

El projecte 22@bcn incorpora un Pla d'Infraestructures que abraça tot un seguit d'aspectes (sistema energètic, telecomunicacions, recollida selectiva de residus, infraestructures d'accessibilitat i transport públic i disseny i gestió de l'espai) destinat a dotar aquest nou districte d'activitats de la més alta qualitat urbana. La inversió prevista en aquest Pla d'Infraestructures és de 162 milions d'euros i el potencial immobiliari s'estima en 12.000 milions d'euros.

També es preveu la implantació de nous campus universitaris a la zona, com també equipaments de formació i de suport a la R+D, a la difusió de les noves tecnologies i a la creació d'empreses. A més, el nou districte d'activitats productives comptarà amb la proximitat dels nous espais per a convencions i grans esdeveniments internacionals situats en el recinte on es realitza el Fòrum Universal de les Cultures l'any 2004.

La zona 22@bcn és ja l'espai de referència per a la instal·lació d'empreses innovadores o tecnològiques a

Barcelona. Així, a finals de 2001 hi havia 1.141 empreses de sectors @ instal·lades al Poblenou.

D'aquest total d'empreses, el 14,7 % estan dedicades específicament a tecnologies de la informació i les comunicacions (TIC), el 27,8 % ofereixen serveis tècnics i serveis empresarials avançats i el 20,2 % corresponen a centres del coneixement. El 37,3 % restants corresponen a altres activitats o serveis avançats que mereixen la denominació @ segons les determinacions del Pla 22@bcn.

D'acord amb un estudi realitzat per al període comprès del setembre de 2000 al setembre de 2001, les activitats intensives en coneixement (o activitats @) creixen en general tres vegades per sobre de la mitjana de la ciutat i mostren una clara preferència per instal·lar-se al Poblenou. Aquesta preferència és encara més evident en el sector de les tecnologies de la informació i les comunicacions (TIC). En el quadre següent es mostren els percentatges respectius:

CREIXEMENT EN EL NOMBRE DE LLICÈNCIES D'ACTIVITAT ECONÒMICA

Conjunt de la ciutat. Tots els sectors	2,5 %
Conjunt de la ciutat. Només sectors @	8 %
Poblenou. Només sectors @	14,5 %
Poblenou. Només TIC	19,0 %

A finals de 2003 ja s'han aprovat 24 plans especials (17 d'iniciativa privada), que representen el 50 % de sòl ordenat i 1.129.763 m² de sostre productiu. A més a més, s'han ofert més de 94.000 m² per a nous equipaments i espais lliures i s'han construït 1.869 nous habitatges de protecció.

Entre les empreses que han signat contractes de més de 1.000 m² a la zona 22@ cal destacar, entre d'altres, **T-Systems** (18.000 m²), **Relevision** (12.764 m²), **Liberty** (8.242 m²), **Fotoprix** (8.108 m²), **GEC Capital** (5.500 m²) i **TeleTech** (4.000 m²).

► **3,2 MILIONS DE METRES QUADRATS DE NOUS ESPAIS PER A ACTIVITATS ECONÒMIQUES AL CENTRE DE LA CIUTAT**

El Pla de la Sagrera - Sant Andreu té com a finalitat la regulació del moviment ferroviari de la porta nord de la ciutat i la construcció d'una nova estació per al Tren d'Alta Velocitat (TAV), que enllaçarà Barcelona amb les línies d'alta velocitat d'Europa i Madrid, i la reforma urbanística d'un ampli sector dels barris de la Sagrera, Sant Andreu, el Clot, Bon Pastor i la Verneda a l'entorn d'aquest nou complex ferroviari.

El conjunt d'aquestes actuacions implicarà la transformació urbana de 230 hectàrees, cosa que permetrà el desenvolupament d'una nova àrea de centralitat al voltant de l'estació ferroviària. L'objectiu és potenciar l'activitat de la zona i d'unes noves àrees residencials que han de contribuir a la connexió de dues parts de la ciutat històricament separades per les línies fèrries.

L'àrea de la Sagrera, ocupada actualment per una estació de mercaderies i zones de manteniment ferroviari, ha de convertir-se en el futur en un nus principal de transport de viatgers de la ciutat, amb la construcció de la nova estació del TAV. L'estació de la Sagrera es configurarà com un centre intermodal complet, on es concentraran serveis ferroviaris de

rodalia i regionals, de mitjana i llarga distància i d'alta velocitat. L'estació estarà connectada amb el transport públic de la ciutat: metro, autobusos urbans i taxis. També disposarà d'una estació d'autobusos interurbans amb aparcaments, comerços i serveis al viatger. L'estació serà subterrània i la coberta estarà ocupada per tres fileres d'edificis destinats a oficines i serveis.

Es preveu que per l'estació passin diàriament uns 200 trens d'alta velocitat per les vies d'amplada internacional i uns 700 trens per les vies d'amplada ibèrica. Això suposarà més de 30 milions de passatgers anuals, amb una influència notòria en les àrees de l'entorn que es preveu renovar.

Aquest projecte ferroviari es completa amb una important reforma urbanística, que tindrà un parc lineal de 43 hectàrees, entre l'estació de la Sagrera i el Nus de la Trinitat, que actuarà com a element d'unió entre els diferents barris limítrofs, la construcció de 7.600 habitatges en solars d'antigues indústries, un gran centre comercial i de serveis i nous locals per a oficines i equipaments i l'ordenació viària de tot el sector.

4.5. ALTRES PROJECTES METROPOLITANS

Hi ha altres projectes en marxa a l'àrea metropolitana de Barcelona. Fins a un total de **52 nous projectes** s'estan gestant en la primera corona que envolta la ciutat i abracen àrees tan diverses com l'urbanisme, l'habitatge, la promoció econòmica, les infraestructures de comunicació, la investigació i la tecnologia o medi ambient. Són projectes que, en la majoria dels casos, superen l'àmbit estrictament municipal i que, per la seva importància i impacte sobre el territori metropolità, contribuiràn a canviar la funcionalitat i les potencialitats de l'Àrea Metropolitana de Barcelona.

Alguns dels projectes més significatius es detallen a continuació:

GranVia l'Hospitalet

L'àrea metropolitana de Barcelona ha desenvolupat un nou districte econòmic a la zona que ocupa el territori comprès entre Gran Via sud i el Polígon Pedrosa, en el municipi de l'Hospitalet de Llobregat. Aquesta àrea, batejada amb el nom de "GranVia l'H", té en marxa nombrosos projectes que permetran ubicar importants empreses i equipaments de gran centralitat metropolitana, a tots dos costats de la Gran Via, l'eix viari que uneix l'aeroport del Prat amb Barcelona, una

de les portes d'entrada i sortida més importants de la Ciutat Comtal.

La superfície de les diferents actuacions suma més de 1,3 milions de m², amb una inversió total prevista de prop de 1.200 milions d'euros i una estimació de 25.000 nous llocs de treball.

Destaquen per la seva rellevància els projectes de la Ciutat de la Justícia, el Centre Comercial Gran Via 2, la botiga IKEA, la City Metropolitana, l'ampliació de la Fira, el Centre Direccional Plaça d'Europa i l'Hotel Hesperia.

World Trade Center Almeda Park

Amb una ubicació estratègica pròxima a l'Aeroport de Barcelona i al costat de la Ronda de Dalt, el nou centre de negocis World Trade Center Almeda Park permetrà la revitalització d'un polígon industrial de Cornellà de Llobregat, crearà entre 3.000 i 4.000 llocs de treball i promocionarà activitats de la nova economia. El projecte comprèn espais per a oficines, àrea comercial, aparcament i una gran plaça central de 10.000 m². Es crea així una nova àrea de centralitat que transformarà el teixit industrial tradicional de la ciutat.

Centre Direccional de Cerdanyola del Vallès

Aquest projecte permetrà el desenvolupament urbanístic d'un ampli sector de 342 hectàrees, ubicat, d'una banda, entre Cerdanyola i Sant Cugat i, de l'altra, entre la Universitat Autònoma de Barcelona i el Parc Tecnològic del Vallès. Inclou la construcció de 4.500 nous habitatges, 1.600.000 m² destinats a oficines i activitats industrials netes, que garanteixen l'ampliació de l'actual Parc Tecnològic, la creació d'un corredor verd de 70 hectàrees entre Collserola i Sant Llorenç del Munt i la millora de la connectivitat de tota la zona, com també equipaments i comerços.

Parc de Negocis de Viladecans

El municipi de Viladecans s'expandeix fins a l'autopista C-32 en una gran operació urbanística i de negocis. El Parc de Negocis té una dimensió de 110 hectàrees i un sostre total de 500.000 m² i allotjarà oficines, naus industrials, centres de serveis a les empreses, habitatges d'alta qualitat, espais comercials, lúdics i esportius, parcs i àmplies zones verdes. El conjunt s'estructura en tres grans àrees: àrea industrial de gairebé 300.000 m², àrea comercial i de lleure, amb 80.000 m² edificats i un parc públic de 13 hectàrees i àrea digital i oficines, amb 200.000 m² on s'ubicaran dos hotels i oficines dotades de les més modernes tecnologies. Es preveu la creació de 10.000 nous llocs de treball.

5.1. LA CIUTAT EUROPEA AMB MÉS QUALITAT DE VIDA >>

5.2. OFERTA RESIDENCIAL VARIADA >>

5.3. SERVEIS PER A LA SALUT DE PRESTIGI RECONEGUT >>

5.4. BARCELONA ÉS CULTURA >>

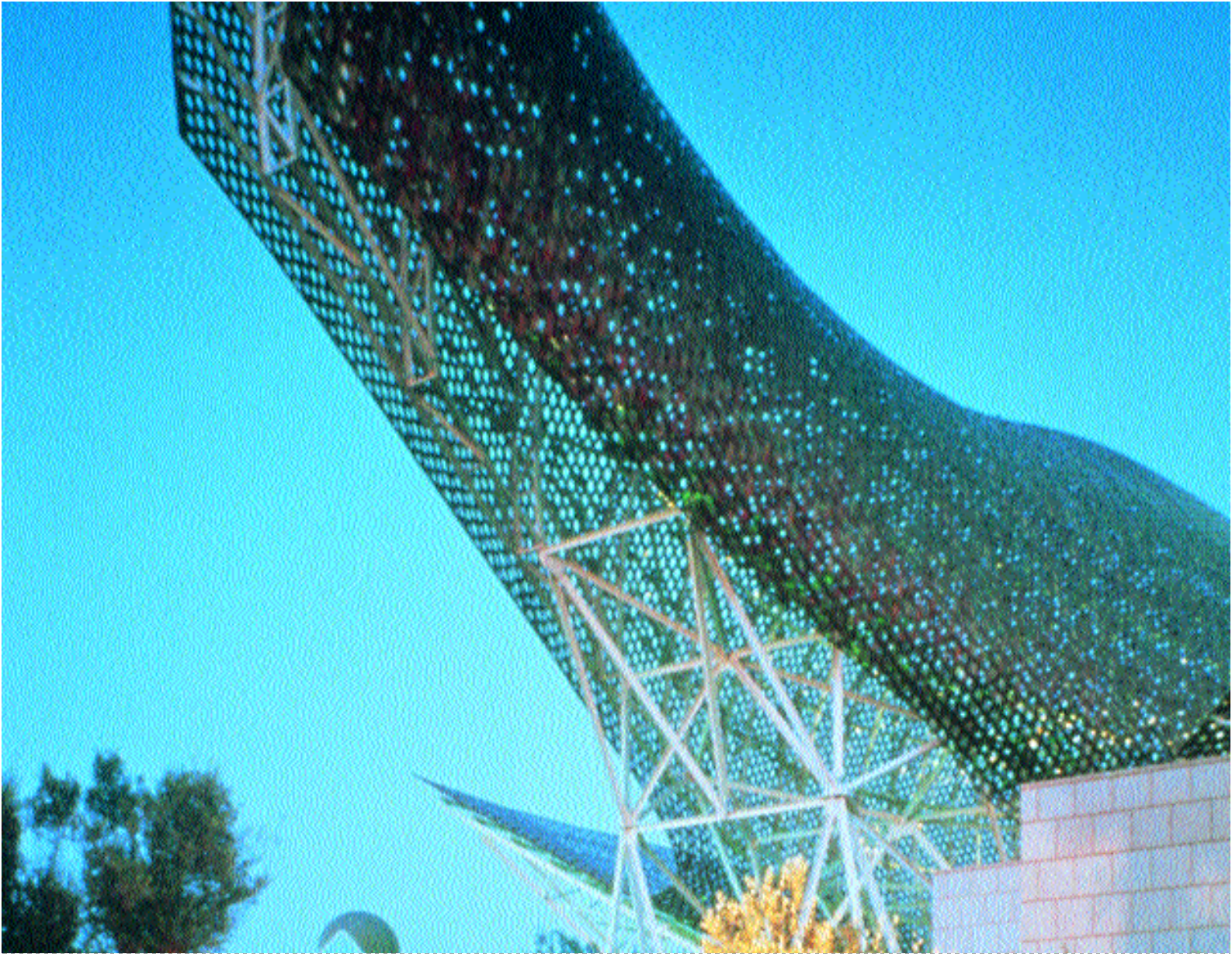
5.5. L'ESPORT A L'ABAST DE TOTHOM >>

5.6. COMPRAR A BARCELONA >>

5.7. 46 MERCATS MUNICIPALS >>

5.8. OCI I GASTRONOMIA >>

EFICÀCIA I QUALITAT DE VIDA: LA FÓRMULA BARCELONA

» 5

5.1. LA CIUTAT EUROPEA AMB MÉS QUALITAT DE VIDA

Barcelona es considera la ciutat que ofereix la millor qualitat de vida a les persones que hi treballen, segons l'informe *European Cities Monitor*, que elabora anualment l'empresa de consultoria immobiliària **Cushman&Wakefield Healey&Baker**. Aquesta primera posició s'ha mantingut en els darrers sis informes anuals fins a la publicació d'aquest llibre.

LES MILLORS CIUTATS QUANT A QUALITAT DE VIDA DE LES PERSONES QUE HI TREBALLEN

Ciutat	Rànquing
Barcelona	1
París	2
Ginebra	3
Madrid	4
Munic	5
Zuric	6
Oslo	7
Roma	8
Amsterdam	8
Estocolm	10

Font: Cushman&Wakefield Healey&Baker. 2003

Barcelona té un clima mediterrani agradable que convida els habitants a gaudir de la ciutat. Ubicada entre el mar i els turons propis del paisatge litoral català, la ciutat gaudeix d'un microclima benigne amb una temperatura mitjana de 9 graus a l'hivern i de 23 graus a l'estiu, pocs dies de pluja i gairebé 2.500 hores de sol l'any.

Barcelona té quasi set quilòmetres de platges en ple centre urbà, perfectament condicionades per al bany i per a la pràctica d'activitats aquàtiques. La superfície de platges i espais d'oci marí s'estendran encara més quan es dugui a terme el projecte del Front Litoral del Besòs, vinculat al Fòrum Universal de les Cultures 2004.

Avui dia, Barcelona disposa d'una superfície total de parcs urbans que ocupa 520 hectàrees, i més de 140.000 arbres en voregen els carrers. D'altra banda, no hem d'oblidar que a aquestes zones verdes s'afegeixen les 6.000 hectàrees d'àrea forestal del Parc de Collserola. Aquest parc s'engloba dins l'Anella Verda Metropolitana, que comprèn altres àrees naturals protegides, com ara el Parc Natural del Garraf, el Parc de la Muntanya de Montserrat, el Parc de Sant Llorenç del Munt i Serra de l'Obac, el Parc Natural del Montseny (reserva mundial de la biosfera) i el Parc Natural del Montnegre-Corredor. Tots aquests espais naturals es troben a menys d'una hora de Barcelona.

› **BARCELONA TÉ GAIREBÉ
7 KILÒMETRES DE PLATGES DINS
L'ÀREA URBANA**

L'oferta residencial de Barcelona es distingeix per la quantitat, la disponibilitat i la varietat d'habitatges. Després de la construcció i de la comercialització de grans projectes residencials promoguts amb motiu dels Jocs Olímpics -com ara la Vila Olímpica, barri nou i cèntric a la vora del mar, amb 2.000 habitatges-, s'han desenvolupat nous projectes immobiliaris al costat del mar, com ara el Front Marítim del Poblenou (1.700 habitatges) o Diagonal Mar (1.600 habitatges). Altres zones amb projectes d'habitatges importants són Diagonal - Poblenou (5.700 habitatges) i la Sagrera - Sant Andreu (7.600 habitatges).

De la mateixa manera, la millora de les infraestructures i dels serveis de transport públic de l'àrea metropolitana ha ampliat els límits del mercat residencial de la ciutat, i l'ha desplaçat cap a àrees suburbanes, la qual cosa ha creat una oferta immobiliària encara més diversificada quant al cost, la ubicació i la varietat dels habitatges en els municipis de la regió metropolitana.

D'altra banda, a més de les noves residències disponibles gràcies al procés d'expansió metropolitana de la ciutat, també cal tenir en compte l'oferta residencial, cada cop més abundant, d'habitatges de segona mà. Aquesta oferta resulta especialment interessant, no només pel cost i la ubicació, sinó també per les possibilitats de consolidació d'un mercat de lloguer apte, eficaç i competitiu. L'habitatge de segona mà en alguns districtes com l'Eixample o Ciutat Vella pot trobar-se en edificis de gran qualitat arquitectònica i valor artístic i, alhora, oferir productes immobiliaris del nivell més elevat.

5.3. SERVEIS PER A LA SALUT DE PRESTIGI RECONEGUT

Actualment, Barcelona disposa d'una xarxa pública de més de 55 centres d'assistència mèdica primària no hospitalària, i té previst d'arribar als 66 en un futur immediat. Aquests centres disposen de més de 3.500 professionals de la salut, els quals ofereixen serveis sanitaris i porten a terme tasques de prevenció que no requereixen l'hospitalització. La ciutat també compta amb més d'11.000 llits d'hospital -la majoria en institucions públiques o concertades-, distribuïts en 60 centres hospitalaris. Alguns d'aquests establiments gaudeixen d'un gran prestigi i de fama internacional en especialitats com ara cardiologia, oftalmologia i urologia, entre d'altres.

El gran nombre de congressos, conferències i simposis de medicina celebrats a la ciutat durant tot l'any representa una prova fefaent del prestigi i de la projecció internacional d'aquests centres, així com dels professionals que hi treballen. Alguns dels centres de Barcelona continuen sent veritables marcs de referència. És un fet significatiu que més del 40 % dels pacients ingressats en hospitals de Barcelona no resideixen a la capital catalana, i que un nombre considerable d'aquests no provenen de Catalunya.

Segons xifres proporcionades per Barcelona Convention Bureau, gairebé una tercera part del total de congressos celebrats a Barcelona en el darrer any van tractar temes relacionats directament amb la salut.

Quant als serveis d'assistència i cures especials, les administracions públiques locals i regionals, així com diverses empreses i organitzacions sense ànim de lucre, posseeixen una xarxa de més de 1.200 centres especialitzats en serveis socials i d'assistència a la tercera edat, a persones invàlides o a persones que, per un motiu o un altre, requereixen atenció i cures especials.

Cal parlar, també, de l'oferta excel·lent de balnearis ubicats al voltant de Barcelona (Caldes de Montbui, Caldes de Malavella i La Garriga, entre d'altres), llocs ideals per relaxar-se i recobrar les forces.

» EL PATRIMONI CULTURAL I ARQUITECTÒNIC DE BARCELONA ÉS RECONEGUT I ACLAMAT ARREU DEL MÓN

Barcelona té un patrimoni arquitectònic i posseeix tota una sèrie de monuments històrics apreciats arreu del món. Així, tothom que ve a Barcelona té la possibilitat de gaudir d'una oferta cultural molt variada, des dels vestigis de les muralles romanes fins als projectes d'arquitectura contemporània reconeguts mundialment, passant pel **Barri Gòtic**, l'**Eixample** modernista i les obres més destacades de Gaudí, com ara La Sagrada Família, La Pedrera o La Casa Batlló.

Alguns dels centres d'interès cultural més coneguts de la ciutat són el **Museu Picasso**, la **Fundació Miró**, el **Museu Nacional d'Art de Catalunya**, el **Centre de Cultura Contemporània de Barcelona**, el **Museu d'Art Contemporani de Barcelona**, el **Museu del Monestir de Pedralbes**, que conté la col·lecció Thyssen, o la **Fundació Antoni Tàpies**, entre d'altres. Moltes d'aquestes instal·lacions són obra d'arquitectes prestigiosos, com Richard Meier, Gae Aulenti, Óscar Tusquets o Rafael Moneo, entre d'altres. A més a més, arquitectes de fama internacional tenen obres que s'han convertit en emblemes de la ciutat, com Norman Foster (torre de Collserola), Arata Isozaki (Palau Sant Jordi), Santiago Calatrava (pont i torre de

telecomunicacions), Oriol Bohigas (Vila Olímpica), o bé que s'hi convertiran properament, com ara el cas de Jean Nouvel (Torre Agbar), Thomas Hergoz (Edifici Fòrum), Ricardo Bofill (Edifici Vela i l'Aeroport), o Richard Rogers (hotel Hesperia i Las Arenas), entre d'altres. Finalment, diverses escultures de Joan Miró, Roy Liechtenstein, Claes Oldenburg, Fernando Botero, Eduardo Chillida i molts altres adornen els carrers i les places de la capital catalana.

En l'àmbit de la música, la capital catalana destaca per les seves sales (el **Palau de la Música**, joia modernista de l'arquitecte Domènech i Montaner, o el nou **Auditori**, de l'arquitecte contemporani Rafael Moneo) i la qualitat de la seva programació, en la qual, a banda de l'Orquestra Simfònica de Barcelona i Nacional de Catalunya, hi participen les orquestres, els directors i els intèrprets més reconeguts del panorama musical. Per la seva banda, el **Gran Teatre del Liceu** (reconstruït en un temps rècord després de l'incendi que el devastà l'any 1994) manté una de les programacions d'òpera de més qualitat d'Europa.

A més a més, Barcelona celebra cada any esdeveniments culturals molt rellevants, com ara el **Festival d'Estiu del Grec** o el Festival Internacional de Jazz. El Festival Internacional de Cinema de Sitges, que se celebra en aquesta població situada prop de Barcelona, és el festival de cinema fantàstic més important d'Europa.

Barcelona vol fer de la cultura la protagonista del segle XXI. La indústria cultural genera aproximadament el 9 % del PIB de la ciutat, i el consum dels seus productes creix any rere any i hi atreu més visitants. En aquest sentit, Barcelona està potenciant singularment el desenvolupament de la seva indústria cultural i vol definir-ne l'atractiu com a destinació de turisme urbà caracteritzat per una oferta cultural excel·lent.

Una de les iniciatives destinades a potenciar aquesta oferta ha estat la celebració de l'**Any del Disseny 2003**, que ha organitzat el "Foment de les Arts Decoratives" (FAD) amb el suport de les institucions públiques. L'objectiu d'aquesta iniciativa consistia a aprofundir la idea de creativitat aplicada a les ciutats, renovar el contingut de les disciplines creatives i promoure Barcelona com a laboratori d'idees i debats.

En aquesta mateixa línia de potenciació de la cultura de Barcelona i de Catalunya, ja s'ha posat en marxa la celebració de l'Any Internacional Dalí 2004, que dona a conèixer a tot el món aspectes poc coneguts del pintor català, els quals conferiran un nou valor a la seva obra.

L'any 2005 se celebrarà l'**Any de l'Edició** i l'**Any de la Gastronomia**.

5.5. L'ESPORT A L'ABAST DE TOTHOM

Barcelona disposa de més de 2.100 complexos esportius, molts dels quals són centres multifuncionals. Entre aquests destaca el complex de l'Anella Olímpica de Montjuïc, amb el remodelat **Estadi Olímpic** i el nou **Palau Sant Jordi**.

També cal destacar el recinte esportiu del **Futbol Club Barcelona**, un dels clubs més coneguts del món, que compta amb l'estadi del Camp Nou, que destaca perquè és un dels estadis amb més capacitat d'Europa.

A més d'afavorir i fomentar la pràctica de l'esport entre els ciutadans de Barcelona de totes les edats, aquesta gran varietat d'instal·lacions dedicades a l'esport atrau esdeveniments esportius de renom internacional, com el torneig de tennis de l'ATP Comte de Godó, l'ús de l'Estadi Olímpic com a camp de joc del RCD Espanyol i dels Barcelona Dragons (equip membre de la Lliga Mundial de Rugbi americana), el Gran Premi d'Espanya de Fórmula 1, que se celebra al **Circuit de Catalunya**, a la localitat propera de Montmeló, o les competicions internacionals de vela que surten del Port Olímpic. Aquests són alguns exemples rellevants dels esdeveniments esportius internacionals que tenen lloc a la ciutat de Barcelona i a les rodalies.

A banda de tot això, durant l'any 2003 es van celebrar esdeveniments esportius importants que, de nou, van convertir Barcelona en un pont entre pobles, pensaments i cultures. Així, l'any passat la ciutat va acollir la **Final Four** de bàsquet, els **X FINA Campionats del Món de Natació**, els **X Jocs Mundials de Polícies i Bombers** i la **Copa d'Europa de Nacions d'hoquei sobre herba**. Aquests esdeveniments es van retransmetre a més de mil milions de persones d'arreu del món.

Equips i esportistes de Barcelona han obtingut un reconeixement mundial en modalitats com el tennis, el bàsquet, l'handbol, l'hoquei, el golf, l'hípica, la natació i la gimnàstica, sense tenir en compte el futbol, com ja s'ha esmentat abans.

Així mateix, cal destacar les possibilitats excel·lents de Barcelona i del seu entorn immediat per a la pràctica d'**esports nàutics i aquàtics**. La ciutat compta amb més de cinc quilòmetres de platges i amb dos ports esportius, als quals cal afegir un tercer port en l'àmbit del Fòrum 2004. El litoral immediat de Barcelona té molts més quilòmetres de platja -la majoria amb bandera blava, símbol de màxima qualitat de sorra i aigües- i una dotzena de ports esportius. Aquesta oferta es complementa, una mica més lluny, amb les platges i marines excel·lents de la Costa Brava (al nord) i de la Costa Daurada (al sud).

» BARCELONA, SEU D'IMPORTANTES ESDEVENIMENTS ESPORTIUS DE CAIRE INTERNACIONAL

A menys de dues hores de Barcelona és possible gaudir de l'**esquí** en nombroses instal·lacions situades al Pirineu català, fàcilment accessibles mitjançant una xarxa de carreteres moderna. Només una mica més lluny es pot accedir a les pistes d'Andorra, del Pirineu francès i del Pirineu aragonès. Es tracta, doncs, d'una oferta molt àmplia que permet triar entre esquí alpí o nòrdic i, a l'estiu, entre d'altres esports com ara l'escalada, el muntanyisme o, simplement, la relaxació.

Barcelona compta amb una de les ofertes comercials més àmplies d'Europa, amb més de 37.000 comerços al detall a la ciutat.

L'oferta comercial de Barcelona es distribueix pels diversos barris de la ciutat, els quals disposen de zones comercials urbanes àmplies, modernes i diversificades, que s'integren plenament en la vida dels entorns respectius.

Barcelona disposa de nombrosos comerços caracteritzats per l'arrelament important que tenen a la ciutat i per la gran qualitat de l'oferta, que aporta una àmplia diversitat a l'oferta comercial de la capital catalana en sectors com la moda, la joieria, el mobiliari, el disseny, els articles de regal, l'alimentació, els articles culturals, etc.

Al centre de Barcelona s'ha consolidat un eix de 5 quilòmetres anomenat **"shopping-line"**. Comença a l'avinguda Diagonal, recorre la rambla de Catalunya i el passeig de Gràcia, arriba fins a la plaça de Catalunya i els voltants i segueix fins al Port Vell per les Rambles i el Portal de l'Àngel. En aquest eix comercial, un dels

més grans d'Europa, el passeig, l'arquitectura, el comerç i els serveis es fonen en un ambient agradable de convivència ciutadana.

La multiplicitat de l'oferta de les zones comercials i les possibilitats de compaginar la compra amb l'oci o amb activitats culturals, així com el fàcil accés en transport públic, són elements molt valorats pels visitants i donen més atractiu a l'oferta comercial de la ciutat. Barcelona consolida el seu atractiu comercial i el potencia reforçant les zones comercials tradicionals i consolidant les formes comercials autòctones: els eixos comercials.

Els eixos comercials són la gran aposta de Barcelona per un comerç de qualitat amb una oferta plural i competitiva, ramificat per tota la ciutat mitjançant 18 eixos comercials, centres comercials urbans a l'aire lliure, que ofereixen al visitant la possibilitat de conèixer la ciutat a través del seu comerç.

El clima, l'arquitectura, la cultura i el comerç fan que tant els ciutadans com els visitants coincideixin a valorar el comerç com un dels aspectes amb més atractiu de Barcelona⁸.

⁸ Per a més informació sobre el comerç a Barcelona: <http://www.bcn.es/comerc/>

5.7. 46 MERCATS MUNICIPALS

Barcelona té un equipament comercial de quaranta mercats municipals alimentaris i de sis mercats no alimentaris. Tots ells ocupen una superfície de 186.000 m² i agrupen uns 5.000 establiments.

Hi ha diverses raons per les quals els mercats municipals de Barcelona, tant pel nom com per la concentració de comerç de representen, gaudeixen d'una importància i presència que no es troba en altres ciutats d'Europa: la tradició mediterrània, que va fer de la necessitat de l'intercanvi de béns i serveis la causa original dels assentaments urbans; les ciutats clàssiques, que es van estructurar al voltant de l'espai públic, és a dir, la plaça, l'àgora grega o el fòrum romà; el Pla Barcelona, que va configurar l'evolució urbanística de la ciutat mitjançant l'annexió de municipis que ja disposaven d'equipaments comercials públics, o el ràpid creixement urbà durant les diverses etapes del segle XX, que van obligar els ajuntaments a ampliar la xarxa de mercats per garantir l'aprovisionament dels barris emergents.

Els mercats mantenen una imatge generalitzada de bona relació qualitat-preu en alimentació fresca, tenen una consideració social positiva, són molt valorats com a símbol de tradició i ciutat, i la població els identifica com el bressol de la dieta mediterrània.

D'altra banda, conserven una rendibilitat acceptable en l'activitat comercial alimentària, amb una capacitat de resistència a la competència superior al comerç al detall aïllat.

Així, doncs, l'existència d'aquest tipus d'estructura comercial de caràcter públic, afegit al seu emplaçament immillorable al centre mateix de cada barri, ofereix avantatges considerables tant als comerciants com als consumidors. Això es deu al fet que els mercats afavoreixen la competència, estimulen la qualitat, ofereixen preus molt competitius, garanteixen un ventall ampli de productes frescos de qualitat, estimulen l'especialització i la professionalitat, representen un element fonamental d'intervenció pública en la política d'equilibri del complex sector comercial, permeten beneficiar-se de serveis comuns, mantenen els hàbits de consum de productes frescos respecte del producte industrialitzat, preserven la dieta mediterrània amb les connotacions de qualitat de vida que implica en considerar-se una de les qualitats de vida més equilibrades del món, faciliten un tracte personalitzat al client i constitueixen un marc de comunicació i convivència ciutadana.

Per tots aquests motius, l'Ajuntament de Barcelona, mitjançant l'**Institut Municipal de Mercats**, du a terme una sèrie d'actuacions que tenen com a objectiu convertir els mercats municipals en eixos aglutinadors autèntics de la vida comercial i sociocultural.

D'aquesta manera recuperen el protagonisme mitjançant el reforç dels valors més apreciats i característics: el producte fresc i el tracte personalitzat, enfortits per l'aparició de noves activitats, com ara la restauració, la cultura i l'oci.

Es tracta, doncs, que els mercats municipals es converteixin en equipaments comercials amb una vocació verdadera de servei al ciutadà.⁹

⁹ Per a més informació sobre els mercats municipals: <http://www.bcn.es/mercatsmunicipals/>

Barcelona ofereix una qualitat de vida eficaç, que no és incompatible amb els negocis, sinó que els complementa. En aquest sentit, Barcelona té una oferta gastronòmica i de restauració excel·lent per a dinars de negocis o per al temps lliure.

La cuina catalana, típicament mediterrània, ofereix un ventall ampli de plats atractius i saludables que poden assaborir-se gràcies a l'oferta riquíssima de restaurants, bars i cafeteries de Barcelona, amb una de les millors relacions qualitat-preu d'Europa. Així mateix, a Barcelona podem trobar restaurants de totes dels cuines del món, una mostra més del cosmopolitisme de la ciutat. Avui, alguns dels restaurants de Barcelona

i de les rodalies són reconeguts internacionalment entre els restaurants més innovadors i de millor qualitat d'Europa.

Un dinar o un sopar a Barcelona pot acompanyar-se dels vins excel·lents de la regió o del cava, reconegut i exportat a tot el món.

Per a després de sopar, Barcelona ofereix una oferta molt variada de teatres, sales de concerts, cafeteries, bars, clubs i sales de ball, on pot descobrir-se una nova faceta de la vitalitat de la ciutat.

Barcelona us dona la benvinguda, sentiu-vos com a casa.

› BENVINGUTS A BARCELONA: SENTIU-VOS COM A CASA

6.1. LA PROMOCIÓ ECONÒMICA DE BARCELONA >>

6.2. "BARCELONA", UNA MARCA DE QUALITAT I PRESTIGI >>

6.3. COMPARTIR ESFORÇOS CAP AL FUTUR >>

6.4. ELS PLANS ESTRATÈGICS >>

6.5. LA FIRA INTERNACIONAL DE BARCELONA >>

6.6. EL CONSORCI DE LA ZONA FRANCA DE BARCELONA >>

6.7. TURISME DE BARCELONA >>

6.8. MERCABARNA >>

FINANCIAL TIMES

La ciutat inquieta que intenta fer-se el seu espai

JONES LANG
LASALLE

Barcelonista
una de les
"ciutats
guanyadores"
de l'escenari mundial
dels propers anys.

Ernst & Young

"Tercera area europea receptora
de més projectes d'inversió
estrangera directa"

UBS

"Barcelona, la ciutat
més barata de la
zona euro i amb un
poder adquisitiu
superior al de París"

Guardian

"Barcelona demostra
que es pot arribar a fer quan
hi ha visió i continuïtat"

DATAS

"Barcelona, sisena
capital d'Europa"

THE WALL STREET JOURNAL EUROPE

"Barcelona promou l'ús d'Internet
i situa Espanya a la xarxa"

TREBALLEM PEL PROGRÉS ECONÒMIC DE BARCELONA

» 6

The Daily Telegraph

Barcelona, millor destí urbà del món

La capital catalana té
una enorme activitat
industrial i una qualitat
de vida envejable.

CUSHMAN &
WAKEFIELD
HEALTHY SHAKER

"Barcelona, sisena ciutat
muntada per als negocis"
"Millor ciutat en desenvolupament
per nou anys consecutius"
"La ciutat que més ha millorat
en els darrers anys"

6.1. LA PROMOCIÓ ECONÒMICA DE BARCELONA

Fins ara, Barcelona ha dut a terme una bona tasca de promoció, avalada pel reconeixement sòlid internacional del qual gaudeix la ciutat. Tanmateix, l'escenari internacional ha canviat i l'entorn actual és cada cop més competitiu.

Actualment, els factors més valorats són la qualitat de vida de l'entorn urbà, la qualificació dels recursos humans i l'accessibilitat a mercats i a clients. En tots aquests factors, Barcelona es troba molt ben posicionada, però és necessari que la ciutat segueixi realitzant una gran tasca de promoció per consolidar el nivell actual i escalar més posicions.

Dins aquest context, l'Àrea de Promoció Econòmica de l'Ajuntament de Barcelona s'encarrega de dur a terme les accions de promoció de l'entorn de Barcelona i màrqueting de la ciutat, amb les finalitats següents: posicionar la marca "Barcelona" -una marca amb prestigi internacional reconegut-; captar més activitat econòmica cap a la ciutat, és a dir, més empreses, professionals, institucions i organismes internacionals; fidelitzar i expandir l'activitat econòmica ja present a l'àrea de Barcelona, i impulsar les plataformes de cooperació entre els sectors públic i privat per a la promoció de sectors estratègics descrita a l'apartat 7.2.

Una de les accions de promoció exterior que realitza aquesta àrea de l'Ajuntament consisteix en

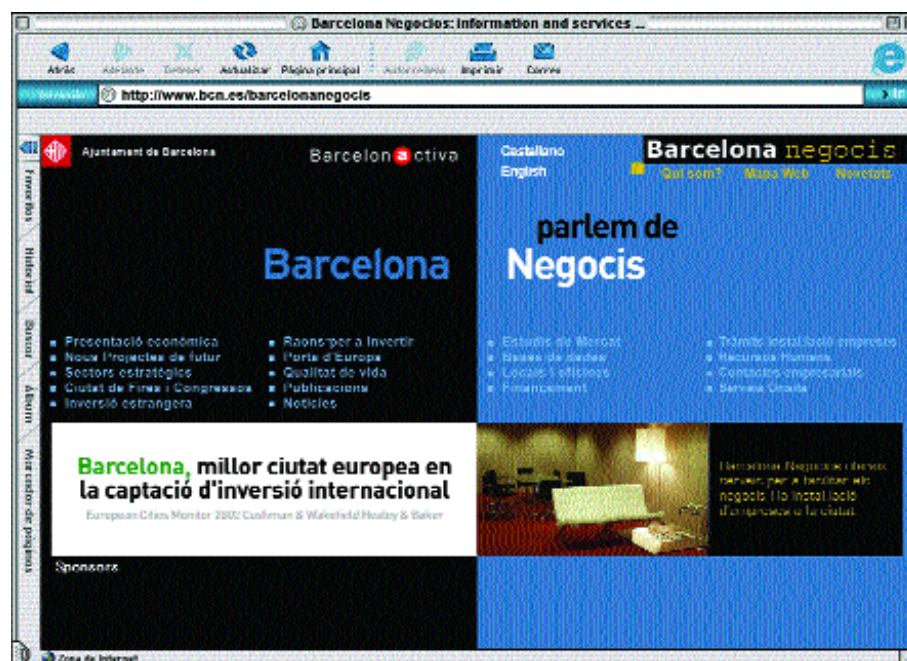
presentacions que es fan periòdicament davant les comunitats econòmiques i empresarials, institucions i prescriptors internacionals de diversos mercats i centres de decisió del món, amb la intenció de posicionar la ciutat en un àmbit mundial.

L'Àrea de Promoció Econòmica, per la seva banda, facilita informació, contactes i relacions a les empreses i institucions estrangeres interessades a implantar l'activitat a Barcelona, i les acompanya en tot el procés. Per dur-ho a terme disposa de **Barcelona Negocis**, un entorn de serveis d'informació i suport per a les empreses, professionals i institucions que volen instal·lar-se a Barcelona o fer-hi negocis.

Amb **Barcelona Negocis** es facilita la presa de decisions i s'estalvia temps a les empreses oferint un servei d'ús senzill, d'accés ràpid i d'ajuda eficaç per a tots aquells que vulguin invertir a Barcelona. **Barcelona Negocis** ofereix els seus serveis a través d'Internet (on line) i a les seves oficines (in situ).

Pensant en les necessitats d'inversors i empresaris potencials, la pàgina web de Barcelona Negocis ofereix un accés lliure a bases de dades, tràmits d'instal·lació d'empreses, informació econòmica i immobiliària, a més d'un servei d'assessorament personalitzat.

L'atenció presencial es du a terme en sales on es reben delegacions internacionals, on s'ajuda en l'organització

d'agendes de negocis i on s'ofereix assessorament empresarial confidencial per a la instal·lació. A més a més, es disposa d'un servei immobiliari per trobar la millor oferta de locals i oficines.

Para accedir a Barcelona Negocis, consulteu: www.bcn.es/barcelonanegocis

Gràcies a la tasca de l'Àrea de Promoció Econòmica i de l'esforç col·lectiu de moltes altres institucions de la ciutat, Barcelona s'ha convertit en un referent mundial com a emplaçament per fer-hi negocis, com la ciutat amb millor qualitat de vida d'Europa per als treballadors, com una de les primeres destinacions urbanes del món o com la ciutat que més ha millorat en els darrers anys.

Quant a la promoció de l'activitat econòmica dins la mateixa ciutat, l'Ajuntament de Barcelona, a través de la seva agència de desenvolupament local Barcelona Activa¹⁰, integra uns serveis la missió comuna dels quals consisteix a promoure el treball i les empreses de qualitat i amb perspectives de futur.

El **Servei d'Atenció a Emprenedors** ofereix un conjunt de serveis i programes d'acompanyament per donar suport a aquells qui tenen un projecte de negocis. Aquest servei inclou els viviers d'empreses de Barcelona Activa i **Barcelonanetactiva** (www.barcelonanetactiva.com), el portal de serveis i continguts per a emprenedors. El **Servei a l'Empresa** facilita a les petites empreses i microempreses de Barcelona les infraestructures i els serveis més avançats per contribuir a la millora de la competitivitat i promou l'establiment de xarxes d'empreses. Finalment, el **Servei per a l'Ocupació** té com a objectiu facilitar el camí professional dels ciutadans de Barcelona que busquen feina o d'aquells que volen millorar la seva posició en el mercat laboral.

Finalment, Barcelona Activa promou el desenvolupament de perfils professionals vinculats a activitats econòmiques emergents de la ciutat. En aquest sentit, ha posat en marxa el projecte **Porta 22** (www.porta22.com), l'espai de les noves ocupacions, un centre d'excel·lència sobre les ocupacions amb futur i les noves cultures del treball, en què tant les empreses, institucions i entitats com les persones amb inquietuds poden trobar-hi respostes als canvis que es produeixen en la societat i que afecten el món laboral.

» **PER ACCEDIR A BARCELONA NEGOCIS:**
www.bcn.es/barcelonanegocis

¹⁰ Per a més informació sobre Barcelona Activa: www.barcelonactiva.es

6.2. "BARCELONA", UNA MARCA DE QUALITAT I PRESTIGI

» 6.2.1. BARCELONA, UNA MARCA QUE REFLECTEIX EL DINAMISME DE LA CIUTAT

El nom de "Barcelona" és una marca de qualitat, de prestigi i d'innovació, i reflecteix una forma d'actuar i un estil de ciutat extraordinàriament divulgada i coneguda arreu del món, molt concretament arran dels Jocs Olímpics.

Barcelona és una ciutat atractiva per als negocis, com ho demostra el fet que els últims cinc anys més de 20.000 noves activitats econòmiques s'hagin donat d'alta a la ciutat, o que 2.700 empreses estrangeres hagin triat l'àrea de Barcelona com a centre d'operacions.

» 6.2.2. L'ESTIL DE BARCELONA. UNA NOVA MANERA D'ORGANITZAR LA PROMOCIÓ ECONÒMICA

L'Ajuntament de Barcelona és un ajuntament emprenedor que articula voluntats cap a objectius compartits. Aquesta és la filosofia base dels instruments municipals de promoció internacional. Un dels factors clau de l'èxit dels grans projectes de Barcelona, igual que en els Jocs Olímpics, és la col·laboració entre les administracions públiques i les empreses privades. Tanmateix, no és cap novetat, ja que Barcelona compta amb una llarga tradició de cooperació entre els sectors públic i privat per a grans projectes.

Barcelona ha endegat, com a instruments de promoció de la ciutat, un conjunt de plataformes de cooperació entre els sectors públic i privat englobades sota la marca de "Barcelona", la qual les identifica i les potencia.

Es tracta de plataformes sectorials perquè es basen en la promoció específica de sectors econòmics i d'activitat de la ciutat determinats. Aquells sectors en què la ciutat disposa d'un diferencial positiu respecte d'altres ciutats i en què la promoció exterior pot resultar especialment útil per a les empreses barcelonines interessades.

Barcelona ha elaborat el I Pla Estratègic d'àmbit metropolità, amb la voluntat d'implicar aquestes plataformes de cooperació pública i privada en l'aportació de propostes estratègiques en les àrees corresponents, com a mostra d'aquest estil de treball característic de la ciutat.

» LA MARCA "BARCELONA" ÉS UN ACTIU PER A LES EMPRESES QUE FACILITA LA SEVA PROJECCIÓ A L'EXTERIOR

» 6.2.3. DEU SECTORS ESTRATÈGICS S'AGRUPEN SOTA LA MARCA "BARCELONA"

Els plans estratègics van suggerir factors clau amb un gran potencial de promoció exterior; així mateix, podien beneficiar-se d'un impuls municipal per vertebrar-se i projectar-se internacionalment. La compaginació entre la visió estratègica i la dinàmica d'alguns sectors empresarials ha fet possible que avui dia siguin deu els sectors econòmics agrupats sota la marca Barcelona, i que han desenvolupat una estratègia de promoció exterior que consolida el posicionament econòmic internacional de la ciutat. L'objectiu consisteix a sumar esforços per aprofitar la marca Barcelona, que significa, avui dia, un actiu per a les nostres empreses en el seu procés d'internacionalització.

Les plataformes dels sectors públic i privat de promoció que actualment estan en funcionament són les següents:

» **Barcelona Centre Logistic** és una associació l'objectiu de la qual consisteix a convertir Barcelona en el principal centre logístic i de distribució de mercaderies de tot Europa del sud i del Mediterrani. www.bcncl.es

» **Barcelona Centro Médico** és una associació que té com a objectiu difondre l'oferta mèdica i centres d'excel·lència del sector, millorar els serveis d'assistència privada i captar més demanda estrangera d'aquests serveis. www.bcm.es

» **Barcelona Centre Universitari** és una associació d'administracions públiques i d'universitats de Barcelona l'objectiu de la qual consisteix a atraure un nombre més gran d'estudiants estrangers i oferir-los una gamma de serveis renovada i millorada durant la seva estada a la nostra ciutat, així com promoure la ciutat a través de les seves universitats, i viceversa. www.bcu.cesca.es

» **La Fundació per al Desenvolupament de la Dieta Mediterrània** és una entitat formada per les principals empreses del sector de l'alimentació i per l'Ajuntament de Barcelona. Té com a finalitat promocionar, investigar i difondre els avantatges de la dieta mediterrània en tot el món. www.dietamediterranea.com

» **Barcelona Centre de Disseny** és una fundació encarregada de promocionar el disseny de Barcelona, entenent-lo com a eina de creació de valor necessària per incrementar la competitivitat de les empreses, i com a disciplina que permet millorar la qualitat de vida de les persones. Durant l'any 2003, s'han celebrat dos grans esdeveniments a la ciutat: l'Any del Disseny 2003 - Centenari FAD i la Primavera del Disseny. www.bcd.es

» **La Fundació Fòrum Ambiental** és una entitat integrada per l'Ajuntament de Barcelona, el govern regional i les principals empreses i col·legis professionals relacionats amb el medi ambient. L'objectiu de la fundació és consolidar Barcelona com a seu d'empreses i institucions líders en la prestació de serveis i producció de tecnologies a favor del medi ambient. www.forumambiental.org

» **Turisme de Barcelona** és un consorci de l'Ajuntament i la Cambra de Comerç l'objectiu del qual és consolidar Barcelona com enclavament turístic i mantenir-ne la posició com a seu de congressos. www.barcelonaturisme.com

» **Barcelona Aeronàutica i de l'Espai** és una plataforma que té com a objectiu promoure Barcelona com a entorn competitiu per a la instal·lació d'activitats relacionades amb la indústria aeronàutica i de l'espai. Des de la formació fins a la producció, passant per la investigació, el disseny, el software, la distribució i l'emmagatzematge. Dins el marc de la societat del coneixement, aquest sector ha d'arribar a ser emblemàtic i proactiu. www.bcnaerospace.org

» **La Fundació Barcelona Digital** és una entitat del sector de les noves tecnologies que té com a objectiu promocionar i fomentar la ciutat de Barcelona i Catalunya com a centre estratègic d'implantació i generació de negocis i projectes innovadors, amb una dedicació destacada en investigació i R+D, en tots els sectors d'activitat, tant en l'àmbit de l'economia tradicional com en l'àmbit de les noves tecnologies, aprofitant-ne el teixit i la tradició industrial i la seva situació geogràfica privilegiada al Mediterrani i a Europa.

» **Barcelona Centre Financer Europeu** és una associació formada pel sector financer i les administracions dedicada a promocionar Barcelona com a plataforma financera internacional, mitjançant el desenvolupament de productes nous, i mantenint i reforçant les institucions i agents existents en el panorama econòmic de la ciutat. www.abcfce.com

També hi ha altres sectors en els quals Barcelona disposa d'un factor diferencial respecte d'altres ciutats i que, per tant, són susceptibles de crear en el futur les plataformes de col·laboració públiques i privades corresponents sota la marca "Barcelona".

Aquests sectors són la biomedicina, la moda i l'audiovisual, tots ells intensius en creativitat, disseny i innovació, aspectes en els quals Barcelona destaca com a laboratori per concebre-hi idees, ja que la ciutat concentra una comunitat creativa important que atreu talents generadors de creixement tecnològic.

6 >>> 6.3. COMPARTIR ESFORÇOS CAP AL FUTUR

>> 6.3.1. COOPERACIÓ I PARTICIPACIÓ, EIXOS TRANSVERSALS EN LA PROMOCIÓ DE BARCELONA

L'èxit del progrés econòmic i de la transformació de la ciutat es deu, en gran part, a la capacitat d'establir àmbits de col·laboració, de diàleg i de consens per dissenyar i implementar els grans objectius estratègics de la ciutat. Aquest aspecte és una de les característiques més reconegudes del model barceloní de promoció econòmica, i ha inspirat estratègies similars en altres ciutats d'Espanya, Europa i Amèrica Llatina.

Frankfurt

Londres

Barcelona és una ciutat amb un teixit ampli d'institucions i organitzacions que, des d'una o altra perspectiva, contribueixen a la promoció i el desenvolupament econòmic. Val la pena destacar la pròpia administració de l'Estat amb diversos instruments per a la internacionalització i el comerç exterior, com l'ICEX, la Generalitat de Catalunya, que actua amb diversos instruments de promoció econòmica, de foment de la innovació i de la internacionalització, com ara el CIDEM o el COPCA, la Cambra de Comerç, les organitzacions empresarials, les universitats, l'autoritat portuària i l'autoritat aeroportuària, els municipis metropolitans, etc.

L'estil de Barcelona es caracteritza per la cooperació amb aquest teixit d'administracions, institucions econòmiques, universitats i sector privat, mantenint el respecte de les característiques i els objectius específics de cada organisme, però trobant elements comuns i àmbits de col·laboració i de suma d'esforços.

L'Ajuntament de Barcelona promou activament aquest estil de cooperació de totes les accions de promoció econòmica de la ciutat. A més, l'administració municipal comparteix altres instruments amb diversos agents. Aquests instruments completen el ventall d'organitzacions actives en el desenvolupament econòmic de Barcelona, unes organitzacions amb les quals compartim l'avenç cap al futur.

Fruit d'aquesta cooperació, Barcelona s'ha posicionat per segon any consecutiu com la ciutat europea que millor promoció internacional realitza destinada a captar inversió estrangera, segons l'últim estudi de Cushman&Wakefield Healey&Baker (2003); a més, se situa en els primers llocs en una sèrie creixent de rànquings de posicionament internacional.

> BARCELONA, MILLOR CIUTAT EUROPEA EN PROMOCIÓ INTERNACIONAL

Milanes

Alguns d'aquests rànquings es reproduïen en el quadre següent:¹¹

POSICIÓ INTERNACIONAL

Indicador	Any	Posició de BCN	Font
Millors ciutats europees en autopromoció internacional per captar inversió estrangera	2003	1	"European Cities Monitor" Cushman&Wakefield Healey&Baker
Principals ciutats mundials organitzadores de convencions professionals	2002	1	Associació Internacional de Congressos i Convencions
Passatgers i nombre de creuers en els principals ports del Mediterrani	2002	1	Associació de Ports de Creuers de la Mediterrània
Ciutats europees amb millor relació qualitat-preu del mercat d'oficines	2003	4	"European Cities Monitor" Cushman&Wakefield Healey&Baker
Ciutats europees receptores de més projectes d'inversió estrangera directa	2002	3	"European Investment Monitor" Ernst&Young
Millors ciutats d'Europa en qualitat de vida per als treballadors	2003	1	"European Cities Monitor" Cushman&Wakefield Healey&Baker
Millors ciutats europees per als negocis	2003	6	"European Cities Monitor" Cushman&Wakefield Healey&Baker
Ciutats que més han millorat els últims anys	2003	1	"European Cities Monitor" Cushman&Wakefield Healey&Baker
Ciutats en què les autoritats locals mantenen un contacte periòdic amb les companyies inversores estrangeres	2003	1	"European Cities Monitor" Cushman&Wakefield Healey&Baker
Millors destinacions urbanes per visitar	2003	1	Daily Telegraph
Principals aeroports europeus per creixement anual	2002	2	International Air Transportation Association
Ciutats europees amb més perspectives de creixement econòmic	2001-2006	9	ERECO
Paper i rellevància internacional de les principals capitals d'Europa	2003	6	DATAR
Barcelona, una de les "ciutats guanyadores" de l'escenari mundial dels propers anys	2003		"World Winning Cities" Jones Lang Lasalle
Ciutats més barates de la zona euro	2003	1	UBS

L'Ajuntament de Barcelona també participa en la plataforma **European Location Advisory Alliance (Eurance)**.

L'European Location Advisory Alliance és una associació que engloba algunes de les agències locals i regionals més importants d'Europa. Funciona com a portal i punt de contacte, ofereix serveis d'assessorament sobre la millor localització de noves activitats a Europa. La seva existència suscita un gran interès en les companyies nord-americanes i europees, ja que els seus assessors ofereixen un nou model d'organització internacional capaç d'aportar solucions de localització de negocis basades en la regionalització dels mercats.

Eurance s'ha centrat en les dues àrees clau d'activitat següents:

- » La realització de campanyes adreçades a les companyies, i als consultors, que vulguin instaurar o racionalitzar les seves operacions a Europa.
- » La promoció de les àrees respectives com a ubicació per a nous centres de serveis compartits.¹²

¹¹ Per a més informació sobre el posicionament de Barcelona respecte d'altres ciutats del món: <http://www.observatoribarcelona.org>

¹² Per a més informació sobre Eurance: www.call-for-europe.com

6.4. ELS PLANS ESTRATÈGICS

Els plans estratègics, iniciats fa més de deu anys, han permès crear un clima de confiança, de diàleg, de participació i de consens al voltant dels objectius clau en què s'ha d'orientar el desenvolupament de la ciutat. Mitjançant la planificació estratègica s'han posat en comú les estratègies dels diversos actors que operen en la ciutat, buscant altres punts de trobada i fent-les convergir cap a un llenguatge comú. Més de 300 institucions i organitzacions econòmiques, empresarials, sindicals i acadèmiques de la ciutat i de l'àrea metropolitana participen en els plans estratègics. Aquesta experiència fa del pla estratègic un instrument important per incorporar la cultura de l'estratègia en els projectes de futur de la ciutat i d'una bona part dels seus agents més rellevants.

Després de l'èxit del primer Pla Estratègic iniciat l'any 1988 i aplicat durant tot el període preolímpic, es va decidir, de cara al nou mil·lenni, aplicar i redefinir noves direccions estratègiques per a la ciutat, que es van concretar en el segon i el tercer Pla Estratègic. Si el primer Pla Estratègic va posar especial èmfasi a les infraestructures, el segon i el tercer van prioritzar la qualitat i la societat del coneixement.

Finalment, al segle XXI, la realitat de la conurbació barcelonina i la necessitat de fer front, amb garanties, al repte de la globalització, han determinat la reformulació

de l'àmbit en què cal actuar. El març de l'any 2002 es va aprovar el primer **Pla Estratègic Metropolità de Barcelona (PEMB)**, en el qual es van integrar 36 municipis que sumen un total de 600 km² i 3 milions d'habitants.

El PEMB es planteja, com a missió, impulsar els processos de transformació econòmica, social i urbana necessaris per aconseguir situar la regió metropolitana de Barcelona en el grup de regions urbanes líders en la nova societat del segle XXI. Actualment, més de 500 persones treballen en els cinc eixos que s'han considerat prioritaris: a) capital humà, b) estratègies de dinamització econòmica, c) habitatge i mobilitat. Model metropolità, d) convivència ciutadana i e) lideratge i globalització.

L'experiència i la metodologia dels plans estratègics de Barcelona han estat reconegudes i adaptades a un gran nombre de grans ciutats espanyoles i europees com Londres, Lió, Berlín o Viena. Així mateix, el model de Barcelona ha estat reconegut pel Banc Mundial i pel Banco Interamericano de Desarrollo com a exemple per a les grans ciutats d'Amèrica Llatina. Així, més de 60 ciutats espanyoles i llatinoamericanes participen en el Centro Iberoamericano de Desarrollo Estratégico Urbano (CIDEU), com Río de Janeiro, Buenos Aires, Caracas, Bogotá o Santiago de Xile, entre d'altres.¹³

¹³ Per a més informació sobre el Pla Estratègic de Barcelona: www.bcn2000.es. Per a més informació sobre el CIDEU: www.cideu.org

Un dels motors de l'activitat comercial de Barcelona és la **Fira de Barcelona**. Aquesta institució organitzadora de certàmens de caràcter industrial i professional és líder a Espanya i una de les quatre primeres europees en nombre d'esdeveniments. El passat exercici de Fira de Barcelona va organitzar 55 salons, en què van participar 25.461 empreses, i van ocupar una superfície de 870.000 m². Els certàmens van comptar amb la presència de 3,7 milions de professionals, i els ingressos de la institució van augmentar en un 10,87 %.

L'activitat de la Fira de Barcelona representa un pes important en l'activitat econòmica de la ciutat, especialment en els sectors d'oci, hoteleria, restauració i transport. S'estima que l'any 2002 l'impacte econòmic generat per l'activitat firal en benefici d'aquests sectors va superar els 1.500 milions d'euros.

Cinc dels salons organitzats per Fira de Barcelona l'any 2002 s'han consolidat com a líders de la seva especialitat en tot Europa: Construmat, Hostelco (Saló Internacional de l'Equipament per a Restauració, Hoteleria i Col·lectivitats), Expoquímia (Saló Internacional de la Química), Piscina i Alimentària (Saló Internacional de l'Alimentació i Begudes). A banda d'aquests, altres salons de Fira de Barcelona se situen entre els primers llocs del rànquing firal europeu: Sonimagfoto, el Saló de l'Automòbil, Hispack, Graphispag, Expoaviga, Caravaning i el Saló Nàutic.

Actualment, "Fira de Barcelona" es troba en plena fase d'ampliació de les instal·lacions. Al tradicional i emblemàtic recinte de Montjuïc, situat al centre de la ciutat en un marc incomparable i amb 100.000 m² de superfície d'exposició, s'hi afegeix el nou emplaçament de la Gran Via, els primers pavellons del qual foren inaugurats l'any 1995. Les obres finalitzaran l'any 2007, tot i que a finals de l'any 2004 dos dels pavellons ja estaran en funcionament.

El nou emplaçament firal de la Gran Via, dissenyat pel prestigiós arquitecte japonès Toyo Ito en una zona de desenvolupament urbanístic emergent situada al sud de la ciutat i a molt poca distància de l'aeroport, comptarà amb un total de 240.000 m² distribuïts en sis palaus, dos dels quals ja estan en funcionament. A banda de la modernitat i espectacularitat amb què s'han dissenyat les noves instal·lacions firals, el nou recinte s'erigeix en un dels recintes més moderns d'Europa per la seva magnitud i pels elements en què se n'ha basat la concepció: disseny, tecnologia i respecte del medi ambient.

Independentment de l'activitat firal, Fira de Barcelona també destaca entre els organismes europeus organitzadors de congressos. Durant l'any 2002, els congressos celebrats a Fira de Barcelona van registrar una participació de 75.000 congressistes que van deixar a l'economia de la ciutat més de 100 milions d'euros.¹⁴

¹⁴ Per a més informació sobre Fira de Barcelona: www.firabcn.es

El Consorci de la Zona Franca de Barcelona (CZFB) és una institució creada l'any 1916 destinada inicialment a la creació d'una zona franca dins l'entorn del Port de Barcelona. El Consorci està format, a parts iguals, per l'Ajuntament de Barcelona i per l'Administració de l'Estat, i està presidit per l'alcalde de la ciutat.

El Consorci de la Zona Franca contribueix decididament al desenvolupament dels projectes estratègics de la ciutat, tant en l'àmbit de la logística com en l'àmbit del desenvolupament immobiliari i de la promoció de noves activitats econòmiques vinculades a les noves tecnologies de la informació.

El CZFB gestiona el polígon industrial de la Zona Franca, una de les principals àrees industrials d'Espanya, que disposa de més de sis milions de metres quadrats, on hi ha 200 empreses instal·lades. Aquest parc industrial es troba a set quilòmetres de l'aeroport i del centre de la ciutat, i a 500 metres del port. És pràcticament limítrof amb l'àrea on es troba el nou recinte de Fira de Barcelona. En aquest sentit, el parc industrial de la Zona

Franca està experimentant un procés de reconversió d'usos, des d'activitats tradicionals fins a d'altres que aprofiten l'accessibilitat privilegiada de la zona. En l'àmbit de la Zona Franca s'està impulsant el Parc Logístic, esmentat a l'apartat 4.1.

El CZFB promou parcs industrials avançats al voltant de Barcelona; un dels més significatius és el Parc Tecnològic del Vallès, situat a quinze quilòmetres de la ciutat. A més, ha impulsat centres de negocis, com ara els edificis NEXUS 1 i 2, el Parc Industrial Urbà del Poblenou, o el Parc d'Investigació Biomèdica a Barcelona. Entre els nous projectes, també impulsa la City Metropolitana al districte econòmic de l'Hospitalet i un edifici d'oficines a la zona del Fòrum 2004.

Finalment, cal destacar que el CZFB promou el Saló Internacional de la Logística, el saló immobiliari internacional "Barcelona Meeting Point" i el saló de comerç electrònic i Internet Portal Point a la Fira de Barcelona.¹⁵

¹⁵ Per a més informació sobre el Consorci de la Zona Franca: www.el-consorci.com

La promoció de Barcelona com a destinació turística recau en el consorci **Turisme de Barcelona**, un organisme participat a parts iguals per l'Ajuntament de Barcelona i la Cambra Oficial de Comerç, Indústria i Navegació de Barcelona.

Turisme de Barcelona desenvolupa campanyes de promoció turística segmentada a la carta en els mercats més atractius del món. La tasca del consorci ha ajudat a consolidar Barcelona com a referència internacional del turisme urbà, amb resultats espectaculars en el turisme de creuers, per exemple. La participació empresarial en el Consorci de Turisme garanteix la coordinació amb el sector hotel·ler en una combinació que ha resultat clau en el desenvolupament turístic de la ciutat.

Sota el lema "**Barcelona és Cultura 2000-2004**", Turisme de Barcelona posa èmfasi al turisme cultural, i converteix Barcelona en una de les destinacions preferents en aquest segment a Europa. Dins aquest context, cada any s'incideix sobre un aspecte específic de l'oferta cultural i d'oci de la ciutat. La iniciativa va

viure el seu primer moment culminant amb "l'Any Internacional Gaudí 2002", aperitiu de "Fòrum Universal de les Cultures 2004", el gran esdeveniment amb què Barcelona enlluernarà el món.

Una peça significativa de Turisme de Barcelona és el **Barcelona Convention Bureau**, que treballa per atreure congressos, convencions i viatges d'incentiu a Barcelona. De forma complementària, el **Barcelona Outdoor & Corporate Training** ofereix la capital catalana com a escenari de formació empresarial i d'activitats d'outdoor training. Una altra estructura de pes és el **Barcelona Shopping Line**, l'oficina que agrupa les botigues pròpies de la ciutat, que la distingeixen i li donen personalitat.

Altres línies d'activitat de Turisme de Barcelona es desenvolupen a través del **Barcelona Sports**, que difon les possibilitats de Barcelona com a destinació de turisme esportiu, o el **Barcelona Centre de Salut**, que se centra en el turisme sanitari. A més a més, Turisme de Barcelona gestiona el **Barcelona Bus Turístic**, la manera més agradable de visitar i descobrir la ciutat.¹⁶

¹⁶ Per a més informació sobre Turisme de Barcelona: www.barcelonaturisme.com

Mercabarna és la societat gestora de la Unitat Alimentària, creada l'any 1967, que concentra els mercats a l'engròs i l'escorxador de la ciutat de Barcelona, així com nombroses firmes d'elaboració, envasat, comerç, distribució, importació i exportació de productes frescos i congelats -fruites i hortalisses, peix i marisc, carn, flors i plantes-. En total, en aquesta unitat alimentària de 90 hectàrees hi ha més de 800 empreses concentrades del sector agroalimentari.

Mercabarna abasteix més de 10 milions de persones. El seu àmbit d'influència s'estén per Catalunya, el nord de la Comunitat Valenciana, la part oriental d'Aragó, les Illes Balears, i creua les fronteres cap al centre i el nord d'Europa. A més, nombroses empreses de Mercabarna fins i tot exporten els seus productes al continent asiàtic. Es tracta, doncs, del **centre agroalimentari més gran del sud d'Europa**.

Aquest mercat a l'engròs s'ubica a l'àmbit de la Zona Franca de Barcelona, en un nus de comunicacions d'alt nivell: l'aeroport internacional, la terminal TIR, l'estació ferroviària de mercaderies, el port marítim i la connexió amb les autopistes principals, i només a deu quilòmetres del centre de Barcelona.

Mercabarna disposa de més de 550.000 m² de fred industrial, 8,2 km de molls de càrrega i descàrrega, 9.000 places d'aparcament i serveis especialitzats de suport als usuaris: transportistes, benzineres, laboratoris de control de qualitat, empreses d'embalatge, bancs, restaurants, hotels, farmàcies, empreses de serveis informàtics, de missatgeria, empreses d'assessorament, etc.

Amb vista al futur, Mercabarna ampliarà les seves instal·lacions per poder seguir duent a terme la seva activitat d'una manera competitiva. Així, a la superfície actual s'incorporaran 40 noves hectàrees, s'aixecarà una segona planta a l'edifici destinat a tasques administratives, i s'hi instal·larà la infraestructura tecnològica més avançada.

Mercabarna és una empresa pública participada per l'Ajuntament de Barcelona, l'empresa estatal Mercasa i el Consell Comarcal del Barcelonès. Està presidida per l'alcalde de Barcelona.¹⁷

¹⁷ Per a més informació sobre Mercabarna: www.mercabarna.es

» **EDICIÓ:**

Ajuntament de Barcelona
Direcció de Promoció Econòmica
c/ Avinyó, 7
08002 Barcelona
Tel.: + 34 93 402 74 78
www.bcn.es/barcelonanegocis

» **PRODUCCIÓ:**

Direcció de Promoció Econòmica

» **COORDINACIÓ:**

Mario Rubert
Maria Rosa Piulats

» **AGRAÏMENTS:**

Ajuntament de Barcelona:
Gabinet d'Alcaldia
Gabinet Tècnic de Programació
Gabinet de Relacions Internacionals
Gerència de Serveis Generals
Gerència d'Urbanisme
Gerència de la Via Pública
Gerència de Manteniment i Serveis
Direcció de Serveis de Comunicació i Qualitat
Direcció d'Estudis d'Activitats Econòmiques i Ocupació
Direcció de Serveis de Consum i Comerç
Institut Municipal d'Història
Institut Municipal de Mercats
Institut de Cultura de Barcelona

Autoritat Portuària de Barcelona
AENA. Aeroport de Barcelona
Cambra de Comerç, Indústria i Navegació de Barcelona
Fira Internacional de Mostres de Barcelona
Consorci de la Zona Franca de Barcelona
Consorci Turisme de Barcelona
Consorci Fòrum Universal de les Cultures Barcelona 2004
Barcelona Regional SA
Mercabarna S.A.

CREDITS

Generalitat de Catalunya:
CIDEM
Conselleria d'Universitats i Investigació

Associació Barcelona Aeronàutica i de l'Espai
Associació Barcelona Centre Financer Europeu
Associació Barcelona Centre Logístic
Associació Barcelona Centre Mèdic
Associació Barcelona Centre Universitari
Associació Barcelona Nous Projectes
Associació Pla Estratègic de Barcelona
Fundació per al Desenvolupament de la Dieta Mediterrània
Fundació Barcelona Centre de Disseny
Fundació Barcelona, Capital de l'Esport
Fundació Barcelona Digital
Fundació Fòrum Ambiental
Turisme de Barcelona

Aguirre Newman
Atis Real Auguste-Thouard España
CB Richard Ellis
DTZ Ibérica
Forcadell
Cushman&Wakefield Healey&Baker
Jones Lang Lasalle

» **FOTOGRAFIES:**

© Fòrum Universal de les Cultures Barcelona 2004, S.A.
Aeroport de Barcelona
Fira de Barcelona
Mercabarna
Manolo Laguillo, Foto Liceu de Barcelona
Infraestructures 2004, S.A.
© Pere Vivas. Triangle Postals
Carles Abellana
Cat Interactives

» **DISSENY I MAQUETACIÓ:**

Dockland Comunicació, S.A.

» **PREIMPRESSIÓ:**

Top Open Printing Systems, S.L.

» **IMPRESSIÓ:**

» **DIPÒSIT LEGAL:**

» **COPYRIGHT:**

Ajuntament de Barcelona
Barcelona, febrer 2004

Ajuntament de Barcelona

Promoció Econòmica